

8 · M · A · R · T

ULUSLARARASI
PROLETER
KADINLAR
GÜNÜ

BOLŞEVİK PARTİ İNŞASI İÇİN - JİBO SAZBÛNA PARTİYA BOLŞEVİK

BOLŞEVİK PARTİZAN

15 Mart
1989
400 TL
NO: 49

Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz! Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar birleşiniz!
Karkeren hemû welatan yekbîn! Karkeren hemû welatan û gelen bîndest yekbîn!

ULUSLARARASI KADINLAR GÜNÜ İÇİN!

J. Stalin

İnsanlık tarihinde, ezilenlerin hiçbir büyük hareketi, emekçi kadınların katılımı olmadan yürümemiştir. Ezilenlerin arasında en ezilenler olan emekçi kadınlar, özgürlük eyleminin büyük yolunun kenarında kalmadılar ve kalamazlardı. Kölelerin kurtuluş hareketi, bilindiği gibi, yüzlerce ve binlerce büyük kadın şehit ve kahramanı yaratmıştır. Serflerin özgürlüğü için savaşanların oluşturduğu sıralarda, onbinlerce emekçi kadın vardı. Ezilen kitlelerin kurtuluş hareketinin en güçlüsü olan, işçi sınıfının devrimci hareketinin, bayrağı altında, milyonlarca emekçi kadını toplaması şaşılacak bir şey değildir.

Uluslararası kadınlar günü, işçi sınıfının kurtuluş hareketinin büyük geleceğinin habercisi ve yenilmezliğinin delilidir.

Emekçi kadınlar, işçi ve köylü kadınlar, işçi sınıfının büyük yedek kuvvetlerini teşkil ederler. Bu önemli yedek kuvvet nüfusun yarısından çoğunu oluşturur.

Kadın yedek kuvveti, işçi sınıfının yanında mı, karşısında mı olacaktır? Proleter hareketinin kaderi, proleter devriminin ve proleter iktidarının zaferi ya da yenilgisi buna bağlıdır. İşte bu yüzden proletaryanın ve onun en ileri müfrezesi olan Komünist Partisi'nin birinci görevi kadınları, işçi ve köylü kadınları, burjuvazinin etkisinden kurtarmak ve bunları proletaryanın bayrağı altında, politik olarak eğitmek ve örgütlemek için kararlı bir mücadele vermektir.

Uluslararası kadınlar günü, emekçi kadınlardan oluşan yedek gücü, proletaryanın yanına çekmek için bir yöntemdir.

Fakat emekçi kadınlar sadece bir yedek güç oluşturmazlar. Onlar, işçi sınıfının doğru politikası sonucu, işçi sınıfının, burjuvaziyle savaşacak olan gerçek bir ordusu olabilirler ve olacaklardır. Emekçi kadınların bu yedek gücünü, proletaryanın büyük ordusunun yanında çarpışan bir işçi ve köylü kadınlar ordusu haline getirmek; işte işçi sınıfının ikinci ve belirleyici görevi.

Uluslararası kadınlar günü, işçi ve köylü kadınları, işçi sınıfının bir yedeğinden, proletaryanın kurtuluş hareketinin aktif bir ordusuna dönüştürmek için bir araç olmalıdır.

STALİN,

"Uluslararası kadınlar günü için"

Pravda, 8 Mart 1925,

Eserler, cilt 7, s.41/42 Almanca

(Kadın Sorunu Üzerine, İnter Yay.)

Stalin'den Öğrenelim...

Yukarıda yayınladığımız, Stalin yoldaşın 1925 yılının 8 Mart'ı için çağrı yazısında tespit ettiği olgular ve görevler, bugün de güncel olan görevlerdir.

Stalin, tarihte hiç bir devrim hareketinin, "ezilenler arasında en ezilenler olan emekçi kadınların katılımı olmadan yürümediği" tespitini yapıyor.

1925'de olduğu gibi, bugün de emekçi kadınlar, "ezilenler içinde en ezilen" konumunu korumaktadır. En ileri, kadın özgürleşmesinin en ileri noktalarında olduğu emperyalist; ve bir zamanların sosyalist ülkelerinde de bu durumda özde bir değişiklik yoktur.

1925'de olduğu gibi, bugün de ister emperyalist, sosyal-emperyalist; isterse sömürge, yarı-sömürge, bağımlı ülkelerde olsun, emekçi kadınların katılımı olmak-

sızın gerçekten devrimci bir hareket düşünülemez.

Stalin bu tespitte durmuyor. O, bu tespitin ardından, emekçi kadının "proleter devrimi" açısından rolü ve önemi bağıntısında şu tespitleri yapıyor:

"Emekçi kadınlar, işçi ve köylü kadınlar, işçi sınıfının büyük yedek kuvvetlerini teşkil ederler."

Stalin'in bu tespiti, bugün gerek bizim çevremizdeki bir dizi arkadaşın eleştirisine uğruyor; gerekse oportünistlerin büyük bölümünün ve öncelikle de çeşitli feminist akımların saldırı hedefi oluyor.

Bu cümle ve yaklaşım, "proletarya" dan salt "erkek proleterler" anlaşıldığı biçiminde yorumlanarak saldırıya uğruyor, bir; Stalin'in emekçi kadınlara gereken

önemi vermediği, onları "ikincil", "ye - dek" güç olarak gördüğünün kanıtı olarak yorumlanıp saldırıya uğruyor, iki.

Bu yöndeki eleştiri ve saldırılar, aslında ya laflara takılıp kalanların; eleştirilen metinde savunulan özün ne olduğu nu anlamayanların getirebileceği eleştiriler; ya da anti-komünizmlerini, Stalin e düşmanlıkla kusanların bilinçli saldırılarıdır.

Söyle ki:

Önce, Stalin'in proletaryadan "erkek proleterler"i anladığı; proleter kadınla rı, "proletarya" dışında ele aldığı; Stalin'in görüşü değil, ona mal edilen bir görüştür. Stalin burada, "proletarya", "işçi sınıfı" sözcüğü ile "proleter hare keti", "sosyalist-komünist hareketi" kaş tetmektedir. Bunları, eş anlamda kullan - maktadır. Yazının tümü, bütünlük içinde okunduğunda, bu açıklık görülür.

Açıktır ki, doğrudan sosyalizm - komü nizm adına, bu amaçla mücadele edenler, -cinsiyeti ne olursa olsun- bu anlamda kullanılan "proletarya" kavramının için - dedir.

(Yine de bilinçte tutulmalıdır ki; bu anlamda kullanılan "proletarya" kavramı içinde yer alan kadınların, bu harekete katılma oranları erkeklere göre çok dü - şüktür. Erkekler toplumun yarısını oluşturmalarına rağmen; proleter devrimci ha reket içindeki yerleri, onların ezici ço ğunluğu oluşturması olagelmıştır. Bunun tespit edilmesi de, kadınların kazanılma sı görevinin muazzam kapsamını belirleme açısından tayin edici önemdedir.)

Stalin, bunun dışında ama bir de sosya list-komünist hareketin, proleter hareke tin, bu anlamda "proletaryanın" doğrudan parçası o l m a y a n ; ka dınların kadın olmalarından kaynaklanan baskılara karşı mücadelelerinin ifadesi olan bir "kadın" hareketi potansiyelinin varlığının bilincindedir; ve bu hareke - tin yükünü omuzlarında taşıyanların, bu hareketin ordusunu oluşturanların da emekçi kadınlar, "işçi-köylü kadınlar" ol duğunun bilincindedir. İşte bu anlamda , bu kadın hareketi; "emekçi kadınlar", "proletaryanın" "büyük yedek kuvvetleri - dir."

Stalin'in emekçi kadınlara gereken ö - nem vermediği iddiasına gelince:

Stalin'e göre, "Proleter hareketinin (dikkat edilsin, burada proleter hareke ti, yukarıda kullanılan proletarya kavra mının devamı olarak ve aynı anlamda kul lanılıyor. Kastedilenin açık-seçik prole ter hareket/sosyalist hareket/komünist hareket, vb. olduğu açıktır./BN) prole -

ter devriminin ve proleter iktidarının zaferi ya da yenilgisi ... kadın yedek kuvvetinin işçi sınıfının yanında mı, kar şısında mı olacağına bağlıdır." (abç)

Mesele bu kadar açıktır. Bu "yedek güç" ün proletaryanın (proleter hareketin) ya nında mı - karşısında mı olacağı, prole - ter devriminin kaderini belirleyecektir. Kişinin bu tespiti yapan birine, "emekçi kadınları küçümsüyor", "ikincil görüyor" vb. diyebilmesi için, ya kötü niyetli, ya da okuduğunu anlamıyor olması gerekir.

Devam edelim: Stalin, bu kısacık çağrı da, "emekçi kadınlar" konusunda yapılma - sı gereken görevler bağintısında -tabii ki birbiri ile ilişkili- iki görev tes - pit ediyor:

Birincisi, Komünist Partisi; "işçi ve köylü kadınları burjuvazinin etkisinden kurtarmak ve bunları proletaryanın bayra ğı altında eğitmek ve örgütlemek ...

Kadın yedek gücünü, proletaryanın yanı na çekmek .." görevine sahiptir.

Bu görev, geniş işçi-köylü kadın yığın ları açısından, kuşkusuz Komünist Parti - lerin esas görevi durumundadır.

Kadınlar, 1925'da olduğu gibi, bugün de "ezilmişler içinde en ezilmişler" olarak sömürücü sınıfların ideolojik etkileri - nin en çok altında kalan kesimdir. Ezen, sömürücü sınıflar, bu muazzam gücü her zaman devrime karşı silah olarak kullan - maya çalışmışlardır. Kadının toplumdaki geriler içinde en geri konumu, onların bunda oldukça başarılı olması için uygun şartlar sunmaktadır. Bu alanda Komünist Partilerinin önündeki görev muazzamdır.

Kadınları, işçi ve köylü kadınları kar şı-devrimin dayandığı güç olmaktan çıkarp, proletaryaya -yani proleter devrim hareketine- karşı en azından "hayırhah bir tarafsızlık" durumuna getirmek, onla rı "burjuvazinin etkisinden kurtarmak; proletaryanın yanına çekmek", devrimin zaferi açısından başarılması mutlaka ge - rekli "olmaz ise olmaz" bir ön şarttır.

Ama görev, bu kadar değildir.

Bunun ötesine geçilmek zorundadır. Sta - lin'in ifadesi ile, "emekçi kadınlar ... işçi sınıfının doğru politikası sonucu, işçi sınıfının burjuvaziye karşı savaşa - cak GERÇEK BİR ORDUSU olmalıdır."

Bu ikinci görev, emekçi kadınların doğ rudan proleter harekete kazanma görevi - dir. Kadın olarak kurtuluşunun; emekçi o larak kurtuluşu ile çelişmediğini; tam tersine kadın olarak da gerçek kurtulu - şun şartlarının -emekçi olarak kurtuluşu ile yaratılacağını kavrayan, bu bilinçle harekete katılan kadın; "proletaryanın gerçek bir ordusu" içinde savaşan kadın-

dır. Proletaryanın önderliğindeki emekçi kadın ordusu; "proletaryanın gerçek bir ordusu"dur. Bu ikinci görev, Stalinin de belirttiği gibi, "belirleyici" olandır.

Türkiye-Kuzey Kürdistan'da Bolşevik Parti inşası görevlerine sarılan biz Bolşevik kadın-erkek savaşçılar için, Stalin yoldaşın bu çağrısı, önümüzde duran bu görevlerin bilincinde hareket etmemiz gerektiği anlamına gelmektedir.

Biz bütün bilinçli, devrimci, Marksizm Leninizm'e sempati duyan kadınlara sesleniyoruz:

Proletaryanın öncü örgütü içinde yerinizi, siz erkek şövenizmine ve feodal düşüncelere karşı mücadele içinde söke söke almalısınız!

Kendinize güvensizliği, "nasıl olsa" rahatlığını bırakın! Proleter Parti'nin saflarındaki yeriniz için mücadele edin.

Biz Proletarya Partisi içindeki özellikle erkek yoldaşlara sesleniyoruz:

Proletaryanın, emekçilerin yarısını oluşturan işçi-emekçi kadınların, proletaryanın örgütünün saflarında, devrimdeki yerine ve önemine uygun bir oranda yer alması için, bilinçli bir mücadele yürütün.

Bu; ilerlemeye açık kadın yoldaşların daha da ilerlemesi için bilinçli çaba; devrimci, Marksist-Leninist kadınların saflara kazanılması için bilinçli çaba, her şeyden önce de geçmişten ve toplumdaki gelen feodal düşünce tortularına; erkek-şövenizminin üzerinizdeki etkilerine karşı bilinçli mücadele demektir.

ANCAK KADIN KOMÜNİSTLERİN, KOMÜNİST PARTİSİ İÇİNDE AKTİF SAVAŞÇILAR OLARAK ARTMASI İLEDİR Kİ, GENİŞ KADIN YİĞİNLERİ ARASINDAKİ ÇALIŞMA İLERLEYEBİLİR.

Mart 1989

BOLŞEVİK PARTİZAN'IN "8 MART 1989, ULUSLARARASI PROLETER KADINLAR GÜNÜ" İÇİN DÜZENLEDİĞİ TOPLANTILARDA OKUNAN YAZILAR

8 MART ENTERNASYONAL PROLETER KADINLAR GÜNÜ...

8 Mart, uluslararası işçi sınıfının kadınların kurtuluşu için mücadelesinin bir sembolüdür.

Tıpkı proletaryanın ezilmişliği gibi, kadınların sömürülmesi ve ezilmesi de dünya çapında bir olgudur. Hem emperyalist ülkelerde, hem de bağımlı, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde emekçi kadınlar özellikle ezen ve köleleştiren emperyalist sistemin ta kendisidir.

Öyle bir dünya ki, Arap-islam devletle

rinde kadınların büyük bir bölümü çarşaf la dolaşmakta ve toplumsal yaşamın tüm alanlarından uzak durmak zorunda bırakılmaktadır. Ve bu, tam da Cezayir gibi sözümona "sosyalist" bir ülkede de böyle - dir.

Kağıt üzerindeki yasal düzenlemeler ile gerçek hayat, çoğunlukla birbirine uymamaktadır. Örneğin Hindistan'da yasal evlenme yaşı, kız çocukları için 18'dir, ama pratikte ortalama evlenme yaşı 9'dur. Kızların ve kadınların canice klitoris "sünnetiyle" cinsel olarak kötürümleştirilmesi, özellikle Afrika kıtasındaki ülkelerin bir çoğunda, kadın ve kızların çoğunluğunun günlük yaşamlarının bir parçasıdır. Mısır'da kadınların % 60'ı, sosyal emperyalizmin yeni sömürgesi Etyopya'da kadınların % 80-100'ü bu cinsel kötürümleştirmeye maruz kalmaktadır.

Dayak cezası, taşlanma, erkeğin kadı -

nın yaşamı veya ölümü üzerinde karar ver me hakkı... 20. yüzyılın sonuna doğru İran, Suudi Arabistan vs. gibi bir dizi ülkede varolan "kadın hakları" işte bunlardır.

Amerika Birleşik Devletleri'nde kocası tarafından dövülen kadınların sayısı, yıl da iki milyondur. Batı Almanya'da her üç dakika bir, bir kadın tecavüze uğramaktadır. Dünya çapında kadınların, özellikle de ezilen, emekçi kadınların normal yaşamını belirleyen; şiddettir, açlıktır, cinsel baskı ve yoksulluktur.

Kadınlara karşı kullanılan tüm cinsel ve toplumsal baskı tedbirleri ama doğrudan ve ayrılmaz şekilde sınıf ve ırk baskısına bağlıdır. Ezilen sınıf, ırk ve milletten kadınlar, tüm ezilenlerin içinde, en ezilenlerdir. Güney Afrika'da beyaz kadınlarda bebek ölüm oranı her bin bebekte 12 iken; siyah halkın yaşadığı bölgelerde ise, bu oran binde 300'e çıkmaktadır. Bunlar, amansız yoksulluğun, olurlarına bırakılmışlığın, sefilliğe terk edilmişliğin rakamlarıdır.

Bu baskı ayırım-çizgisi en ileri emperyalist devletlerde de çekilmek zorundadır. ABD'da asgari geçim düzeyinin altında yer alan resmi "yoksulların" % 78'ini kadınlar ve çocuklar, ve bunların yarısından fazlasını da siyah kadınlar oluşturuyor.

Kadının toplumsal konumu, kendini üretimde de göstermektedir. Dünya çapında kadının üretime katılma oranı halen çok düşüktür. Kadınların üretime katılma oranı 1950'den 1980'e dek dünya ölçütünde % 31'den % 35'e yükselmiştir. Ve bu olgu, ancak kadının üretimdeki özel konumuyla açıklanabilir. Emekçi kadınlar, emperyalizmin en büyük sanayi yedek ordusundan biridir. Her krizde üretimden ilk koparılan, ilk sokağa atılanlar onlar olmaktadır. Ve yükseliş dönemlerinde, en düşük ücretlerle tekrar üretime alınanlar da onlar olmaktadır. Dün olduğu gibi, bugün de "eşit işe eşit ücret" bir ütopyadır. Bu noktada da örnek olarak emperyalist ABD'yi ele alalım: Üretimde kadınlar ortalama olarak 64 dolar alıyorsa, aynı iş için erkek 100 dolar almaktadır ve burada da kadınlar ırklara göre değişik ücret almaktadır. Beyaz kadın 66 dolar, siyah kadın 60, İspanyol kökenli kadın ise 55 dolar.

Filipinler gibi yarı-sömürge ülkelerde Batı Almanya, Fransa gibi emperyalist devletlerin elektronik sanayileri "saf" kadın sanayii geliştirmişlerdir. Ve ka-

dınlara en ucuz işgücü olarak, ortaçağ üretim biçimleriyle en gelişmiş sanayi ürünlerini üretmektedirler.

Emperyalizmde kadın emeği, erkek iktidarı altında çalışmak demektir. Sanayi -nin ve üretimin her alanında erkek üstün lüğü demektir. Örneğin maliye ve sigorta sektöründe İsveç'te tüm çalışanların % 47,2'sini, revizyonist Macaristan'da % 48,7'sini kadınlar oluşturmaktadır. Bu alandaki üst kademelerde ise, kadınların oranı İsveç'te % 1,2; Macaristan'da ise % 0,0'dır. Bu oran, dünya ölçütünde tüm sendika fonksiyonerlerinden ancak % 5'inin kadın olmasında da dile gelmektedir, yani tüm kadınların üçte biri üretimde yer almasına karşın; onların çıkarlarını sözde koruması gereken ve bunu vaat eden örgütlerde hemen hiç temsil edilmemekte veya ancak önemsiz kademelerde yer almaktadırlar. Bunun bir nedeni de, kadınların ya hiç eğitimsiz olmaları, ya da çok kötü bir eğitim görmeleridir. Dünyada kadınların üçte ikisi okuma-yazma bilmemektedir.

Pederşahi emperyalist dünyanın durumu, işte budur. Ama baskının olduğu yerde, baskıya karşı direniş de vardır! Eritre'den Nikaragua'ya, Filipinler'den Güney - Afrika'ya! Nerede sömürülenler, sömürülenlere karşı ayaklanıyorsa, gökyüzünün yarısını oluşturan kadınlar da orada yerlerini alıyorlar. Filistin'de cephenin önünde, Filistin ulusunun yaşam hakkını savunuyor, Filipinler'de emperyalist tekelin ve mali kodamanların vahşi sömürüne karşı mücadele ediyorlar. Fransa gibi emperyalist ülkelerde demokratik hakları talep ediyor, yaşam şartlarının iyileşmesi için, şiddete ve özel baskı ve sömürüye karşı mücadele ediyorlar.

Emperyalizmin, feodal, yarı-feodal, bağımlı sistemlerin cezaevleri kadın direniş savaşçılarıyla doludur. Onlar, kadının kurtuluşunun baskı ve sömürden genel kurtuluşun bir parçası olduğu, baskı ve sömürden arınmış bir dünya için mücadelelerinin habercileridir.

Onların mücadelesi bize örnektir !

Emekçi kadınların çektiği tüm acı, yoksulluk, baskı ve sömürü, erkek mücadele yoldaşlarıyla omuz omuza proleter dünya devrimi için mücadelede ve bu mücadelede kazanılacak zaferlerle süpürülüp atılacaktır. Bize gerçek kurtuluşu getirecek olan reform değil, yalnızca ve yalnızca devrim; Proleter Dünya Devrimidir !..

HEDEF BİR, MÜCADELE BİR

Türkiye-Kuzey Kürdistan'daki proleter kadın hareketinin proleter enternasyonalist görevleri

Yolumuzu Klara Zetkin'in şu sözleri aydınlatıyor:

"Tek tek ülkelerdeki proletaryanın devrimci sınıf mücadelesi nasıl enternasyonal alanda birleşerek bir yumak haline geliyor ve dünya devriminde en yüksek noktasına erişiyorsa, aynı şekilde kadınların kapitalizme, onun en üst gelişme düzeyi olan emperyalizme karşı ve proletarya diktatörlüğü, proletaryanın sınıf diktatörlüğünün kurulması ve Sovyet düzeni uğrunda devrimci mücadelesi de enternasyonal alanda birleştirilmelidir." ("Yönergeler", İnter Yay., sayfa 259-260)

Bu, bugün bizim için şu anlama gelir:

PROLETER KADIN HAREKETİNİN TARİHSEL DE NEYİMLERİNDEN ÖĞRENMEK !

Öncelikle Komünist Enternasyonal'in ön derliği altında tüm ülkelerin emekçi kadınları kanlı mücadeleler içinde ve erkek sınıf kardeşleriyle omuz omuza savaşarak zengin bir deneyim toplamışlardır. Bu deneyimler, bugün büyük ölçüde bir kenara itilmiş, unutulmuş; bilinmez durumdadır; bunlardan yararlanılmamaktadır.

Kadın sorunundaki programatik sorunların tümü -hem bizim tartıştığımız, hem de revizyonistlerden feministlere dek çeşitli akımların tartıştıkları sorunların he men tümü- zamanında Komintern tarafından teorik, siyasi ve pratik olarak ele alınmıştır.

Bu deneyimleri incelemek, onlardan öğrenmek, bugünkü mücadelelerimiz için sonuçlar çıkarmak ve bunların propagandasını yapmak, biz Marksist-Leninistlerin görevidir.

EMPERYALİST / SOSYAL-EMPERYALİST ÜLKELERDEKİ EMEKÇİ KADINLARIN MÜCADELELERİYLE SAVAŞKAN, AMA AYNI ZAMANDA ELEŞTİRİCİ BİR DAYANIŞMA; MİLLİYETÇİ KONUMLARA KARŞI MÜCADELE !

Bugün bir dizi emperyalist ülkede geniş ve yer yer güçlü bir kadın hareketi mevcuttur. Ülkemizin bir dizi oportünisti, bu güçlü toplumsal harekete, derin bir milliyetçiliği sergileyen, yer yer tamamen gerici, feodal bakış açısıyla yaklaşmakta ve bu hareketi emperyalist kültürün ürünü ve propagandacısı olarak damga

lamaktadır. Emperyalist ülkelerdeki kadın hareketi, büyük ölçüde siyasi ve ideolojik olarak revizyonizmin, reformizmin ve feminizmin etkisi altındadır. Fakat aynı zamanda, devrimci bir kadın hareketi tarafından konulan kendiliğinden devrimci eylemler de vardır. Ve biz bu sonuncularının eylemlerini Proleter Enternasyonalisti bir ruhla mutlaka desteklemek zorundayız.

Açıktır ki bu, böylesi hareketlerin yanlış teorik ve ideolojik tasarımlarını eleştirmeyeceğimiz ve onlara karşı ideolojik mücadele vermeyeceğimiz anlamına gelmez! Ama biz eylemlerin devrimci ve militan içeriklerini sonuna dek savunuruz.

Feminist ve revizyonist kadın hareketlerine karşı ideolojik mücadele yürütürüz ve ülkemizin bazı devrimcilerinin (oportünistlerinin) "nerede hareket, orada bereket" anlayışıyla, böylesi kadın hareketlerini kayıtsız-koşulsuz ve tamamen eleştirisiz desteklemelerinin, -daha doğrusu faydacı amaçlarla, onların kuyruğuna takılmasının karşısına çıkarız.

Revizyonist / sosyal-emperyalist ülkelerde, resmi çerçeve dışındaki -yani bürokratik "Kadın Birliği" dışındaki- emekçi kadın hareketi, ideolojik olarak Batıya, kapitalizme yöneliktir ve çoğunlukla da kilisenin ve dinin güdümündedir. Zamanında sosyalist, şimdi ise sosyal-emperyalist olan bu ülkelerde, kadınların geçmişte devrim sonucu elde etmiş oldukları demokratik hakların halen varolduğunu dışta tutarsak, kadınların gerçek kurtuluşundan çok uzak oldukları, kadınların çifte baskı altında olma durumunun devam etmesi, kadınları "resmi sosyalizm" dışında arayışlara itmekte; emperyalist Batı çekim merkezi haline gelmektedir. Bu bağlamda bizim esas görevimiz, sosyal-emperyalistlerin Marksizm-Leninizm'i sistematik revizyondan geçirmesini, sözle ve eylemle teşhir etmek ve sosyalizm ile sosyal-emperyalizm arasındaki farkı, kadın sorununda da ortaya koymaktır.

Bu bağlamdaki en önemli görevlerimizden biri, emperyalist/sosyal-emperyalist ülkelerdeki toplumsal gerçeklerden yola çıkarak, öncelikle kadınların mücadeleleri

sonucunda kazanılmış olan bir dizi demokratik haklara rağmen, kadınların kurtuluşunun sözkonusu olmadığını ve olamayacağını göstermektedir. Tam tersine bu ülkelerde varolan gerçek durum, bir kez daha kadınların kurtuluşunun ancak sosyalizmde ve komünizmde elde edilebileceğini kanıtlamaktadır.

Bir başka görev de, ezilen kadınların yaşamlarını gerçekten iyileştiren tüm reformların gerici ve feodal yaklaşım tarzlarına karşı savunulmasıdır. Örneğin, kapitalizmin kadın kitlelerini üretime çekmesi sonucu, kadınlar ekonomik bağımsızlıklarına kavuşmakta ve bunun sonucu da boşanma hakkını daha yaygın bir şekilde kullanmaktadırlar. Kadınların elde etmiş oldukları bu hakkı kullanmalarının karşıısına "burjuva yoz kültür" vs. suçlamalarıyla çıkılması, pratikte böylesi bir feodal anlayışın ürünüdür.

BAĞIMLI, YARI-SÖMÜRGE ÜLKELERDEKİ EMEKÇİ KADINLARIN MÜCADELELERİYLE DAYANIŞMA !

Bu bağintıdaki en önemli görev, Türkiye-Kuzey Kürdistan'da yeşeren kadın hareketi içine, Proleter Enternasyonalizm ruhu nu taşımaktır. Bu, örneğin türk cezaevlerinde işkenceye ve baskıya karşı yükselen kadın seslerinin, İran, Latinamerika Afganistan cezaevlerindeki baskı ve işkencelere karşı da yönelmesi gerektiğinin propagandası demektir. Arjantinli kadınların Piazza de Mayo'daki mücadelelerinin, Bolivyalı kadın maden işçilerinin Şili'li annelerin, Tamil kadınların baskıya, sömürüye ve işkenceye karşı mücadelelerinin bizim mücadelemizin bir parçası olduğu noktasında bilinçleri bilemek

demektir... İran'daki devrimci kadınların İslam'ın karanlık orta çağına karşı mücadeleleri, Latinamerika'da kadın kır proleterlerin toprak mücadeleleri, Filipinler'de işçi kadınların emperyalist sömürüye karşı mücadeleleri... Tüm bunlar bizim mücadelemizin parçasıdırlar. Bu mücadelelerden öğrenmeli ve onları desteklemeliyiz. Bu ülkelerde emekçi kadınların mücadelelerinde uyguladıkları denemiş mücadele biçimlerini eleştirci gözle incelemeli ve kendi mücadelemizde yararlanmalıyız.

ENTERNASYONAL PROLETER BİR KADIN HAREKETİ İÇİN !

Bugün dünya ölçütünde bir enternasyonal kadın hareketinin, aynı -parçası oldukları- Marksist-Leninist partiler gibi, çok güçsüz olduğunun bilincindeyiz. Fakat biz daha en başından önümüze Türkiye-Kuzey Kürdistan'daki proleter kadın hareketini enternasyonalist temeller üzerinde yaratma görevini koyuyoruz.

Bu yüzden görev, Marksizm-Leninizm temelinde Dünya Komünist Hareketi'nin ve Proleter Kadın Hareketi'nin bugünkü görevleri üzerine bizimle tartışma yürütmek isteyen tüm Marksist-Leninistler, komünistler, devrimcilerle ilişkiye geçmek ve tartışmayı örgütlemektir.

Tüm Marksist-Leninist güçlerle birlikte ve ortaklaşa, Dünya Komünist Hareketi'nin bir parçası olarak, emekçi kadınların kurtuluş mücadelesini destekleyen ve onları bünyesinde toplayan yeni bir enternasyonal proleter kadın hareketinin çekirdeğini yaratacağız !

Feodal zincire vurulmuş ve köleleştirilmiş TÜRKİYE-KUZEY KÜRDİSTAN'DA KADIN

Emperyalizme bağımlı bir kapitalizmin geliştiği ülkemizde, feodalizm özellikle üstyapıda varlığını korumakta ve dinle bütünleşmiş durumda olan, feodal ideoloji özellikle kadınlar üzerinde kendini hissettirmektedir. "Kadının dünyası evidir" teraneleriyle, kadını ailenin, kocasının ve hatta çocuklarının kölesi olmaya mahkum eden feodal-pedersahi ideoloji, tüm ağırlığı ve kurumları ile bizzat devlet tarafından ayakta tutulmaya çalışılmaktadır.

Ülkemizde, islam dini ile içiçe geçmiş feodal anlayışa göre, kadın alınıp-satılan bir ev kölesi, evlilik de soy devamını sağlamaya yarayan bir kurumdur. Bu kurumda erkek üstündür. Kadın, tüm varlığı ile erkeğine bağımlıdır. Allah erkeği üstün bir varlık olarak yaratmış, onu kadına buyurucu ve kadını koruyucu kılmıştır. Ve bu ideoloji, kadınların yaşam ve ölümeleri hakkında karar verme hakkını erkeğe tanıyan namus ve ahlak anlayışıyla tamamlanmaktadır. Öyle bir ahlak anlayışı ki,

kadınlara ömür boyu bir erkeğe kölelik, erkeğe ise aynı zamanda birçok kadına sa hip olabilme hakkı düşmektedir. Ülkemizde çok-karılılık özellikle kırsal kesimde halen yaygındır. Çok-karılılığın olmadığı yerde ise, her alanda olduğu gibi, cinsel alanda da allah tarafından "güçlü" yaratılmış olan erkek için "hayat kadınları" mevcuttur. Kadının çoğu durumda ha yatıyla ödediği yasak ilişkiler, erkek için hoşgörülle karşılanmanın ötesinde, bizzat erkekliğinin ispatlanmasıdır.

Ülkemizde erkek üstünlüğü yasalarca da kurumlaştırılmıştır. Halen yürürlükte olan ve faşist Türk devletinin kadın-erkek eşitliğinden dem vurarak övündüğü ya salar, toplumda egemen olan feodal-pederşahi anlayışları, örneğin erkeğin evin reisi kılarak ve örneğin kadının kazancını erkeğin kazancına sayarak vs. legalleştirmiştir.

İlk bakışta eşitlikmiş gibi görülen bir dizi yasa ise -boşanma, miras vb. gibi- pratikte kadınların aleyhlerine işleyen yasalardır. Genelde varolan yasal haklardan esas olarak faydalanan kesim ise -seçilme hakkı, eşit öğrenim hakkı, vs gibi- varlıklı kesimdir. Toplumun yarısını oluşturan kadınların % 3,5'unu ücretli emekçi kadınlar; % 81,5'unu ise "ev kadınları" oluşturmaktadır. Kırsal kesimde "ücretsiz aile işçisi" olarak çalışan ve tarımsal nüfusun büyük bölümünü oluşturan kadınlar da, bu "ev kadını" kategorisine dahildir. Bunlar ülkemizde emekçi kadınların da en büyük bölümünü oluşturmaktadırlar.

Esasen kol gücüne dayanan tarla ve ev işleri olmak üzere, sabahın köründen akşamın geç saatlerine kadar durmak-dinmek bilmeden koşturan ve yaptığı işin ücret olarak karşılığını bile alamayan köylü kadınlar, en fazla ezilen kadın kesimidir. Feodal şiddet, dinin etkisi, eğitimden ve sağlık hizmetlerinden yoksunluk ! Yani insanca yaşamaya dair ne varsa, ondan mahrum bir şekilde köle olarak doğup köle olarak ölmek ! İşte toplumun köylü kadınlara çizdiği "kader" budur. (İstatistik veriler için Bkz. "Türkiye'de Kadın", A. Altındal.)

Ama bunlar madalyonun bir yüzüdür. Diğer yanda ise, kapitalizmin fabrikalarda atölyelerde ucuz işgücü olarak toparladığı ve yer yer de ev işçisi olarak iş verdiği proleter kadın kitleleri vardır. Feodal-pederşahi ideolojinin temel taşlarından biri olan, erkeğin besleyiciliği, özellikle şehirlerde alt ve orta gelir gruplarında pratikte işlemez duruma düşmüştür. Geçim derdi kadın kitlelerini de

iş piyasasına yöneltmekte ve "ev kadının dünyasıdır" anlayışına darbe indirmektedir. Feodalizmin kölelik zincirinden bir ölçüde kurtulan proleter kadın kitleleri kendilerini kapitalizmin baskı ve sömürü mekanizmasının dişlilerine kaptırmaktadır. Ekonomik kriz ve onun ikiz kardeşi işsizlik, genelde emekçi kitlelerin, özellikle de emekçi kadın kitlelerinin başlarının üzerinde Demokles'in kılıcı gibi sallanmaktadır.

Proleter kadınların büyük çoğunluğu düşük ücretli sanayi dallarında çalışmakta ve bir dizi sanayi ve iş alanı onlara kapalı tutulmaktadır. İşsizlik, düşük ücret anne ve çocuk sağlığını koruyucu yasaların yetersizliği, kreş sorunu, çalışan kadınların başlıca ekonomik sorunlarından bazılarıdır.

Faşist Türk devletinin sözcülerinin tüm "kalkınıyoruz", "Avrupa ile aşık olacak duruma geldik" çılgınlıkları, günbegün kötüleşen ekonomik durumu ve yığınların mutlak yoksullaşmasını örtemez. Ve her yerde olduğu gibi, Türkiye'de de bu durumdan en fazla etkilenenler kadın emekçiler olmaktadır. İşlerini ilk kaybedenler kadınlar olmakta, hayat pahalılığı, onları en temel gereksinim maddelerini en ucuz bir şekilde elde edebilmek için iki kat daha çalışmaya ve hatta sigortasız ve her türlü güvenceden yoksun bir şekilde eve iş almaya zorlamaktadır. Tüm bunlara rağmen bütçeyi denkleştiremiyorlarsa, o zaman onlara açılan kapı, "varolan düzenin emniyet sipobu" (Clara Zetkin'in dediği gibi) fahişelik olmaktadır.

Pek çok kadının önüne açlık veya fuhuş şeklinde birbirinden kötü iki seçenek koyan ekonomik düzen, aynı şekilde, ya ömür boyu bir erkeğe, ya da her erkeğe ait olma şeklindeki ikilemi koyan ahlak anlayışıyla birleşince, fuhuşun bir çığ gibi büyümesi sonucunu doğurmuştur. 1974'te kayıtlı fahişelerin sayısı 2000 iken, 1983 Türkiye'sinde bu 238.000'e çıkmıştır.

Bir yanda, Birleşmiş Milletler'in "ayrımcılığa karşı" kararının imzalanması, ve ardından yapılan törenler; özünde kadınları hedefleyen ve aşağılayan muzır ve polis yasaları... Diğer yanda, dört karılı ağaların milletin vekilliğini üstlenmesi, namus cinayetlerinin hoşgörülle karşılanması, ve gittikçe artan sayıda kadının fuhuşa itilmesi...

İşte, kutsal özel mülkiyet üzerine kurulu düzenin değişik yüzleri !

1989 yılının Türkiye-Kuzey Kürdistan'ında kadınların durumunu ele almak, emekçi kitlelerin son dokuz yılını yaşamın her alanında belirleyen 12 Eylül'e ve bu

nun emekçi kadınlar üzerindeki etkisine değinmeden mümkün değildir. Ülkeyi ölüm sessizliğine boğan, en küçük muhalefeti ve mücadeleyi faşist zor ve kanla bastıran açık faşist rejim, onbinlerce kadın ve erkek devrimciyi cezaevlerine tıkmış, en ağır işkencelere uğratmış ve yüzlerce sini katletmiştir. Son dokuz yıl, aynı zamanda hapishanelerde kadın ve erkek devrimcilerin mücadeleleriyle doludur... Ama mücadele sadece cezaevleriyle sınırlı değildir. Dışarda da siyasi tutukluların direnişlerine destek amacıyla dayanışma eylemlerinin en ön saflarında yürüyenler kadınlar olmuştur.

Sadece bu da değil. Ölüm sessizliği son yıllarda işçi ve öğrenci kesimindeki kıpırdanmalarla yırtılmıştır. Bu kıpırdanmalar, gelecek mücadele dolu günleri müjdeliyor. Bu mücadelelerin gelişmesi içinde, kadın sorunu da özel bir yer tutmaktadır. 1984'lerden beri kadın sorunu kamuoyunu uğraştıran bir sorun haline gelmiştir. Toplumdaki konumlarından memnun olmayan kadınlar, seslerini duyurmaya ve merkezinde kendi öz sorunları duran eylemler koymaya başlamışlardır. Ve bu ses, toplumun her kesiminde bu sorunda var olan yaraları ortaya çıkardığı ölçüde yankı bulmuş ve işlamlıcılardan tutun, devrimci kesime kadar yeni çözümler arayan bir tartışmaya dön-

tü olmuştur. Bu yönüyle, bu ses ileri bir adımdır.

Fakat aynı zamanda ideolojik besinini esas olarak burjuva ideolojisi olan femi nizm den alan ve emekçi ve proleter kitlelerin bilinçlerini karartmaya yarayan reformist bir hareketin ilk nüvelerini oluşturmaktadır. İşte bu noktadan itibaren Marksist-Leninistlerin, komünistlerin ertelenemez ikili görevi ortaya çıkmaktadır: Bir yandan, bir burjuva kadın hareketinin nüvelerini oluşturan bu harekete yönelen, çıkış noktası erkek-şövenizmi olan saldırılara karşı tavır almak ve diğer yandan da kadınların gerçek kurtuluşunun önünde engel olan feminizme ve reformizme karşı mücadele etmek. Bu mücadelede de mızrağın sivri ucunu kadınlara özgürleşmesinin önünde esas engel olan feodal anlayışlara yöneltmek gerekmektedir.

Çalışmalarımızda bize ışık tutacak olan düşünce, Türkiye-Kuzey Kürdistan'da kadınların gerçek kurtuluşunun yolunu açacak olan Demokratik Halk Devrimi mücadelesine en geniş proleter ve emekçi kadınları örgütlü olarak katabilmek için, bugün komünist kadın savaşçıların yarıtlması ve bunların eşit hak ve yükümlülüklerle Bolşevik bir parti örgütlenmesi içinde yerlerini almasının, kavranacak esas halka olduğu düşüncesidir.

■ ÜÇLÜ SÖMÜRÜ ve BASKI:

Kürt, Arap, Ermeni ve diğer milliyetlerden kadınlar ve işgal altındaki Kıbrıs'ta kadınlar

Lenin, "eşitlik" üzerine diller döken tüm ikiyüzlü burjuvaları teşhir ediyor ve onlara şu üç soruyu yöneltiyordu:

"Hangi sınıfın hangi sınıfa eşitliği ?

Hangi ulusun hangi ulusa eşitliği ?

Hangi cinsin hangi cinse eşitliği ?"

Türkiye-Kuzey Kürdistan'da ezilen Kürt ulusu ve Arap, Ermeni, Laz, Çerkez, Gürcü ve diğer azınlık milliyetlerden emekçi kadınların durumunu belirleyen, işte bu üçlü eşitsizliktir. İçişge geçmiş durumuyla üçlü baskı ve sömürü altında olma durumudur.

Osmanlı geleneğinin izinde ilerleyen faşist Türk devleti, kuruluşundan bu yana, Kürt ulusunun ayrı devlet kurma hakkını ve Arap, Ermeni, Laz, Çerkez, Gürcü ve diğer azınlık milliyetlerin milli haklarını gaspetmekte ve katliam, zorbalık, ideolojik saldırılarla ulus ve milliyet-

leri eritme ve yok etme siyaseti gütmektedir.

Türk olmayan milliyetlerin varlığının reddedilmesi, dillerinin yasaklanması, kendi kültürlerini yaşatmalarına ve geliş-tirmelerinin engellenmesi, günlük politikanın parçasıdır. Kürt milletinden ve azınlıklardan yükselen her tepki ise en vahşi şiddetle, katliamlarla, zoraki göçler, yağma ve talanla bastırılmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihi buna yüzlerce kara örnekle doludur.

İdeolojik alandaki saldırının en basit örneği, TC. devleti sınırları içinde yedi yaşına basan her çocuğun, hangi ulus veya azınlık milliyetten olursa olsun, her sabah, "Türküm, doğruyım, çalışkanım ... varlığım Türk varlığına armağan olsun." diye ant içmek zorunda bırakılmasıdır. "Vatandaş türkçe konuş" kampanyala-

rıyla azınlıkların özel hayatlarında da dillerini konuşmalarının engellenmesidir. Zorla türkleştirme çabalarıdır.

Ve tüm bu ulusal baskılardan kadınlar, özel paylarını almaktadırlar.

Kuzey Kürdistan'da faşist türk devleti varlığını onyıllar boyu, esas olarak karakoluyla, jandarmasıyla göstermiştir. Yol, hastahane, doktor, okul, vs. gibi tüm devlet hizmetleri en aşağı düzeyde götürülmüş olan Kuzey Kürdistan'da Kürt kadını ortaçağın karanlıklarına terk edilmiş durumdadır. Ona, kendi dilinde eğitimi zaten yasaktır. Esas olarak türkleştirme siyasetinin gerçekleştirilmesi için verilen Türkçe eğitimi de kadınlar açısından korkunç düşüktür.

Bir taraftan tüm devlet hizmetlerinden eşitsizlik, diğer taraftan feodal gelenek ve törelerin ağırlığı Kürt kadının yaşamını karartmaktadır. Oğlunun ücretsiz kölesi, kan davasında barış hediyesi, üç-beş koyuna veya altına satılan bir çocuk doğurma makinesidir. Başlık parası, çokkarılılık, zorla evlendirme, namus belası, koca-ağabey-baba dayasının altında en yaygın ve yoğun biçimde ezilen Kürt kadınıdır.

Tüm bunların üzerine, bir de faşist Türk devletinin doğrudan saldırıları eklenmektedir. Kuzey Kürdistan'da PKK önderliğinde yürütülen ulusal kurtuluş mücadelesine karşı faşist Türk devletinin son 8 yıllık saldırıları bunu en açık bir biçimde göstermiştir, göstermektedir.

Kişiliği erine ve evine bağımlılık ideolojisiyle biçimlendirilmiş, toplumsal hayatın tüm alanlarından uzak tutulmuş olan Kürt kadını, erkeğinin katledilmesi, cezaevlerine tıkmaması ile birlikte sarsılmakta ve dilsiz bırakılmışlığın içerisinde kocasına, çocuklarına ve yakınlarına sahip çıkabilmenin en küçük koşullarını bile olağanüstü zorluklara göğüs gerektirerek yerine getirebilmektedir. Türkçeyi bilmeyen, kendi dili Kürtçeyi konuşması ise yasaklanan Kürt kadını yıllar boyunca cezaevlerindeki yakınlarıyla zaten kısıtlı olan görüşme olanaklarından bile yararlanamamış ve bu en basit hakkını bile ancak açlık grevi gibi eylemlerle, mücadeleyle elde edebilmiştir. O her olayda, faşist Türk devletinin zorbalığıyla burun buruna; ırzına geçilmiş, dövülmüş kocasıyla cinsel ilişkide bulunup bulunmadığını tespit amacıyla zorla muayene gibi saldırılara maruz kalmıştır.

Kürt kadınının kendi kurtuluşunu kendine eline alabilmesinin ilk önşartı, feodalizmin karanlık örtüsünü üzerinden yırtıp atmasıdır. Bugün bizlere bu bağlamda

da görev düşmektedir. Mücadelemizde mızrağın sivri ucunu Türk şövenizmine yöneltmemiz gerektiğini bir an bile unutmadan, diğer sapmaya da, faşist-kemalist ideolojiye karşı haklı mücadelelerinde ayrımsız bir şekilde ulusal gelenek ve törelere sarılanlara ve dolayısıyla da bu geleneklerin gerici-feodal yanlarını da yüceltenlere karşı mücadele etmek zorundayız.

Diğer azınlık milliyetlerden kadınların durumu, üçlü baskıya maruz kalma bağlamında, Kürt kadınlarının durumundan özde değişik olmasa da bu baskıların yoğunluğu ve biçimi açısından belli farklılıklar göstermektedir.

Ermeni, Arap, Çerkez, Laz ve diğer milliyetlerden azınlıklar, sayıca da bir azınlık oluşturmakta ve misak-ı milli'yi parçalama açısından bugün doğrudan bir tehlike teşkil etmemektedirler. Bundan dolayı da doğrudan şiddetle yok etme siyasetinden ziyade, esas olarak asimilasyon ve ideolojik alandaki saldırılara maruz kalmaktadırlar. Ama bu her zaman böyle olmamıştır ve gelecekte de değişebilir. Azınlıklara karşı zorbalık, her başkaldırıda gündeme gelmiştir ve gelecek tir. Ermeni örgütlerinin bomba eylemleri ile birlikte Türkiye'de yaşayan ermenilere karşı körüklenen nefret duyguları ve kışkırtmalar buna örnektir.

Doğrudan saldırının gündemde olmadığı zamanlarda azınlık milliyetler her fırsatta ayrı dil-din-töre ve ulusal özelliklerine atıfta bulunularak aşağılanmakta, horlanmaktadırlar. Örneğin Ermeni kadınları tüm asimilasyon ve zorla müslümanlaştırma çabalarına karşın, ulusal özelliklerinden kaynaklanan daha kendine güvenir, özgür hal ve tavırlarından dolayı, fahişe veya "hafif kadın" olarak damgalanmakta ve cinsel saldırılara maruz kalmaktadırlar.

Şu genel kuralı koyabiliriz: Kadını erkeğin en önemli kutsal malı olarak kabul eden feodal-pederşahi ideoloji, ulusal baskı alanında da görev görmektedir. Böyle olduğu için de, kişilere veya topluluklara saldırıda, onları can damarından vuracak olan şey, bu kutsal mala, yani kadınlara, kızlara saldırıdır. Kadın cinsinin özel mülkiyetle yenilgisinden buyana dünya tarihi, ataerkil gensler arası savaşlardan, içinde yaşadığımız çağın en modern savaşlarına kadar bunun örnekleri e doludur. Her savaş veya saldırıda kadınların ırzına geçilir, kaçırılır, zorla karı edinilir, öldürülür. Komünistler açısından karşısında savaşılan bu durum; sömürücü sınıflar tarafından normal görü

lür, körüklenir; planlı-sistemli bir biçimde uygulanır. Türkiye'deki azınlık milliyetlerden kadınlar da geçmişte ve bugün erkek-şövenizmi ile bütünleşmiş Türk-şövenizminin hem doğrudan şiddetine hem de horlanma, aşağılanma ve cinselliklerine yönelik saldırılarına maruz kalmaktadırlar.

Türk hakim sınıflarının onyıllarca sürdürdüğü 'böl ve yönet' siyaseti, ideolojik saldırıları Türkiye halkı içerisinde şövenizmin ve milliyetçiliğin derin kök salmasını birlikte getirmiştir. Görev, başta türk-şövenizmi olmak üzere her türlü milliyetçiliğe karşı mücadele etmek ve düşmanın Türk hakim sınıfları olduğunun bilincinde olarak, çeşitli milliyetlerden kadın ve erkek emekçileri komünizm bayrağı altında toplamaktır.

İŞGAL ALTINDAKİ KIBRIS'TA KADINLAR

Faşist Türk devleti, 1974 Kıbrıs işgaliyle şövenist ve saldırgan siyasetini bir

kere daha örneklemiş ve Kıbrıs'ın bölünmüşlüğüne yol açmıştır. Kıbrıs'ın kuzeyinde kendine bağlı kukla bir devlet kurmuştur.

Faşist Türk devletinin Kıbrıs'ta sürdürdüğü politika, Kıbrıs halkının siyasi ekonomik ve kültürel alanda bağımsızlığına saldıridir. Bu durum, Kıbrıslı kadınların durumunu da etkilemiş ve etkilemektedir. Tarihsel olarak farklı gelişimden dolayı Kıbrıslı kadınlar -Türk milliyetinden olan Kıbrıslı kadınlar da- daha özgür durumda idiler. Özellikle bu alanda Kıbrıslı kadınların haklarının gaspı sözkonusudur. Faşist Türk devletinin şövenist politikasını sözle ve eylemle teşhir etmek, Kıbrıslı emekçilerin işgalci Türk devlete karşı mücadelelerini desteklemek ve faşist Türk ordusunun Kıbrıs'tan derhal çekilmesini savunmak; çeşitli milliyetlerden Kıbrıslı işçi ve köylülerin emperyalizme ve onun uşaklarına karşı, devrim mücadelesine destek vermek, Türkiyeli komünistlerin ivedi görevlerinden biridir.

HEDEF BİR-YOL BİR!

Lenin ve Stalin'in önderliğindeki Sosyalist Sovyetler Birliği bize örnektir...

Marksist-Leninistler her sorunda olduğu gibi, kadın sorununda da tüm ülkelere deneyimlerinden ve devrim tecrübelerinden öğrenmek zorundadır. Fakat bu görev içerisinde Sosyalist Sovyetler Birliği'nin kadınların kurtuluşu noktasındaki kazanımlarının savunulması ve propaganda sı özel bir önem taşımaktadır.

Komünizmin birinci aşamasına dek gelebilmiş olan Sosyalist Sovyetler Birliği, bu sorunda tüm emekçi kadınlar için örnektir. Ve yine Lenin ve Stalin'in önderliğindeki ve özellikle de Stalin önderliğindeki Sovyetler Birliği, kadınların kurtuluşu sorunundaki kazanımlarıyla, geçmişte ve bugün tüm revizyonist, reformist troçkist ve feminist akımların saldırılarının merkezinde durmuştur ve durmaktadır.

Sosyalist Sovyetler Birliği, kadınların tüm demokratik haklarını; onların yasalarda önünde eşitliğini bir darbeye gerçekleştirdi. Sovyetler Birliği, Ekim Devrimi ve ardından koyduğu yasalarla 1918-1919'da tüm "en ileri demokrasi" ile övünen emperyalist ülkelerin yalanlarını yüzüne vurdu; kapitalizm ve emperyalizm

çağında burjuva-demokratik cumhuriyetlerin en demokratiklerinin bile, kadınların demokratik haklarını gerçekleştirmediğini pratikte gösterdi.

Sovyetler Birliği, bir dizi yasayla toplumsal yaşamın her alanında gerçek kadın-erkek eşitliğini yarattı. Sadece bu da değil. Kapitalist ve tüm sömürücü toplumlarda kadının toplum içinde gelişmesinin önünde engel olan annelik, önemli bir toplumsal görev olarak kabul edildi ve ödüllendirildi. Anneliğin ve çocukların korunması en geniş bir şekilde ele alındı. Eşit işe eşit ücret, ekonominin temel yasası oldu. Sosyalist Sovyetler Birliği bu noktada da kalmadı. Lenin, Sovyetler Birliği'nde kadınla ilgili olarak şöyle demektedir:

"Ama Sovyet düzeni, sınıfların ortadan kaldırılması için ekonomik ve toplumsal eşitlik uğruna en son kesin savaşım demektir. Demokrasi, sadece kapitalizmin ezdikleri, bu arada ezilmiş bir cins için olan bir demokrasi bile, bize yetmez.

Proleter kadın hareketi, biçimsel bir eşitlik için savaşımı değil, bilakis temel görevi bilir. Kadını toplumsal üre-

tim çalışmasına katmak, onu ebediyen ve sadece mutfak ve çocuk odasına kapatan, köreltici ve aşağılayıcı "ev köleliğinden" kurtarmak -işte temel görev budur."

Kadının kurtuluşunda özsel olan şey, kadının ezilmişliğinin temeli olan üretim araçları üzerindeki özel mülkiyeti ve küçük üretimi süpürüp atmak için ekonomide ve siyasette sosyalist temellerin yaratılmasıdır.

Sovyetler Birliği, tüm alanlarda kadının gerçek kurtuluşu görevlerine sarılmıştır. Sorunlar ve görevler açıkça ortaya konmuştur: Hedef, Lenin'in deyimiyle, "her ahçı kadının devleti yönetecek duruma" gelmesidir.

Kadınlar geniş çapta üretim içine çekildiler. İlk başta bu, genellikle geleneksel kadın meslekleri alanında oldu. Bu kadınların genelde eğitim seviyelerinin düşüklüğünden ve aynı zamanda ev yönetimi, çocuk eğitimi alanındaki yeteneklerini toplumun ihtiyacı olan bu alanda gösterebileceklerinden kaynaklanmaktaydı. Fakat Sovyetler Birliği'nin kadın ve erkek komünistleri en başından kadınları sanayinin her alanına (kadınların sağlığına zararlı olanlar dışında) erkeklerle aynı ölçüde sokma görevini önlerine koydular.

Özellikle kadınlara yönelen okuma-yazma kampanyalarına girildi ve yine en başından kadınların devlet aygıtının tüm organlarına çekilmesi görevi ciddi bir şekilde ele alındı. Kadınların bu alanda halen az sayıda oldukları ve bunun değişmesi gerektiği sürekli dile getirildi. Ev işlerinin toplumsallaştırılması amacıyla çocuk yuvaları, yurtlar ve toplumsal mutfaklar yaratıldı.

Sosyalist Sovyetler Birliği'ne gelen tüm eleştirilerin ortak yanlarından biri devrimden hemen sonra ve en geçinden de 1925'te kadınların tam eşitliğinin tüm alanlarda sağlanması gerektiği şeklindeki yaklaşımlardır. Ve örneğin, 1925 yılında yönetici organlarda kadınların oranının halen çok az olduğuna dair istatistikler, Sovyetler Birliği'nde kadınların kurtuluşu sorununda nitelikte bir değişikliğin olmadığını "ispatlamak" için kullanılmak tadır. Bu yaklaşım tarzı sahtekarcadır. Çünkü bu istatistikleri ortaya koyan ve bunlardan yola çıkarak kadınların kurtuluşunu daha da ilerletmek için görevleri ve tedbirleri tespit eden ve bunları pratiğe geçiren, bizzat Sovyet organlarıdır. Onlar, görevlere sarılırken, kadınların yüzyıllar boyunca ezilmişliğinin ve bundan kaynaklanan toplumsal durumlarının bir-iki yıllık süre içinde -hele hele

1919 yılı Rusyası gibi ekonomik çöküntü içinde olan bir ülkede- ortadan kaldıramayacağının da bilincindeydiler.

Rusya Komünist Partisi ve Sovyet devlet organları, kadın kitlelerini iktidara çekmek, ve onlara hakettikleri yeri vermek yolunda yapabilecekleri herşeyi yaptılar. Köylü ve işçi kadınların delegeler sistemlerini yaratarak, bu delegelerin rotasyonla devlet organlarının yönetim ve önderliğinde yer almalarının olanaklarını yarattılar. Aynı zamanda kadını "aşağılık" bir yaratık olarak sınıflandıran feodal-burjuva düşüncesine karşı, geniş çaplı bir ideolojik mücadele yürüterek en enerjik bir biçimde üzerine gittiler.

Kadınlara bağımsızlıklarının ve kendi başlarına yaşamalarının tek yolu olan, toplumsal üretime katılma yolu gösterilerek ve bunun şartları yaratılarak, özellikle koca terörüne karşı mücadele yürüttüler.

Sosyalist Sovyetler Birliği ve onun kadınların kurtuluşuna dair tecrübeleri, bizim önümüzde büyük bir örnektir. Görev, bu muazzam deneyimleri değerlendirmek, propaganda etmek ve Türkiye'de demokratik devrim ve sosyalizm için mücadelemiz de pratikte uygulamaktır.

(Bu yazıda, gelişmelerle ilgili yapılan tespitler, Clara Zetkin'in "Emekçi Kadınlar Lenin'e Ne Borçludur?" başlıklı yazısına (Almanca), "Sovyet Cumhuriyeti'nde Proleter Kadın Hareketi'nin Görevleri Üzerine"(Lenin, 1919) İnter Yayınları "Kadın Sorunu" üzerine kitaptan sayfa 46-58 arasındaki yazıya dayandırılmıştır.)

BUGÜNKÜ TEMEL GÖREVLERİMİZ...

Türkiye-Kuzey Kürdistan'da kadınların gerçek kurtuluşunun yolu, proletarya önderliğinde demokratik halk devrimi ile a çılacaktır. Türkiye'nin ve Kuzey Kürdistan'ın proleter ve emekçi kadınları gerçek kurtuluşlarına, ancak kadının çifte ve üçlü sömürülmesi ve ezilmesinin temeli olan üretim araçları üzerindeki özel mülkiyete son verecek proleter-sosyalist devrimle; bütün dünyada komünizm hedefine yönelen proletarya diktatörlüğü şartlarında tavizsiz mücadele ile varabilirler, ve mutlaka varacaklardır.

Bu yol, uzun ve meşakkatli bir yoldur. Bu yol, gözleri günlük "acil meselelerde somut çözüm"leri her şey görenler açısından "hayalci" bir yoldur. Ama bu yol, gerçek kurtuluşun biricik yoludur.

Emekçi, proleter, ezilen kadınların ve genelde kadın cinsinin ezilmişliğinden gerçek kurtuluşu için, bugün kadın-erkek Türkiye-Kuzey Kürdistan proletaryası ve emekçileri önünde duran ilk hedef anti-emperyalist, demokratik devrim ile proletarya diktatörlüğüne giden yolun temiz - lenmesidir.

Emperyalizme bağımlılığa son verecek; her türlü feodal, yarı feodal ilişkiyi kökten tasfiye edecek olan demokratik, anti-emperyalist devrim, kadın sorununda asgari olarak kadının tam hukuki eşitliğini sağlayacak ve kadının toplumsal gerçek eşitliği için de mücadeleyi bayrağına yazacaktır. Kadının köleliğinin feodal, yarı-feodal zincirleri işçi sınıfı önderliğindeki demokratik devrimle paramparça edilecektir. Kafalardaki feodal, yarı-feodal düşüncelere karşı amansız ideolojik mücadele; bunların pratik yansımalarına karşı her alanda tavizsiz savaşım anti-emperyalist demokratik halk iktidarında en önemli mücadele alanlarından biri olacaktır.

İşçilerin-köylülerin devrimci demokratik diktatörlüğünün (ya da işçi sınıfı önderliğindeki demokratik halk diktatörlüğünün) geçmişinde emperyalizme uşaklık faşizm, kadının feodal, yarı-feodal köleliği varsa; geleceğinde de proletarya diktatörlüğü, sosyalizm, komünizm, kadının kurtuluşu vardır. İşçilerin, köylülerin devrimci demokratik diktatörlüğü, proletarya diktatörlüğüne giden yolda bir muharebe alanından, bir sürekli devrim u lağından başka bir şey değildir. Proleter sosyalist devrim, proletarya diktatörlüğünü gerçekleştirerek, kadının ezilmişliğinin gerçek temeli olan üretim a -

raçları üzerindeki özel mülkiyete karşı topyekün ve planlı saldırıyı başlatacaktır. Savaşım içinde adım adım çocuk bakımı ve eğitiminin ve ev işinin bütünü ile toplumsallaştırılmasına ilerlenerek, kadının köleliğinin tüm zincirleri kırılacaktır.

Biz daha bugünden tüm dikkatimizi kadının cinsinin tam kurtuluşu sonal hedefi üzerinde yoğunlaştırıyor; bu sonal hedefe varmak bakış açısı ile, günün görevlerine yaklaşıyoruz. Bu sonal hedef, "kadının tam kurtuluşu" hedefi, aslında bir "parça sorunda"ki sonal hedeftir. Ve bu "parça", ancak bütün içindeki gerçek yerine doğru yerleştirildiğinde, parçadaki hedefe doğru bir biçimde yürümek mümkündür. Bütün ise, toplumun yarısını oluşturan kadınların kurtuluşu değil, bir bütün olarak toplumun tüm ezilen ve sömürülenlerinin sömürü ve baskıdan kurtuluşudur. Bütün ülkelerin proletaryasının ve ezilen halklarının kurtuluşu; proletarya üzerinden "insanlığın" kurtuluşudur. Kadınlar gerçek kurtuluşa, ya proleter dünya devriminin muzaffer savaşçıları olarak varacak; ya da köle olarak, ama sanki özgürlüğüne kavuşmuş gibi görünen köleler olarak, köleliğin biçimi değişmiş köle olarak kalacaktır.

"KURTULUŞ YOK TEK BAŞINA! YA HEP BERABER, YA DA HİÇBİRİMİZ!..."

Kadınların gerçek kurtuluşunun yolu, kadın ve erkek proleterlerin, kadın ve erkek emekçilerin ORTAK, BİRLİKTE, ÖRGÜTLÜ DEVRİM MÜCADELESİNDEN geçer.

Bu mücadeleyi örgütlemek ve zafere ulaştırmak için, ideolojik-politik-örgütsel bir öncü örgüte, bir Komünist Partisi'ne ihtiyaç vardır. Türkiye-Kuzey Kürdistan somutunda "Türkiye Komünist Partisi/Marksist Leninist(Bolşevik) bu konuda görevleri Marksist-Leninist temellerde doğru olarak ortaya koymuş ve çözmek için kavramıştır. TKP/ML(BOLŞEVİK), henüz işçi sınıfının kendiliğinden hareketi ile bağları zayıf olan, inşasının başında bulunan bir partidir. Çalışmasının merkezinde parti inşasının bugünkü aşamasının temel görevi, öncünün komünizm davasına kazanılması görevi durmaktadır.

Kadın sorunu bağışında bu, bugün esas görevin, ÖNCÜ KADINLARI, Komünist, Marksist-Leninist kadınları yetiştirmek, onları Komünizm davasına, Marksist-Leninist Bolşevik Parti'ye aktif öncü savaşçılar olarak katmak olduğu anlamına gelir. Biz, Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da

tüm Marksizm-Leninizm adına konuşan re - vizyonist ve oportünistlerin tersine, bu gün kadın sorununda esas görevin, "kadın yığınlarını kazanmak" değil; kadın yığınlarını, proleter devrim savaşına katabilecek ÖNCÜ KADINLARIN kazanılması olduğunu söylüyoruz.

Esas görev, oportünistlerin her zaman bize mal etmeye çalıştığının tersine; "tek görev" değildir. ÖNCÜ KADINLARIN kazanılmasının esas görev olması demek, hiç bir şekilde kadın yığınları arasında çalışma yapılmayacak, onlar yığınlar halinde kazanılmaya çalışılmayacak demek değildir. Hayır, yalnızca görevler zinciri içinde kavranacak, üzerinde yoğunlaşılacak halkanın ne olduğunun tespitidir.

Bu görevin somut olarak çözümü, bizim için şu anlama gelir:

Komünist Partisi içinde ve çevresinde bulunan, hem sayıca erkek yoldaşlara göre az, ve hem de onlara göre siyasi bakımdan genelde geri olan kadın yoldaşlar harekete geçirilmeli, eğitilmeli, eşit hak ve yükümlülüklerle sahip aktif savaşçılar haline getirilmelidir. Biz, bunun için bugün Parti çevresinde kadın grupları oluşturuyor, bu gruplar içinde hem kadın sorununu, hem de diğer sorunları tartışıyor, eğitim yapıyoruz. Kadın yoldaşlar bu gruplar içinde, erkek yoldaşlara karşı olan dezavantajlarını, korkularını çekingenliklerini aşma yönünde yetkinleştirilmeye çalışılıyor. Bu gruplardaki kadınların önemli bölümü, bulundukları alanda Parti'nin mücadelesine doğrudan da katılıyor.

Varolan sendikalar, Dem-Kad, vb. kitle örgütleri içine, gücümüz ölçüsünde doğru görüşlerimizi taşıyor ve yanlışlara karşı ideolojik mücadele yürütüyor ve komünizme sempati duyan kadınları örgütlemeye çalışıyoruz.

Gerek tüm dünyada, gerekse Türkiye-Kuzey Kürdistan'da sınıf mücadelesinin tüm sorunlarında, kadının ezilmişliğini emperyalist sömürü ve baskının bir parçası olarak teşhir ediyor ve buna karşı mücadele yürütüyoruz.

Marksist-Leninist çizgimizi kavrama ve onu modern-revizyonizme ve her türden oportünizme karşı mücadele içinde savunma uygulama, geliştirme görevlerini yerine getirmeye çalışıyoruz.

Gerek kendi saflarımızda, gerekse Marksizm-Leninizm adına konuşanlar arasında kadın sorununda erkek-şövenizminin esas hedef, esas tehlike olduğunun bilincinde olarak, ona karşı mücadeleyi merkeze koyuyoruz.

TKP/ML(BOLŞEVİK)'in son Örgütsel Konfe

ransı'nda aldığı, "kadınlara ve çocuklara karşı şiddet uygulaması, Parti üyeliği ile bağdaşmaz!" kararı ve bunun üzerine yürüyen tartışmalar, erkek-şövenizminin boyutlarını ve derinliğini göstermesi açısından da, Bolşeviklerin bu alanda ki öncü rolünü ve kararlılığını göstermesi açısından da bir örnektir.

Biz ama erkek-şövenizmine karşı esas saldırımızı yöneltirken; özellikle burjuva, küçük-burjuva çevreler içinde gelişen feminizme ve Marksizm-Leninizm adına bu akımın kuyruğuna takılma, ona yağ çekme eğilimlerine erkek-şövenizminin, feminizm ile ilkesiz, devşirmeci birlikteliğine de karşı çıkıyoruz.

Biz özellikle TKP/ML(BOLŞEVİK) içinde ve çevresinde; ve devrimci çevrelerde kadınların kendi güçlerini küçümsemelerine kadınlar hakkındaki erkek-dünyasının ön yargılarını aynen üzerlenmelerine karşı mücadele ediyoruz. Biz mutluluğu, kendi özel dünyaları içinde arama tutkusuna karşı mücadele ediyoruz.

Biz kadını;

düşman karşısında boyun eğmeyen, kararlı savaşçı kadın;

uğrunda savaşmaya değer en yüce hedef için, kadınların da bir parçası olduğu proletaryanın, ezilenlerin, emekçilerin, tüm insanlığın kurtuluşu için savaşan kadın;

biz proletaryanın savaşımına aktif ve önder olarak katılacak, uluslararası proletaryanın öncü örgütleri içinde yerini alacak, "göğün yarısı" olan ve göğü fethetme azmine, bilincine, gücüne sahip komünist kadın savaşçı olarak görmek; öyle olmak istiyoruz...

Ve bunu istediğimiz ve buna ulaşmak kararlılığı ile sınıf mücadelesine bütün benliğimizle katıldığımızda, bu istek gerçeğe dönüşecektir. O günler uzak değildir! O günleri yaratmak bizim elimizdedir...

Yitirilecek tek günümüz yoktur. Yitirdiğimiz her gün düşmana; kazandığımız her gün ezilenlere aittir.

Zincirlerimizden başka yitireceğimiz bir şey yoktur!

Kazanacağımız koca bir dünya vardır!

Haydi zincirleri kırmaya!

Haydi devrim ocağını körüklemeye!

Haydi zulmü rüzgarlara savurmaya!

Haydi tavi gelen demire vurmaya!

Haydi Bolşevik saflarda savaşmaya!!!

DEVRİMCİ ÇEVRELERDE DEVRİMCİLİK ADINA SAVUNULAN FEODAL NAMUS ANLAYIŞINI YIKALIM!...

Eski bir BP sempatizanı, BP'da yayınlanması talebiyle, "BP Viyana Temsilcisi ... ve ... Kendi Bastığı Dalı Kesiyorlar" başlıklı bir yazı gönderdi.

Karısını benzin dökerek yakan bu kişi, şu an cezaevinde yatmakta; ve yaptığı bu karşı-devrimci eylemi ve kendisini savunma amacıyla devrimci kamuoyuna mektuplar yazmakla uğraşmaktadır.

Olay kısaca şu şekilde gelişmiştir:

Bir dönem BP'nın bir sempatizanı olan bu kişi ile karısı arasında uzun dönem - den beri anlaşmazlıklar başgöstermiş, kadın ayrılma isteğini dile getirmiş, bir başkasını sevdiğini açıklamış, ama bu kişi kadını ısrar, zor ve şiddetle kendine bağımlı tutmaya çalışmıştır.

Son olarak kadın dayanamamış ve çocuklarını da alarak bir kadınlar evine sığınmıştır.

Feodal düşünce yapısına sıkı sıkıya bağlı olduğunu korkunç eylemiyle sergileyen "koca", bu durumda sinsice plan kurarak "medenice görüşme", "çocukların geleceği üzerine konuşma" bahaneleriyle kadını bir parkta buluşmaya ikna etmiş, burada ise kadının üzerine benzin dökerek ateşe vermiştir. Kadın, ağır yaralar alarak kılpayı ölümden dönmüştür.

Tüm bunlardan sonra, şimdi de yaptığı eylemi savunmaya çalışan; yaptığını "haklı" ve hatta "devrimci" bir eylem olarak gösterme çabalarına girişen bu unsurun BP'da basılmasını istediği yazısı da, onun bu "namus kurtarma" çabasının bir parçasıdır.

Hem sözkonusu yazısında, hem de devrimci kamuoyuna yönelen diğer mektuplarında bu unsur, yaptığı karşı-devrimci eylemin sorumluluğunu BP'nın ve BP sempatizanlarının üzerine üzerine yıkmaya çalışıyor; bunu yaparken de, tanıdığı bazı kişilerin isimlerini, "kod isimleri" olduğunu söylediği isimleri, vb. yayarak (cezaevinden çıkan bu yazıların polis tarafından okunduğu kesindir), onları burjuvaziye ihbarlamaktan da çekinmiyor.

Bizim açımızdan karısına uyguladığı karşı-devrimci, iğrenç eylemle karşı-devrim saflarına kaymış olan bu unsur, bu yolda ilerlemekte ısrarlı olduğunu, bu girişimleriyle de gösteriyor.

Bu unsurun yazılarını bilinçli olarak, BP'da yayınlamıyoruz. Çünkü bu mektuplar genel bir kendini savunma çabası yanında öncelikle bir dizi adi karalama, dedikodu, suçlama, vs. ile doludur ve bunlar üzerine ne temelde olursa olsun, bir tartışmayı kökten reddediyoruz. Gerekli görüşümüz noktalarda, bu kişinin düşünce yapısını ve dolayısıyla da onun kaynağını aldığı feodal ahlak, namus anlayışını teşhir amacıyla bu mektuplardan genel anlayışı gösteren alıntılar yaparak, bu olayla ilgili tavrımızı ortaya koymaya çalışacağız.

KAHROLSUN BÖYLESİ CANİLİKLERE TEMEL OLAN FEODAL-PEDERŞAHİ ANLAYIŞLAR !

Bu eylemin temelinde yatan bir tek düşünce vardır: Kadın benim malımdır, o benim ömür boyunca kölemdir ve onun benim istediğim dışında hareket etmesi, bir başkasını istemesi mümkün değildir. Ve kadın, bu "kuralın" dışına çıkıyorsa, erkeğin onun ölümü veya yaşamı üzerinde karar vermesi, onun "en doğal hakkı"dır.

Kadın, şimdiye kadar birlikte yaşadığı kocasıyla, artık birlikte yaşamak istemediğini, bir başkasını sevdiğini açıklayarak, işte bu "kural" dışına çıkmış, başka bir erkekle ilişki kurmuş ve resmi nikahlı kocası olan, o yüzden de kendini "mal" olan kadın üstünde resmen "haksahibi" gören erkek de onu yakarak, "namusunu temizleme" hakkını kullanmıştır.

"Bana yar olmayan, başkasına da yar olmasın" anlayışıyla karısını yakan ve geçmiş "mutlu" günler üzerine ağıtlar dizen bu kişi, halen -belki de bir zamanlar karşılıklı sevgi üzerine kurulu olan mutluluğun, bir zaman sonra sona erebileceğini- karısının bir başkası, evet kendisinden başka biri ile ilişki kurabileceğini kesinlikle kabul etmek istememektedir ve bundan dolayı da karısının "yoldan çıkarıldığı" inancına sarılarak, yaptığı caniliğin sorumluluğunu başkalarına üzerine yıkmaya çalışmaktadır. Ve bu çabasına da çok "erdemli" bir etiket yapıştırmaktadır:

"Bu namussuzları Türkiyeli ve Kürdis - tanlı devrimci kamuoyuna tanıtmayı devrimci-demokrat bir görev olarak görüyorum." (Söz konusu mektuptan)

Bu kişinin "namussuzluk" olarak adlandırıldığı olaylar, kendi mektubunda anlatıldığına göre, "BP Viyana örgütlenmesini, fuhuş örgütlenmesi derekesine düşüren" olaylardır.

Bunlardan biri, yukarıda anlattığımız, kendi karısının, kendisine karşı sevgisinin bitmesi sonucu, kendisinden ayrılmak istemesi, bunu açıkça ortaya koyması; bu arada bir başka erkekle de ilişki kurmasıdır. Karısının ilişki kurduğu kişi; -ki iddiasına göre BP'li imiş- ona göre, karısını kandırmıştır.

Bunlar, bu kişiye göre, o kadar namussuzdur ki, bir de "piç edinmişler" ve bu "piçi" "alelacele aldirmışlardır". (Mektuptan)

Bunun ötesinde yine bu kişinin mektubunda, "devrimci kamuoyuna" verdiği bilgiye göre, bundan önce de, açık ismini ve kod ismi olduğunu söylediği ismini verdiği ve BP Viyana sorumlusu, vb. dediği bir başka kişi, bundan bir kaç yıl önce, bir başkasının "eşini baştan çıkar - mış ve yuva yıkmış"tır. Vb.

Bütün bunlar bu kişiye göre, namussuzluk, fuhuştur, vb.

Bu kişiye göre, BP'nın bu konulardaki şimdiye kadarki tavrı, "zoraki yapılmamıştır. Gönüllü birliğe sözümüz yoktur" olmuştur. "BP'nın bu namus anlayışı" sürer de, o "bunca yuva yıkmayı meslek edinmiş bu iki alçak"a karşı "tavır takın mayıp teşhir etmezse", BP'na diyecek tek sözü olacaktır: "Namuslu namussuzlar". (Alıntılar mektuptan)

Biz, önce mektupta BP'li, BP temsilcisi, vb. oldukları iddia edilen kişilerin anlatılan tavırlarında, ilişki gönüllülük, karşılıklı istek temelinde kurulduğu noktada, bir "namussuzluk" görmüyoruz. Eğer cinsel ilişki, satma-satın alma temelinde bir ilişki değilse, -ki öyle oldu ğunu mektup yazan da iddia etmiyor- bunda "fuhuş" da görmüyoruz.

Bizim bu bağtıda, gerçekten BP temsilcisi olan insanlar, mektupta çizilen tabloya uygun ilişkilere girerlerse, tavrımız onları "fuhuşla", "namussuzlukla" vb. suçlamak olmaz. Onlara, biz kişisel cinsel sorunları, siyasi faaliyetlerinin önüne çıkaran bir tavır içinde oldukları yönünden eleştiri getiririz; cinsel ilişki konusunda ciddi davranılması gerektiğini, vb. anlatırız. Bizim yaklaşımımızın, kadını mal gören feodal namus anlayışı ile en küçük bir ortak yanı yoktur.

Feodal namus anlayışının savunucularının bizi "namussuz" sayması, gayet doğaldır. Ters, eşyanın doğasına aykırı olurdu.

Biz cinsel ilişkiyi, karşılıklı istek; sevgi dışında ele alan; kadın ve erkeğin birlikteliğini bunun dışında -(bu bağtıda) ele alan bir namus, ahlak, vb. tanımıyoruz.

Bu yüzden de eğer feodal namus anlayışını savunan biri; "namusunu" temizleme adına, karısını yakma eylemine girebilen biri, bize "namussuz"luk yakıştırıyorsa; biz evet bu NAMUSSUZLUĞU kabul ediyoruz.

Bizim, kadınları erkeklerin bir kölesi, kadınları "en son el uzatılacak olan" kendi malı olarak gören, kadınlara ömür boyu sevmediği bir kişiye kendisini tüm varlığıyla teslim etmesini öğütleyen, "en namuslu, iffetli" kadın, kendini ömür boyunca bir kişiye -meşru kocasına- bir defa satan kadındır felsefesiyle köleliği bir erdem olarak gösteren feodal-pederşahi namus, ahlak anlayışıyla hiç bir yakınlığımız olamaz. Yeri tarihin çöplüğü olan ve fakat hakim sınıflar tarafından ayakta tutulmaya çalışılan ve körüklenen, bizim toplumumuzun hemen tüm kesimlerinde, evet bu toplumu değiştirme misyonuna soyunmuş devrimciler arasında da halen yaygın, yer yer hakim olan; ve yer yer de "yığınlara ters düşmeme" adına savunulan bu anlayışı biz kökten reddediyor ve bu ideolojiye karşı kararlı bir şekilde siyasi mücadele veriyoruz. Bundan dolayı, bizde feodal namusun olmadığı suçlaması bizi yaralamaz, tersine bize şeref verir.

Biz bu konuda bir tek ahlak tanıyoruz: Kadın ve erkeğin eşit haklar ve karşılıklı sevgi üzerinde yükselen birlikteliği. Karşılıklı sevginin bittiği yerde -ki bu birlikteliğin temeli, sevgi bir taraf açısından bittiği anda ortadan kalkar-, bu ilişkiyi zorla ayakta tutmaya kalkışmak, bizim proleter ahlak anlayışımıza ters - tir. Hiç bir gerekçe, bu mutlak doğruyu r e l a t i v e etmek için kullanılamaz. Tüm "fakat", "ama"ların kaynağı, mutlaka ve kesinlikle proleter ahlak anlayışının komünist düşüncenin ötesinde bir ideolojiye tekabül eder, edecektir. Kadın ve erkeğin istek temelinde -bu ister "meşru" olsun, ister olmasın- birlikteliğini "fuhuş" olarak nitelendirenlerin bizzat kendileri, kadınları "bir erkeğe ait" (iffetli kadın) veya "tüm erkeklere ait" (orospu) şeklinde iki kategoriye bölerek ve her iki halde de, onları alınırsatılır bir mal olarak görüp; iffetli kadınlara tek eşli evliliği ve kocasına ömür boyu sadakati, kendilerine de çok karılı

lığı öngörerek, fuhuşun kaynağı olan pedersahi ideolojiyi ayakta tutmaya çalışmaktadırlar.

Bu unsurun, kadının kendisinden (yani "meşru kocası"ndan) başka, kadının kendi özgür isteği ile cinsel ilişki kurduğu birinden gebe kalmasına yaklaşımları, aldırılan bu çocuğu "meşru koca"dan başka bir kişiden olmasından dolayı "p i ç" olarak nitelendirmesi de, aynı pedersahi feodal ahlak anlayışının ürünüdür. Çocukları "evlilik içi" (yani "meşru" çocuklar); "evlilik dışı" (yani "gayri-meşru" çocuklar veya "piç") şeklinde ayıran ve daha ana rahmine düştüğü andan itibaren bir bölüm insana toplumda onurlu yaşama şanslarının yolunu kapatan, bu rezil ahlak anlayışıyla kökten kopmayan bir kişi bırakın devrimciyi, tutarlı bir demokrat bile olamaz!

KAHROLSUN BÖYLESİ İKİYÜZLÜ, AŞAĞILIK AHLAK ANLAYIŞI! KAHROLSUN KADINLARI VE ÇOCUKLARI BİR MAL OLARAK KABUL EDEN, ONLARIN ÖLÜM VEYA YAŞAMI ÜZERİNDE KARAR VERME HAKKINI KENDİNDE GÖREN; KADINLARA VE ÇOCUKLARA TAM İNSANLIK YERİNE, EN İYİ HALDE "İYİ KÖLELİĞİ" LAYIK GÖREN ERKEK-ŞÖVENİZMİ !!!

TÜM DEVRİMCİ ERKEKLERE VE ÖZELLİKLE BOLŞEVİK PARTİZAN SEMPATİZANLARINA...

Bu acı ve korkunç örnek, bize bir kez daha, günbegün Türk başınında izlediğimiz, feodal-pedersahi şiddetin kendisine devrimci diyenlerin pratiklerinde de en ağır, en vahim şekliyle ortaya çıkabileceğini; feodal ideolojinin devrimci saflarda ve saflarımızda halen yaygın olduğunu ve bu feodal ideolojiden tümden kopmak için, radikal mücadelenin sürdürülmesinin ne kadar hayati öneme olduğunu; feodal anlayışlardan kökten kopmamış bir unsurun kendi varasına dokunulduğunda, pratik söz konusu olduğunda, nasıl ve ne ölçüde karşı-devrimci eylem ve pratiklere yarabileceğini göstermiştir. Bu unsurun feodal ideolojiden tamamen kurtulamamış olması, onu bu kendi "namusunu" ilgilendiren bir somut durumda, hem karısına karşı karşı-devrimci, insanlık düşmanı bir eylemde bulunmaya; ve devamı de kendi "namusunu temizlemek" için örgüte ve devrime ihanete kadar götürmüştür.

Özellikle erkek devrimciler, bu gerçeği bilince çıkarmalı ve kendi zaafalarına karşı, amansız bir mücadele vermelidirler. Kadınlar sorununda teoride söylenenlerin, pratikte hayat bulmasının asgari şartı, pedersahi-feodal ideolojiden kökten kopma mücadelesidir. Kendine devrim-

ci diyenler, devrime kendi içlerinden başlamak zorundadırlar. Aksi taktirde DEVRİMCİ DEĞİL, SADECE VE SADECE KULAĞA HOŞ SÖZLER SARFEDEN GEVEZELER OLMAKTAN ÖTE GİDİLEMEZ !

TÜM DEVRİMCİ KADINLARA VE ÖZELLİKLE DE BOLŞEVİK PARTİZAN'LI KADIN SEMPATİZANLARA...

Görevin büyüğü bize düşmüktedir. Şunu bil ki, köleler köle olarak kalmayı kabul ettiği sürece kölelik sürer. Erkekler -buna devrimci erkekler de dahildir- bu toplumdaki erkek üstünlüğünün kendilerine sağladığı avantajlardan, kendiliğinden vazgeçmeyeceklerdir. Bir dizi avantajın -bunları kadınlar onlara sağladığı ölçüde-, avantaj olduğunun bile farkına varmadan, "doğal" hakları olarak kullanılmaktadırlar. Kölelikten kurtulmanın ve aynı zamanda sevdiğiniz erkeğin kendi zaafalarını görerek, kendini değiştirmesinin yolunda BAŞKALDIRMAdır. Daha bugünden kendi kurtuluşumuzu kendi elimize almalı, erkek-şövenizmine karşı amansız mücadeleye girişmeliyiz. Boyun eğmemeli, varolan hata ve zaafı dört duvar dışına taşımalı, ve buna karşı birlikte mücadele etmenin koşullarını yaratmalıyız. Devrimci saflardaki, saflarımızdaki gerici, feodal-pedersahi ideolojinin kökten, en son kılcal damarlarıyla birlikte sökülüp atılması mücadelesinde, -KENDİ EVİMİZ İÇİNDEN BAŞLAYARAK- ÖNSAFLARDA YERALMALIYIZ! Şunu bilelim ki, kadın cinsinin kurtuluşu gökten zembille inmeyecektir. KÖLELİĞE KARŞI MÜCADELE ETMEYEN, KÖLELİĞİN KENDİLİĞİNDEN SÖNMESİNİ BEKLEMESİN !

Biz bu konuda sonuna dek kararlı mücadele edeceğimizi söylüyoruz. Sizin de bu mücadeleye bizimle birlikte omuz vermeniz, bu mücadelenin sonuçları açısından, -evet belirleyici önemdedir.

KAHROLSUN KÖLELİK !
YAŞASIN KADINLARIN TAM İNSANLIĞI !

Son olarak tüm devrimcileri ve devrimci örgütleri şu konuda uyarmak istiyoruz:

Biz a n l a y ı ş ü z e r i n e t a r t ı ş m a y a ; y a n l ı ş a n l a y ı ş l a r a k a r ş ı i d e o l o j i k m ü c a d e l e y e E V E T ; d e d i k o d u y a h a y ı r d i y o r u z .

Bu kişinin getirdiği karalama, suçlama saldırı, dedikodular temelinde tartışmak ve onun gerekçelerini şu veya bu amaçla kullanmak, bu unsurun feodal, karşı-devrimci ideolojisini ve insanlık düşmanı eylemini savunmak anlamına gelir. Bu ki-

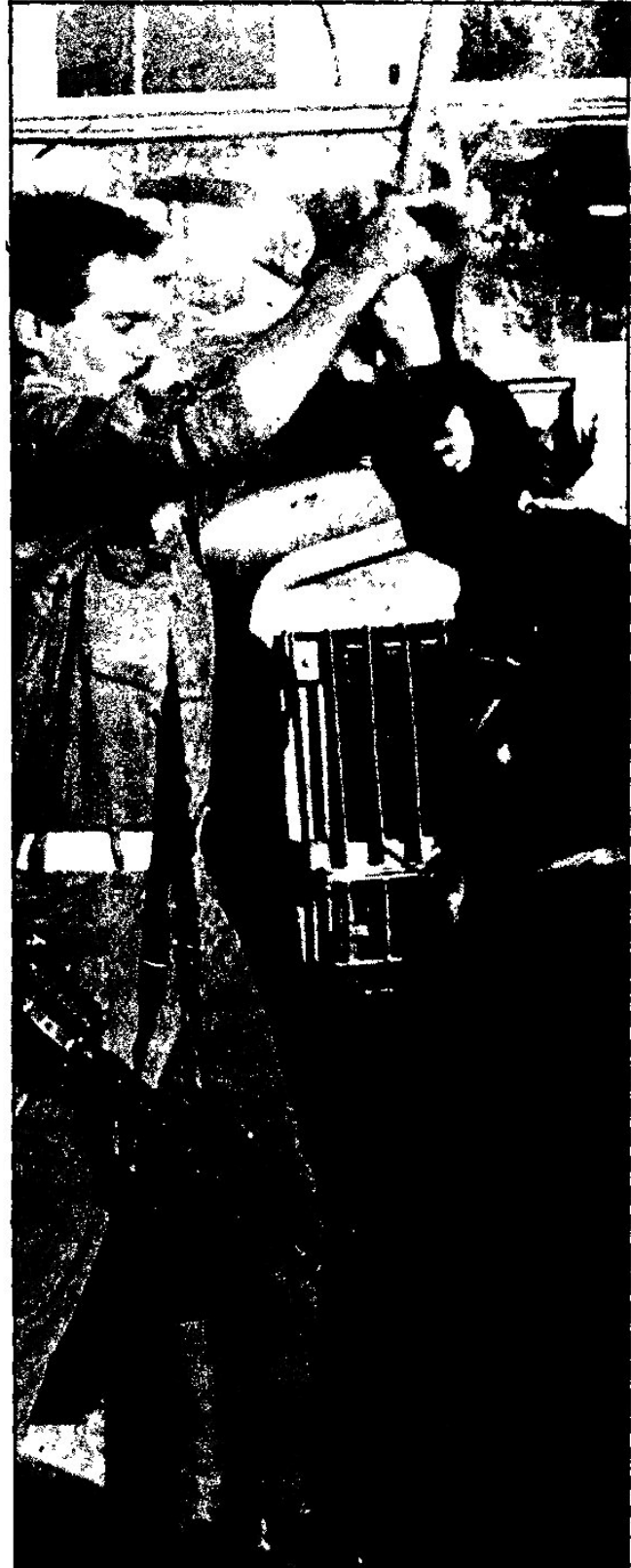
şinin tamamen haksız ve karşı-devrimci bir konumda bulunduğu gözönünde tutularak, getirdiği tüm suçlama ve saldırıları geri çevirmek, kendine devrimci diyen herkesin görevidir.

Bu görevi yerine getirmeyenler, objek-

tif olarak, kadının kurtuluşu sorununu kavramadıklarını ve teori-pratik uyumsuzluklarını sergilerler...

* * *

Şubat 1989

SINIF HAREKETİ ve GÖREVLERİMİZ

Bu sayımızda, sendikal mücadele ve bu alanda örgütlenme sorunları ile ilgili iki yazı yayınlıyoruz.

Bunlardan birincisi, "grev komiteleri" kurma çağrısı yapan yazı BOLŞEVİK PARTİZAN YAZI KURULU'nun yazısıdır.

İkincisi, bir BP okuyucusunun "Sınıf Hareketi ve Görevlerimiz" başlıklı bir yazısının; bugün sendikal örgütlenme alanında atılma sı gereken adımlarla ilgili olan bölümüdür.

Bu yazıda getirilen öneriler, görüldüğü gibi bugün atılması gerekli olan adımların olumlu konması noktasında BP YK'nun yazısından değişik; ve BP YK'nun yazısında doğru olmadığı savunulan bir görüşü, planı dile getirmektedir.

Sorun, işçi sınıfının örgütlenmesi açısından belirleyici önemde bir sorun olduğundan; ve sorunların derinlemesine tartışılması ihtiyacı olduğundan, tartışmayı ilerletmek amacı ile, bu yazıyı da yayınlıyoruz.

Bu tartışmayı, ileriki sayılarımızda da sürdüreceğiz. Tüm okuyucularımızı bu tartışmaya aktif bir biçimde katılmaya çağırıyoruz.

İşçi sınıfının kendiliğinden hareketinin bağımsız bir sınıf hareketi yönünde gelişmesinin güçlü bir aracı: **G R E V K O M İ T E L E R İ**

Geçtiğimiz son üç yıl, işçi sınıfının iktisadi mücadelesinin; özellikle iktisadi mücadelenin en önemli ve etkili aracı grev mücadelesinin geliştiği yıllar oldu. Bu süre içerisinde bir çok sanayi dalındaki işçiler -hatta kuruluşundan bu yana hiç grev yüzü görmemiş SEKA gibi bazı işletmelerde çalışan işçiler de- greve çıktılar.

12 Eylül askeri hareketi tarafından ağır bir yenilgiye uğratılan işçi hareketi yeniden canlanmaya; işçilerin kendi güçlerine olan güvenleri artmaya başladı. Gelişmekte olan iktisadi mücadelenin zamansal öncülleri olan, 12 Eylül sonrası ilk grevlerinde yeralan işçiler, geçirdikleri yenilginin etkisiyle, eylemsizliklerine kılıf geçirmek için yasalara sığınan ve "bu yasalarla grev yapılmaz" naraları atan sendika bürokrasisinin işçilere aşılama çalıştığı pasifliğin etkisiyle çekingen, ürkektirler. Ama ardından gelen grevler, özellikle NETAŞ grevinin açtığı dönem, işçilerin üzerindeki çekingenliği, ürkekliği, korkuyu önemli ölçüde aştıklarını açıkça gösterdi.

Sınıf işgüdülerini ile, kapitalizmin onları sürekli, sistemli olarak sürüklediği ilk dolaysız mücadele biçimlerine, grevlere sarıldılar işçiler.

1987 yılı, işletme sayısı bakımından, Türkiye İşçi Sınıfı tarihinde en yoğun grevlerin yaşandığı bir yıl oldu. İşçiler "bu yasalara rağmen" grev yapabileceklerini, görmek istemeyenin de gözüne sokasoka kabul ettirdi.

İşçiler arasında, aynı işletmedeki, ya da aynı işkolundaki sınıf kardeşleri ile ortak mücadele yürütmenin yetersizliği düşüncesi de yayılmaya başladı. İşçiler içerisinde şimdilik küçük bir kesim de olsa, küçümsemeyecek bir kesim, esas olarak ileri işçiler, tüm sınıfın kolektif mücadele biçimi "genel grev"i şiar olarak benimsemeye ve bu şiarı yükseltmeye başladı. Halen geniş işçi kesimleri, bu şiar için eyleme geçmeye hazır olmasa da ve, "genel grev" şiarını atan işçi kesimleri, bu talebin gerçekleşmesini kendi ellerine alacak yerde, "genel grev"in yönetimini, ancak zorlandıkları taktirde hareketi uyandırmak için başına geçecek,

"genel grev"i, "genel komedi"ye çevirecek sarı-faşist Türk-İş'den talep etmele rine rağmen, bu şiarın kendisi işçiler a rasında daha ileri, daha kollektif, daha etkili mücadele isteği uyandırmakta, mücadele ruhunu arttırmaktadır.

Hareket gelişmektedir; düz bir çizgi olarak değil, zaman zaman hızı azalarak, daha ileriye gitmek için geri çekilerek, iniş-çıkışları ile birlikte diyalektik olarak gelişmektedir. Gelişen her sınıf hareketi "yeni" sorunları gündeme koymak tadır. Hareketin kuyruğuna, kendiliğinden hareketin ardına takılanlar için değil; kendiliğinden hareketten hem öğrenen, hem de öğretmek isteyen komünistler için "yeni" sorunlar, "bütün ülkelerin işçi hareketinin genel şekli ile alınmış deneyimi olan teori" ve bugünkü Türkiye-Kuzey Kürdistan işçi hareketinin objektif durumu temelinde, bilinçli bir çalışma ile çözülmesi gereken ve çözülecek olan sorunlar ortaya koymaktadır.

İKTİSADİ MÜCADELE VE GREVLER

19. yüzyılın ikinci yarısında, Alman işçi sınıfı hareketinin diğer ülkelerdeki işçi hareketinden üstünlüğünü, Marksizm'in kurucularından Engels;

"Bir işçi hareketi var olalı beri ilk defa mücadele her üç yanında -teorik, politik ve pratik-ekonomik (kapitalistlere karşı direniş)- uyumlu, bağlantılı ve planlı bir biçimde yürütülmektedir. Deyim yerindeyse, bu yoğunlaştırılmış saldırıda yatar, Alman işçi hareketinin gücü ve yenilmezliği." (Engels, "Almanya'da Köylü Savaşı"na Önsöz'den aktaran Lenin. "Ne Yapmalı?", Almanca, sf.58) diyerek dile getirmektedir.

Bu temel düşünceyle bugünkü Türkiye-Kuzey Kürdistan işçi sınıfı hareketini değerlendirdiğimizde, bir yandan bugünkü işçi sınıfı hareketinin ana zayıf yönünü, diğer yandan da ulaşılmaması gereken hedefi görmekteyiz.

Kapitalistlere karşı pratik-iktisadi mücadele, proleter sınıf mücadelesinin ana unsurlarından, "yanlarından" biridir ama yalnızca biridir. Pratik-iktisadi savaşım, gerçek proleter savaşımın diğer iki ana unsuru, teorik ve siyasal savaşım la birleştirilerek "uyumlu, bağlantılı ve planlı bir biçimde" yürütülmelidir. Yeni teorik ve pratik-iktisadi savaşım, tüm büyük toplumsal sorunların anahtarı, "yoğunlaşmış ekonomi" olan siyasete tabi olmalıdır.

"Biz komünistler için ekonomi ile politika arasındaki bağ zorunlu ve doğaldır;

taktiğimizin ve çizgimizin belirlenmesinde yola çıktığımız şey budur. Bu bağıntı bizim için alfabedir." (Losovsky, "Muharebe Olarak Grev", İnter Yayınları, sf.19)

Bugünkü Türkiye-Kuzey Kürdistan işçi sınıfı hareketi ve hareket içinden çıkan doğal öncülerin ezici çoğunluğunun çabaları, hem hareketin "teorik, siyasal ve pratik-iktisadi (kapitalistlere karşı direnç)- üç yönü içinde uyumlu, bağlantılı ve planlı bir biçimde" yoğunlaştırılmış bir saldırıda birleştirmekten hem de pratik-iktisadi savaşımı siyasal savaşıma tabi olarak yürütmekten uzaktır.

İşte burada sınıf bilinçli işçilerin, komünistlerin, herşeyden önce Komünist Partisinin görevi ortaya çıkmaktadır. Proleter sınıf savaşımının üç ana unsurunu, üç yanını bir tek merkezde birleştirmeyi kendiliğinden işçi hareketini siyasal savaşımın bilinçli ve aydınlık yoluna sokmayı yalnızca Komünist Partisi başarabilir. Komünist Partisi içinde birleşmiş komünistlerin yardımı olmadan, işçi hareketi içerisinde komünist bir çalışma olmadan, işçi hareketi kendiliğinden güçlerini tek merkezli bir saldırıda birleştiremeyecek; "yoğunlaştıramayacaktır". Proleter sınıf savaşımını yoğunlaştırılmış bir saldırıda birleştirebilmek için proletaryanın sınıf hareketini teorik, siyasal, pratik-iktisadi üç biçimini birlikte değerlendirebilecek ileri bir bilgi seviyesi, yoğun bir tecrübe, hareketi sürekli ileriye götürebilecek uzak görüşlülük, sağlam bir örgütlülük, sürekli ve sistemli hareketlilik, yeni ve sağlam kadroların yetiştirilmesi; hareketin önüne çıkan ilk büyük zorlukta paniğe kapılmayan, nerede ve ne zaman saldırılacağını, nerede ve ne zaman düzenli olarak geri çekilmenin zorunlu olduğunu kavrayan önderler ... vb. vb. gereklidir.

Kendiliğinden işçi hareketi (örgütsüz işçi hareketi olarak anlaşılmamalı), bütün bu görevleri çözebilecek ne teorik bir seviyeye, ne de örgütsel bir bileşime sahip olabilir.

Aynı durum, işçi sınıfının hem genel sınıf savaşımında hem de iktisadi savaşımında önemli bir yere sahip grev savaşımı için de geçerlidir.

Kapitalist toplumda işçi sınıfının ekonomik yeri, onu grev silahını kullanmaya zorlar. Üretim araçları üzerinde özel mülkiyete dayanan kapitalist toplumda her kapitalistin amacı azami kardır. Karın kaynağı işçinin işgücüdür. Kapitalist en fazla karı elde edebilmek için işçinin işgücünün değeri ücreti, en düşük miktarda ödemek ister, devamlı bunun

için çabalar. İşçi ise tersine, daha insanca yaşayabilmek, daha iyi giyinmek, yemek, oturmak için çabalar, ücretini korumaya ya da yükseltmeye çalışır. Fakat kapitalistin her an ücretli köle pazarından başkasının işgücünü satın alabileceği kapitalist toplumda, bir işçi tek başına, kapitalistin ücretini düşürme faaliyetine karşı, ya da kendi ücretini yükseltmeyi kapitaliste kabul ettirme mücadelesinde tamamen güçsüz ve çaresizdir. Amacına ulaşmak için işçinin diğer sınıf kardeşlerine başvurması, onlarla gücünü birleştirmesi zorunludur. Tek tek işçilerin kapitalistlere karşı dirençlerini birleştirdikleri yerde ve ölçüde işçilerin kollektif eylemi olarak grevler ortaya çıkar. Grev, işçileri biraraya getirir; kapitalistlerin gücünün nerede yatığını, işçilerin gücünün nereden kaynaklandığını; yalnızca bir tek kapitalist işletmeciyeye karşı değil, tüm kapitalist sınıfa karşı direnmenin, mücadele etmenin gerekli olduğunu öğretir.

Grev, işçiye, işverenin ekmek parasını veren bir hayırsever değil, bir lokma ekmeğinde gözü olan düşmanı olduğunu tüm çıplaklığıyla gösterir.

Grev, aynı zamanda gelişmesi içinde işçilere devletin kurumlarının "çalışma barışının", "iş barışının" bekçi köpekliği ni yapan; işçiye, işçinin ekmeğine, çıkarlarına düşman, kapitalist sınıfın elinde ki sopalar olduğunu; modern toplumda devletin "tüm burjuva sınıfının ortak işlerini yöneten bir komite" (Komünist Manifesto, Alm. Marx-Engels-Werke, sf.464) olduğunu; devletin burjuvazinin devleti, onun iktidarının aracı olduğunu gösterir. İşçi, sınıfsal bir içgüdü ile, devletin tarafsız ya da kendine dost da olmadığını görür; devletin kurumlarına güvensizlik, korku ve nefretle yaklaşır; kapitalizmin tutarlı düşmanları komünistlere ise yakınlık hisseder, onlara doğru işgüdüsel bir eğilim duyar.

"Burjuvazinin kendisine bir eşya, mülklerinin bir parçası gibi davranmaları, işçinin kafasında unutulmamacak bir biçimde yer etmektedir. Yalnızca bu nedenle bile, işçiler can düşmanları olarak burjuvazinin karşılarına dikileceklerdir."
(Engels, "Sendikalar Üzerine". -derleme- Bilim ve Sosyalizm Yayınları, sayfa 11)

İşçi sınıfının gerçek ekonomik kurtuluşu için, grev savaşımı içerisinde edindiği tüm bu bilgi birikimi mutlak gereklidir, ama yeterli değildir. İşçiler, "her

grevi, kapitalist toplum düzenine mümkün olan en büyük zararı vererek sonuçlandırma" (Losovsky, "Muharebe Olarak Grev", İnter Yayınları, sf. 95) bilgisine de, "grev mücadelesinin nihai hedefi(nin) kapitalist toplum düzeninde DEVLET AYGITININ TAHRİP EDİLMESİ, VERİLİ DEVLET İKTİDARININ DEVRİLMESİ" (Lenin, "Yeni Ekonomik Politika Koşullarında Sendikaların Rolü ve Görevleri", 1922, aktaran Losovsky, age., sf.96, -abç.) bilgisine de sahip olmalı ve bu ilkeye uygun olarak grev savaşımını yürütmelidir. Yine aynı şekilde, işçiler grev savaşımını tüm diğer savaşım biçimleri ile "uyumlu, bağlantılı ve planlı bir biçimde" sürdürmelidirler.

Bütün bu bilgileri, tecrübeleri işçilere yalnızca komünistler, onların örgütledikleri siyasal parti, KOMÜNİST PARTİSİ verebilir. Komünistler ise bu görevlerini, ancak kendiliğindencilığe karşı mücadele yürüterek, işçi hareketinin eksikliklerine, zayıflıklarına parmak basarak ortaya çıkan sorunlara cevap vererek yerine getirebilirler.

BAZI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Güncel, kendiliğinden sınıf hareketinin, özellikle pratik-ekonomik mücadelenin gösterdiği bazı olgular ve bundan çıkarılması gereken dersler var.

Bunların en başında kuşkusuz işçi sınıfının pratik-ekonomik mücadelesinin esas örgütsel araçları olan sendikal örgütlenmenin durumu geliyor. Başta sözünü ettiğimiz tüm grev hareketleri, tüm pratik-iktisadi mücadeleler; çok açık bir şekilde şu gerçekleri bir kez daha görmesini bilene göstermiş durumdadır:

* İşçi sınıfı bugün kendi pratik-iktisadi talepleri ile sınırlı bir mücadeleyi bile, gerçekten başarılı bir şekilde yürütüp, sonuçlandıracak bir sendikal örgütlenmeye sahip değildir.

Bugün işçi sınıfının sendikal örgütlenmiş kesiminin içinde yer aldığı sendikaların büyük çoğunluğunu içinde barındıran Türk-İş, işçilerin elindeki bir mücadele aracı değil; gerçekte "işçi haklarını savunma" maskesi altında, "sermayenin yükseltilmesinin", "iş barışını koruma" adına savunulmasının bir aracı konumundadır.

Türk-İş içindeki şu veya bu sendikanın şu veya bu şubesinin konumunun bu olmaması, Türk-İş'in bu temel niteliğini değiştiren bir olgu değildir.

* Diğer yandan, 12 Eylül rejiminin yeniden düzenlediği yasal çerçeve, Türk-İş

in sendikal örgütlenme alanında, bugünkü "tekel" konumunu korumaya yöneliktir. Türkiyeli-Kuzey Kürdistanlı işçilere hakim sınıfların sunduğu "sendikal örgütlenme" hakkı! yasal olarak, patron çıkarlarını savunan sendikalar içinde örgütlenme hakkıdır...

* Bunlardan çıkan sonuç şudur: İşçi sınıfı, pratik-iktisadi mücadelesini başarı ile sürdürmek; taleplerini gerçekleştirmek istiyorsa, yalnızca bunun için bile bugünkü yasal çerçevenin dışına çıkmak; kendine bu alanda takılan zincirleri parçalamak zorundadır.

Eğer işçi sınıfı, şimdiye kadarki mücadele ve örgütlenme çerçevesi içinde kalırsa, sürekli olarak; alınan grev kararlarının uygulanmaması; grevlerin satılması vb. olayları ile karşı karşıya kalmak; sendika ağalarına küfür etmek, ve fakat dışını gıcırdatarak da olsa, yapılan "toplu sözleşme" adlı satış anlaşmalarını si neye çekme durumunda kalacaktır.

Bu konuda yaşanmış deneylerden bir-kaç örnek verelim:

Kırkbın demiryolu işçisi 1 Temmuz 1987 de, 11 Ağustos 1987'den itibaren greve çıkma kararı aldı. İşçiler greve başlamadan, sendika yönetimi, işveren devletle anlaşıp, greve gerek olmadığını ilan etti ve grevi sattı. İşçiler grevin satıldığını gazetelerden öğrendiler. Bağımsız bir örgütlenmeleri olmayan işçiler, istemeye istemeye de olsa, yeniden işbaşı yaptılar.

93 gün süren ve 12 Eylül 1980 sonrasının ilk büyük grevi olan NETAŞ grevinin bittiğini de, NETAŞ işletmelerinde çalışan işçiler yine günlük gazetelerden öğrendiler.

Otomobil-İş'e bağlı Kale-Kilit işyerindeki grevde; sendika, işçilere, grev yönetiminden habersiz anlaşma yapılmayacağına dair söz vermesine rağmen, grev yönetimine danışmadan işverenle hazırladığı anlaşmaya imzasını attı.

En son bir başka örnek, ABD tesislerinde çalışan işçilerin grev kararında kendini göstermiştir. 4500 işçi, tüm öngörüşmelerde grevin taleplerinin reddedilmesi üzerine, 20 Eylül 1988'de greve çıkma kararı almışlardır. Bu karar, 19 Eylül akşamı yapılan yeni oylamada işçilerin ezici çoğunluğu (% 95'i) tarafından yeniden onaylanmış, 20 Eylül sabahı, işçiler ellerinde grev pankartları ile topluca işyerine gelmişlerdir. Geldiklerinde ise, duydukları şey karşısında şaşkına dönmüşlerdir. Sendika, 19 Eylül akşamı yaptığı görüşmede, işçileri işverene sat

mış; toplu sözleşmeye imzasını atmıştır. (Bkz. BOLŞEVİK PARTİZAN, NO:46, s.35)

Bu örnekler, sendika ağaları tarafından satılan bir çok grev arasında sadece bir kaç örnektir.

En basit ekonomik taleplerin alınması için yürütülen grevler -ki bugünkü grevlerin temel özelliği budur- bile engelleniyor, engellenmedi ise, sonunda satılıyor.

Bu durum karşısında, işçiler elleri bağlı duramazlar. Grevlerin engellenmesini, ya da satılmasını önlemek; bunu en az indirebilmek için çareler, atılacak adımlar üzerinde düşünülmelidir.

Nitekim tabii ki düşünülüyor, tartışılıyor da..

Kendine "sosyalist", "komünist", "devrimci", vb. diyen grupların bir bölümü, bu durumu aşmanın çaresi olarak "Türk-İş'in devrimcileştirilmesi"ni öneriyorlar. Bunlara göre, sakın ha! "bölücülük yapılmamalı", işçi sınıfının sendikal birliği Türk-İş'te sağlanmalı (bazıları hatta sağlanmış olduğunu bile söylüyor!!); ve tabii ki Türk-İş'in siyaseti değiştirilmeli, devrimcileştirilmelidir. Ve bu mümkün. İşçilere Türk-İş'e girme, Türk-İş saflarında mücadele çağrısı yapılmalıdır. Türk-İş'te sendikal -devrimci sendikal!- birlik siyasetinin şampiyonculuğunu karşı-devrimci TKP'nin İşçinin Sesi kanadı yapıyor. Ama onlar yalnız değil.. Onlarla, irili ufaklı revizyonist-oporünist akım da, bu görüşün propagandasını yapıyor.

Bunlar, Türk-İş'i ele geçirme ile; devletin bir başka kurumunu ele geçirme arasında ilkede bir fark olmadığını; "Türk-İş'in hakim sınıfların devletle bütünleşmiş bir kurumu olduğunu gözlerden gizliyorlar. İşçi sınıfının sendikal birlik bağintısındaki hedefinin, Türk-İş'i parçalamak, yıkmak, onun tabanındaki işçileri devrimci bir sendikal örgütlenme için de toplamak olduğunu görmüyorlar.

"Sol"cularımızın bir bölümü; DİSK'in açılmasını; ya da yeniden kurulmasını, ve bunun devrimci sendikal birliği gerçekleştirecek araç olmasını savunuyorlar.

Bunlar da DİSK'in geçmişteki işlevinin de devrimcilik adına, işçi sınıfını düzene bağlamak olmuş olduğunu; bu tipte bir sendikacılığın da işçi sınıfının ihtiyaç duyduğu sendikacılık olmadığını gözlerden gizliyorlar.

Özellikle devrimci saflarda yer alan bir bölüm grup ve insan da, "devrimci sendikal birlik" gerekliliğini görüyor, ve savunuyor; bugün bu alanda atılması gerekli adımlar hakkında ise çeşitli öneriler

riler getiriyor. Kimi sendikalar içinde "devrimci muhalefet" oluşturmayı; kimi "merkezi bir devrimci sendikal birlik komitesi", vb. oluşturup, buna bağlı örgütler kurmayı; kimi doğrudan devrimci sendikalar kurma faaliyetine girmeyi, vb. vb. öneriyor.

Bu alanda hedefin tespiti bağintısında en azından laf düzeyinde birleştığımız (hedef; sendikal alanda "devrimci sendikal birliğin" yaratılmasıdır.) bu grup ve kişilerle, bu hedefe giden yolda, bugün hangi adımların atılması gerektiği konusunda kökten ayrılıyoruz.

(Hedef bağintısında da, birliğimizin en azından laf düzeyinde olduğunu bilinçli olarak söyledik. Çünkü, "devrimci sendikal birlik"ten ne anlaşıldığı konusunda da bu grup ve kişilerle içerikte birliğimiz olduğu çok kuşkuludur. Bunların "reform" - "devrim" sorununa ve reform mücadelesine somut yaklaşımları dikkate alındığında, içerikte birlik olasılığının çok az olduğunu söyleyebiliriz.)(Bu grup ve kişilerin planlarını, önümüzdeki dönem içinde tek tek ele alıp somut olarak inceleyeceğiz.)

Biz, bugünkü durumun en tipik özelliklerinden birinin, Marksizm-Leninizm adına konuşan grupların; bu arada biz gerçek Komünistlerin de işçi sınıfının kendiliğinden hareketi içinde güçsüzlüğü olduğunu tespit ediyoruz.

Bugün bu yüzden "devrimci sendikal birlik" şiarı, işçiler içine ancak bir propaganda şiarı olarak taşınabilir. "Devrimci sendikal birlik", ancak süreç içinde yürütülecek sabırlı, inatçı, ilkeli bir mücadele ile varılacak hedeftir.

Ama işçi sınıfına bugün yalnızca ileri ki hedefi gösteren propaganda şiarı değil; bugün ne yapması gerektiğini gösteren, yarın eylem şiarı ve direktif olacak olan; geniş kitleleri kucaklayacak ve onları harekete geçirecek bir şiar da gereklidir.

Bu bağintıda, hareketin bugünkü durumunda, biz "GREV KOMİTELERİ" şiarının böyle bir şiar olduğunu söylüyoruz.

NEDEN GREV KOMİTESİ ve NEDİR GREV KOMİTESİ ?

Grev kararının uygulanması ve başlanılan grevin başarısı, her şeyden önce ve esas olarak, grevin nasıl bir önderliğe sahip olduğuna bağlıdır. Greve, sırtını sendika bürokrasisine dayamış, gücü ünvanından gelen, işçilerin doğrudan kontrolü dışında, istediğini yapmakta serbest olan satılmış sendika yöneticileri mi, yok

sa, sarı-reformist-faşist-revizyonist sendika bürokrasisinden uzak, işçilerin onayıyla işbaşına getirilmiş ve her an görevden alabilecekleri bir organ mı önderlik yapıyor?

Sorunun ana çekirdeği burada bulunmaktadır. Yalnızca nitelik olarak olumlu bir önderlik değil; aynı zamanda biçim olarak da, sendikalı sendikasız tüm işçilerin güvenine gerçekten sahip, bu güveni işletmedeki tüm işçilerin onayına ve kontrolüne dayandıran bir organ türü ne olabilir?

Bu soruya doğru cevap, her işletmede sendikalı ya da sendika-sız olsun, tüm işçilerin katıldığı işyeri toplantısında seçilmiş, böylece her bir işletmedeki işçilerin çoğunluğunun desteğine sahip olmakla kalmayan, aynı zamanda bu desteği sürekli denetime bağlayan sendika temsilciliğinin dışında oluşturulmuş GREV YÖNETİMLERİ ya da GREV KOMİTELERİ.. diye verilmelidir.

Bu öneri, Türkiye-Kuzey Kürdistan işçi sınıfı hareketinin durumundan yola çıkmakta; uluslararası işçi hareketinin deneyimine dayanmakta ve bunu da temel almaktadır. Bu noktada, Kızıl Sendikalar Enternasyonalı Başkanı Losovsky, şunları yazmaktadır:

"Başlangıçta reformistler greve karşı çıkarlar. Ama grevi engelleyemeyeceklerini gördükten sonra, mücadeleyi tayin edici anda boğmak ve savaşçılara ihanet etmek üzere grevin başına geçerler. Taktik ri, hareketin başını koparmak için onun başına geçmek şeklindeki son derece basit formüle indirgenebilen sermayenin ajanlarının, en büyük reformist sendikaların başında bulunduğu yerde, hakim koşullar altında doğru bir mücadele önderliğini nasıl sağlayacağı, mız şeklindeki ciddi sorunla karşı karşıyayız. Bunun yanıtını, tüm kitle tarafından seçilen ve reformist sendikalar olmaksızın ve onların iradesine rağmen, sermayenin bu ajanları olmaksızın ve onların tüm çabalarına rağmen mücadeleyi sürdürecektir olan GREV KOMİTELERİNİN VE MÜCADELE YÖNETİMLERİNİN OLUŞTURULMASINA (abç.) ilişkin, son iki yıl içinde Komintern ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalı tarafından alınan kararlar vermektedir. Grev yönetiminin ve mücadele yönetiminin oluşturulması ne demektir? Bu, varolan muazzam deneyim temelinde ve uluslararası işçi hareketinin bütün kazanımlarını değerlendire

rek, kitlelere mücadelede önderlik edebilecek durumda olan bir kurmayın, bir yönetici organın oluşturulması demek - tir." (Losovsky, "Muharebe Olarak Grev" Inter Yayınları, sf.81-82)

Losovsky bunları yazdığı anda, tabii ki, durum bugünkünden değışikti. Her şeyden önce sendikal hareket, hemen hemen bütünü ile hakim sınıfların denetiminde de - ğildi. "Kızıl Sendikalar" şahsında, komünistlerin önderliğinde devrimci sendikalar, işçilerin çoğunluğunu kazanma konusunda, öncelikle reformist sendikalarla mücadele içinde idiler. Devrimci sendikal hareket içinde birleşen işçiler, işçilerin çok önemli bir bölümünü oluşturuyordu. Ama buna rağmen, işçi sınıfının önemli bir bölümünü hala örgütlü etkisi altında tutan sosyal-demokrasi, işçilerin birlikte başarılı bir saldırı yürütmesini engellemeyi becerebiliyordu.

Diğer yandan, sınıf çıkarları için mücadeleye hazır olan, ve fakat sendikal örgütlenme içinde, çeşitli nedenlerle yer almayan çok sayıda işçi de vardı. İşte, sendikalardan (hem reformist, hem devrimci sendikalardan) bağımsız, fabrikadaki tüm işçilerin genel toplantısında seçilen GREV KOMİTELERİ, bu ortamda doğdu. Bu komiteye seçilenler, şu veya bu sendikadan görevli oldukları için değil; sendika onları yetkili kıldığı için değil; mücadeleyi bizzat yürüten işçilerin, güvenini kazandıkları için seçiliyor; böylece tüm işçilerin gerçek temsilcileri olarak hareket ediyorlardı. İşçilerin sendikalara bölünmüşlüğü de, böylece ortak bir sendikal mücadelenin engeli olmaktan çıkıyordu. Bu grev komiteleri işçi sınıfı hareketinin o günkü durumunda, birçok halde patronlar tarafından doğrudan muhatap alınmak zorunda kalıyor; toplu iş sözleşmeleri yer yer bunlarla, patronlar arasındaki görüşmelerle çözüme bağlanıyordu.

Bu grev komitelerinde genel, evrensel olan temel düşünce; grev yürütülen bir fabrikada, bu fabrikadaki sendikal örgütlenme ne olursa olsun, tüm işçilerin (sendikalı, sendikasız tüm işçilerin) seçtiği bir grev komitesinin, grevi, fabrika temelinde mücadeleyi yürütmenin en iyi aracı olduğu düşüncesidir.

Grev komiteleri, grev mücadelesi içine en fazla işçiyi, doğrudan ve en aktif biçimde çekmenin en doğru yoludur.

Bütün işçilerin seçtiği ve her an görevden alınması, yeniden seçilmesi mümkün olan bir grev komi

tesi, işçilerin greve adeta "seyirci" olarak katılmasını engellemenin en iyi yoludur.

Biz "grev komiteleri" şiarını atarken; bugünkü yasal çerçeve içinde bunların "yasal" olarak mümkün olmadığının bilincindeyiz.

Bunun bilincinde olduğumuz kadar; bu şiarın geri işçiler tarafından bile kavranabileceği ve bugün, onun gerçekleşmesi için, işçilerin çoğunluğunun kazanılabileceği bir şiar olduğu iddiasındayız.

Bir fabrikada çalışan tüm işçilerin, kendilerini doğrudan ilgilendiren bir konudaki mücadeleyi, doğrudan kendilerinin kendi içlerinden seçtiği ve kendilerine karşı sorumlu olan bir komite aracılığı ile yürütmesinden daha anlaşılır bir talep az bulunur.

Açıktır ki, işverenler ve sendika bürokrasisi, bunun "yasal" olmadığını, mümkün olmadığını söyleyecektir. Ama mümkün lüğü belirleyen kağıt üzerindeki yasalar değil; mücadele, yalnızca mücadeledir. İşçiler bu şiarı, eylem şiarı ve direktif olarak kendi malları edinip, geniş çapta uygulamaya başladığında, yasal çerçeve parçalanıp atılır. BUNDAN KİMSENİN KUŞKUSU OLMAMALIDIR !

Bugünkü şartlarda, grev komiteleri, kurulması halinde patronlar tarafından yasalar gösterilerek, muhatap kabul edileyecektir.

Buna rağmen, bu komiteler kurulmalıdır. Onların bu durumdaki gerçek işlevi, sendika bürokrasisini kontrol; ona karşı mu

hatap olmak olacaktır. Sendika bürokrasisi, grev komitesine karşı hiç bir adım atamaz hale getirilebilir ve getirilmelidir.

Bu düşünceleri biraz açalım:

Toplu iş sözleşmesi yapmak, 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'nun 32. maddesine göre işçiler açısından "sendikalar" a verilmiştir. İşyeri Temsilciliği de, yine aynı kanunun 34. maddesine göre, ancak "sendika işyeri temsilcisi" olarak öngörülmüştür. Ve o da, sendika tarafından "tayin edilerek" işbaşına gelmektedir.

Bunlar, işçileri mümkün olduğunca, kendilerini doğrudan ilgilendiren, kendi iş yerlerinin doğrudan sorunları ile ilgili olarak bile seyirci tutulmalarının, "dışarıda bırakılma" larının; onların "temsilciliği" nin sendika bürokratlarına bırakılmasının yasalarıdır.

Ve tabii ki, bu yasalara göre; bir iş yerinde sendikalı, sendikasız tüm işçilerin toplanıp; kendi haklarını savunmak için, kendi temsilcilerini doğrudan doğruya seçmesi (ki GREV KOMİTESİ dediğimiz şey, bunun ta kendisidir.) "yasa-dışı" dır. Ve tabii ki, burjuvazi bütün kurumları ile, "yasa dışı" bu tavrı engellemek, bastırmak için her aracı kullanacaktır. Şiddetle bastırmanın işlemediği, işten çıkarmaların, çıkarma tehditlerinin işlemediği; "lokavt" tehditinin işlemediği; satın alma taktiklerinin işlemediği noktada; burjuvazi, "grev komitesi" ni "yasal" olmadığı gerekçesi ile, "muhatap almama" tavrına girecektir.

Grev komiteleri karşısında, sendika bürokrasisinin tavrı ise, bunların "yasadışı" olduğu yanında; "sendikaya karşı" olduğu, "bölücü" olduğu, sendikanın işçilerin haklarını koruduğu, işçilerin sendikaya güvenmesi gerektiği, şeklindeki tavrı ve saldırılar olacaktır. Bunlar, işçilere "kışkırtmalara uymayın", "sendikaya güvenin" demagojik ninnisini söyleyecektir.

Grev Komitesi şiarını gündeme getirdiğimizde, bütün bunların bilincindeyiz...

Grev Komitesi şiarı, bir anlamda bugünkü yasal ve gerçek çerçevenin PARÇALANMA SI yönünde işçilere yapılmış bir çağrıdır. Biz işçi sınıfının hareketinin önünde engel olarak duran yasakların, ANCAK VE YALNIZ MÜCADELE ile; YASAKLARIN işçi sınıfı tarafından mücadele içinde bilinçli olarak ve kitleler halinde ÇİĞNENDİĞİ ve İŞLEMEZ HALE GETİRİLDİĞİ şartlarda kalkacağını söylüyoruz.

Bu anlamda "YASAKLAR ÇİĞNENMEK İÇİN VARDIR" diyoruz.

Bu yasaklar, kitleler halinde bilinçli

olarak çiğnenmedikçe, bırakalım işçi sınıfının ücret köleliği sistemine son verilmesini, işçi sınıfının en basit ekonomik hakları ve talepleri için mücadelesini bile başarı ile yürütmenin imkanı yoktur.

İşçi sınıfına "hak" değil; "yükümlülükler", "özgürlük" değil; "yasaklar" getiren bugünkü yasaların değiştirilmesinin tek yolu, bu yasalara bilinçli olarak uymamak, gerçekte onları işlersiz hale getirmektir.

En basit ekonomik hak ve talepleri için mücadelesi bile, yasalarca sınırlanıp, engelleniyorsa, işçi sınıfı "yasadışı" na çıkmak zorundadır, çıkmalıdır, çıkacaktır. İşçi sınıfı yasalara değil, yasalar işçi sınıfına uymalıdır! Sorun bu bağıntıda işçi sınıfı içinde burjuvazinin "sol" maskeli ajanlarınca yaygınlaştırılan "yasallık", "yasalara uyma", "her şeyi yasal çerçeve içinde düşünme" tabularını yıkıp atmaktır. İşçilerin işyerlerinde, kendilerini temsil edecek işçileri kendi aralarında genel toplantılarda seçmeleri talebi, bu talebin yasalara rağmen en geniş şekilde uygulanması, bu tabuları pratikte yıkmak için en doğru, en kolay kavranabilir taleptir. Özellikle grevin gündemde olduğu, ve işçiler arasında grevin konuşulduğu, hazırlandığı, işçilerin mobilize olmuş olduğu bir ortamda, bu talebin hayata geçirilmesi için bütün şartlar mevcuttur. İşçiler böyle bir ortamda, derhal bir genel toplantı ile temsilcilerini seçmeli (grev komitesini seçmeli), taleplerini de kendileri tespit etmelidir.

İşçiler tabii ki, patronun karşısında kendi temsilcilerinin muhatap alınmasını da talep etmelidirler.

Birinci adımı, yani Grev Komitesi'nin seçilmesi, taleplerin tespiti adımı bu gün de, eğer büyük bir işletmede atıldı ise bu adım, patronların engellemesi oldukça güçtür. Çünkü bir anda binlerce işçinin doğrudan karşıya alınması anlamına gelir.

İkinci talebin gerçekleştirilmesi bağıntısında, yani temsilcilerin resmi temsilci kabul edilmesi bağıntısında, bunun reddi için gerekçe hazırdır. "Yasalar buna engel". Tabii ki işçiler bu talepte de ısrarlı olmalıdır. Ama bugünkü mücadele seviyesinde ve güç dengesinde bu talebin yakın bir zamanda gerçekleşmesini beklemek, hayalcilik olur.

O halde, seçilen temsilciliğin işlevi, bugünkü gerçek işlevi ne olacaktır? Yasanın "toplu iş sözleşmesi yapma" hakkını verdiği sendikanın muhatapı olmak; ondan

toplu sözleşmelere, sendika adına katılma yetkisini istemek; bunun verilmediği şartlarda -ki sendika bürokrasisi buna karşı bütün gücü ile direnecektir- attığı her adımda, sendika bürokrasisini yakinen kontrol ve baskı altında tutmak. Sendika, Grev Komitesi'nin kabul etmediği şartlarda yapılacak bir toplu sözleşmeye, işletmede uyulması şansının yok olduğunu gördüğü, bunun ona gösterildiği noktada, işçilerin taleplerine sahip çıkmak zorunda kalabilir.

Grev Komiteleri'nin hayata geçirilmesinin en büyük anlamı, kuşkusuz bunların işçileri örgütleme, onların bilinç seviyesini mücadele içinde yükseltmede bir araç olmasında yatmaktadır. Ve onun başı, işçi sınıfının kurtuluş mücadelesi açısından esasta, işçileri geniş yığınlar halinde mücadele içine çekme, onları kendi çıkarları için mücadelede örgütlemesi ile ölçülür.

Grev Komiteleri, sendikaların alternatifi değildir.

Grev Komiteleri şiarı, "işçilerin devrimci sendikaları", "devrimci sendika hareketi" şiarlarının alternatifi değildir.

Açıktır ki, merkezileşmiş, işçilerin büyük çoğunluğunu saflarında toplamış, devrimci; -ama gerçekten devrimci- ve merkezi bir sendika örgütlenmesi, sendikal alanda işçi sınıfının mücadelesi açısından gerekli bir araçtır. Patronların merkezi gücü karşısına, işçilerin merkezi -leşmiş gücünü çıkarmak gereklidir. Ve fabrikalarda yürütülen mücadeleler için düşünülen Grev Komiteleri, devrimci birleşik merkezi bir sendikal örgütlenmenin yerini tutamaz.

Ama bugün böyle bir devrimci birleşik merkezi sendika kurmanın şartları yoktur. Merkezi bir yapının temel taşları olacak devrimci sendikal örgütlenmeler yoktur. İşçi sınıfı bu alanda, esasta örgütsüz durumundadır. Varolan sendikal örgütlenmeler esasta sarı-faşist-reformist örgütlenmelerdir. Gelecekteki merkezi birleşik devrimci sendika örgütü için, bugün sendikalar içinde ve dışındaki devrimci işçilerin, devrimci sendikal örgüt çekirdekleri (gerici-sarı-faşist-reformist sendikalardan bugün çıkmadan, onlar için dekilerin hizip çalışması yürütmesi biçiminde; ama kendini salt sendikalarda örgütlü işçilerle sınırlamayan, sendikasız devrimci işçileri de bağrında toplayan, bugün gizli olmak zorunda olan) yaratmaya çabalamaları gerekir. Ancak bu çalış-

maların meyvelerini vermesi iledir ki, süreç içinde devrimci sendikaların ve gide rek onların merkezileştirilmesinin günde me gelmesi söz konusu olacaktır. Bu yapılmadan, tabanda gerçekten güç olunmadan, girişilecek her türlü "devrimci sendikalar" kurma, onları "merkezileştirme" girişimleri, hüsrana mahkumdur. Ya da bu girişimler henüz çok cılız olan bu alandaki güçlerin en baştan açığa çıkartılması na yarayacaktır.

Peki ama devrimci sendikalar ortaya çıkana kadar, işçilerin geniş kitleleri ne yapmalıdır? Nasıl örgütlenmelidir? Bugünkü örgütlenme ile mücadelenin nasıl yürütüleceğini pratik göstermektedir: Gösterdiği, satılmaktır!

İşte Grev Komiteleri, işyerlerinde geniş işçi örgütlenme alternatifi olarak bu noktada devreye girmektedir. O işyerindeki tüm işçilerin örgütlenmesidir.

Esas olarak somut bir mücadeleyi, gündemde olan bir mücadeleyi yürütmek için kurulan bir örgütlenmedir. Tabii ki, grev ertesinde de, işçilerin örgütlenmesinin bir aracı olarak elde tutulmasında; hem sonraki mücadelelere hazırlanmak ve hem de diğer alanlardaki mücadeleleri desteklemek için yararı olacaktır.

Grev Komiteleri, gelecekteki devrimci birleşik merkezi sendika örgütünün alternatifi olmadığı gibi; tersine böyle bir örgütlenmenin çekirdeklerini yaratmak için de fabrikalar düzeyinde önemli çalışma alanları; bu çalışmanın ortamını yaratacak alanlar olabilir.

Merkezi birleşik devrimci sendikal örgütlenmesinin olduğu şartlarda da, fabrika düzeyindeki Grev Komiteleri, devrimci sendikanın yürüttüğü mücadelelerinin tabandaki uygulayıcısı, onun en yakın destekçisi olarak işlev görür.

Grev Komiteleri'nin geleceği, gelişmesi hakkında söylediğimiz şeylerin oldukça genel olduğunun bilincindeyiz. Ama bu günkü şartlarda sorunun bundan daha özelle indirgenerek konulmasının, mümkün olmadığını düşünüyoruz. Grev Komiteleri şiarının işçiler tarafından hayata geçirilmesi sonucu -Türkiye-Kuzey Kürdistan özgülünde- bizzat bu özgülün dayattığı deneyimler elde olmadan; gelişmenin nasıl olacağı konusunda, yukarıdaki genelin dışında şeyler söylemek mümkün ve doğru değildir.

Biz önümüzdeki dönem içinde, Grev Komiteleri hakkında, Komintern'in deneyimlerini özetleyerek, bundan çıkarılması gereken -özellikle kuruluş, işleyiş, görevler- bağintısındaki derslerin ne olduğunu ortaya koyacağız.

Ardından, Türkiye-Kuzey Kürdistan'daki bugünkü mücadelenin özellikleri ve yasal çerçevenin dayattığı özel koşullarda, genel derslerin uygulanmasında ortaya çıka bilecek sorunlara değineceğiz.

Bunun ötesi, pratik deneyimlere, onlar dan çıkarılacak derslere bağlı olacaktır.

Grev komiteleri bağıntısında tavır takınmak istediğimiz bir konu da şudur:

Komünistler, esasta sınıfın sendikal haklarını savunan, devrimci merkezi birleşik güçlü sendikalardan, bunların varlığı şartlarında, bunların yaptığı merkezi toplu sözleşme anlaşmalarından yanadır. Bizim şimdi fabrikalar düzeyinde örgütlenme ve fabrikalar düzeyinde toplu sözleşme hakkı isteme talebimiz, bu anlayışla çelişir görünmektedir. Ama bu çelişme, görüntüdedir. Şöyle ki, bugün varolan ve toplu sözleşmeleri yapma hakkına sahip olan sendikalar "merkezi anlaşmalarda", işçileri toptan "merkezi" olarak satma durumunda olan sendikalar dır. Hal böyle olunca da, merkezi toplu sözleşmeden umulan, işçilerin gücünü merkezi olarak kantara çıkarma düşüncesi, tersine dönmektedir. Böyle bir durumda, işçilerin tek tek fabrikalarda yapacağı anlaşmaları savunmak bize yanlış görünmektedir.

Tabii ki, böyle bir uygulama; başlangıçta işçiler arasında var olan eşitsizliği arttırma yönünde sonuç doğuracaktır. Ama bu eşitsizlik; mücadele edenin, etmeyenden daha çok hak, ücret elde etmesi, vb. biçiminde olacaktır. Bunun görüldüğü yerde, bu, mücadele etmeyen veya daha az edenler içinde mücadeleye teşvik edici rol oynar.

GÜNCEL MÜCADELEDE KOMÜNİSTLERİN ÖNÜNDE DURAN DİĞER BAZI SORUNLAR HAKKINDA

Bugünkü grev mücadelesinde ortaya çıkan, diğer bazı sorunlar konusunda da burada kısaca tavır takınmak istiyoruz:

* Grevlerin politikleştirilmesi sorunu

Kuşkusuz, güncel grev mücadelelerinin en önemli sorunu onların, doğru bir temelde ve biçimde politikleştirilmesi sorunudur.

Bu bağıntıda, Komünist Hareket'in deneyimlerini özetleyen ve dersler çıkaran Losovsky şöyle diyor:

"Böylece, kısmi talepler sorununa ve grev hareketinin nihai hedefine gelmiş oluyoruz. Grevlerin ezici çoğunluğunun, işçilerin içinde bulunduğu nesnel ortamdan doğduklarını ve işçilerin bir dizi iktisadi, hukuki ya da genel sınıfsal

talepler ileri sürdüğünü söyledim. Sözü ettiğim, işçi sınıfının ivedi çıkarlarını ilgilendiren bu kısmi taleplerle, genel sınıfsal talepler arasında ne gibi bir bağıntı vardır? Kısmi taleplerin, işçi sınıfının genel görevleriyle birleştirilmesi -işte uluslararası komünist hareketin devrimci özü budur. Ne kadar mütevazî olursa olsunlar tek tek hareketleri, tek tek işçi taleplerini soyut, sınıf mücadelesiyle hiçbir ilişkisi olmayan şeyler olarak görmüyoruz. Sürekli ve ısrarla -komünist taktikimizin canalcı noktası burada yatmaktadır- en geniş kitlelerin en canalcı önemdeki en ivedi çıkarlarını, bu kitlelerin yerine getirecekleri genel görevlerle birleştirmeye çalışıyoruz. Komünistler ile, reformistler ve oportünistler arasındaki esas fark burada yatmaktadır. Reformizm, işçi sınıfının iktisadi taleplerinin tatmin edilmesini nihai hedef olarak görmektedir. Bugün, reformistlerin bir grev yürütmesine gittikçe daha seyrek rastlanmaktadır, ama bir grev yürüttüklerinde bile, görevleri grevi kapitalist toplum düzenine zarar vermeksizin mümkün olduğunca kısa zamanda kaldırmaktır. Biz ise kendimize bambaşka bir hedef koyuyoruz: HER GREVİ, KAPİTALİST TOP - LUM DÜZENİNE MÜMKÜN OLAN EN BÜYÜK ZARARI VEREREK SONUÇLANDIRMAK İSTİYORUZ." (Losovsky, "Muharebe Olarak Grev", İnter Yayınları, sf.95)

"Kısmi taleplerin işçi sınıfının genel görevleri ile birleştirilmesi" görevinin çözümü bağıntısında bilinmesi gereken şey, kısmi taleplerin yalnızca iktisadi talepler değil, aynı zamanda siyasi talepler de olabileceğidir. Düzen çerçevesi içinde, örneğin şu veya bu yasanın değiştirilmesi ile ilgili, şu ya da bu yasanın çıkarılması, vb. ile ilgili talepler, kısmi siyasi taleplerdir.

Kuşkusuz iktisadi talepler de, özellikle bunlar geniş kitlelerin talepleri olarak gündeme geldiğinde ve ortam buna uygun olduğunda siyasi unsurlar barındırır. Ama doğrudan -kısmi de olsa- siyasi taleplerle, iktisadi talepler arasında fark vardır. Doğrudan siyasi talepler -tabii bunlar işçi sınıfının sınıf çıkarlarına uygun, onun yaşama ve mücadele şartlarını iyileştirmeye yönelik taleplerse, işçi sınıfının mücadelesinde salt iktisadi taleplerle yürütülen bir mücadeleden daha ileri bir bilinç seviyesinin varlığını gösterir.

Bunun ötesinde şu da bilinmelidir ki, bir ülkede işçi hakları, sendikal haklar

ne kadar geri; ve hakim sınıfların sınıf iktidarı ne kadar istikrarsız ve zayıfsa, salt ekonomik talepli mücadelelerin de, kısa süre içinde siyasi talepli mücadelelere dönüşmesi, hakim sınıfların marifeti ile, o kadar çabuk olmaktadır. Mesela ülkemizde, salt ekonomik haklarını elde etmek için mücadele etmek isteyen işçiler, çok kısa süre içinde sendika yasalarının, iş yasalarının değiştirilmesi gerektiği gibi siyasi talepleri kendi mücadeleleri ile ileri sürebilecek duruma gelmektedir.

Sorun, işçi sınıfı içine Marksist-Leninist bilinci taşıma görevine sahip komünistler açısından, her greve doğrudan siyasi mücadele taleplerinin de grev talebi olarak konulması ve bunun yanında tüm kısmi taleplerin genel taleplerle birleştirilmesi yönünde bir faaliyet yürütme sorunudur.

Grevlerdeki siyasi unsurların artması, siyasal taleplerin geliştirilmesi, kısmi taleplerin genel taleplerle birleştirilmesi, grevci işçilerin bilinçlenme düzeylerini gösteren en önemli ölçüdür. Ne yazık ki, ülkemizde son yıllardaki grevler içlerinde en başarılıları bile, bu alanda oldukça geridirler.

Örneğin Deri-İş grevini alalım. Bu sendikanın yöneticileri birçok işçi toplantısında yaptıkları konuşmalarda, yazılı ve sözlü açıklamalarında, siyasal sorunlara değinmekle, devletin birçok yasa ve uygulamalarını teşhir etmekle, "ekmek kavgasının demokrasi kavgasından ayrılmayacağını" ısrarla belirtmeleriyle, diğer birçok sendika yöneticilerinden ayrılmaktadırlar.

Deri-İş Genel Başkan Vekili Munzur Pekgüleç, "Toplumsal Kurtuluş" adlı siyasal derginin sorduğu sorulara verdiği yanıtların birinde şöyle diyor:

"Sınıf sendikacılığının gözardı edilmesi gereken diğer bir konusu ise, ekonomik mücadelenin siyasal mücadeleden ayrı bir olgu olmadığını vurgulamaktan ve siyasi mücadeleyi öne çıkarmaktan vazgeçil memelidir." (agd., S.3, sf.53)

Bu doğru anlayıştan yola çıkarak Munzur Pekgüleç, DİSK'i, "DİSK'e egemen olan anlayış sendikalizm, işçi sınıfının mücadelesini, ekonomizm zemininde tutarak, burjuva politikalarının kuyruğuna takmıştır." (agd., sf.54) diye eleştiriyor.

Siyasal mücadelenin önemi konusunda benzer konuşmaları Tez-Koop-İş 3. no'lu Şube Başkanı, Migros grevinin öncüsü Aynur Karaaslan'ın birçok konuşma ve açıklamalarında da bulmak mümkündür. Sorunun

genel konuluşunda doğru şeyler söyleyen bu sendikacılar, kendi pratiklerinde önderlik ettikleri grevlerin talepleri arasına siyasal taleplerin girmesi yönünde özel bir çaba sarfetmiyorlar. Bu durum, bu sendika yöneticilerinin siyasal mücadelenin önemini kavramada önemli eksikliklerine işaret ediyor.

Biz bunu söylerken, sendikaların "siyasi amaç güdemez, siyasi faaliyette bulunamaz", vb. olduğu yasa hükmünün (Sendikalar Kanunu, Madde 37) ve toplu iş sözleşmelerine "devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğüne, milli egemenliğe, cumhuriyete, milli güvenliğe, kamu düzenine, genel asayişe, genel ahlaka ve genel sağlığa aykırı hükümler konamaz" şeklindeki yasa hükmünün (Toplu iş sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu, Madde 5) bilincinde; bu yasalarla aslında her türlü siyasi talebin önünün "yasal olarak" alınabileceğinin bilincinde olarak söylüyoruz.

Bu noktada sorun, yine yasalar karşısında genel tavır sorunudur. Kendimizi, sınıf hareketinin durumuna bakmadan bu yasalarla sınırlama, ve bunlar değişmeden bunların dışına çıkmama yükümlülüğünde görmemiz, savaşı baştan kaybetmek anlamına gelir. Bizim için, mücadelemize yasak koyan yasalar, mücadele ile çiğnenerek işlemez hale getirilerek aşılması gereken engellerdir. Ve işçi sınıfının mücadelesinde bu yasalara ters, ama doğru olan bir talebi, mücadele talebi olarak kavramaya hazır olduğu noktada, "yasallık" kaygıları gericilik olur. Devrimci sendikacıların görevi, her grev mücadelesinde, bugün işçi sınıfının sahiplenmeye hazır olduğu siyasi talepleri taşımak ve bunları, evet toplu iş sözleşmelerine de koymaktır. En azından bunun mücadelesini vermektir.

Bugünkü grevlerin ekonomik taleplerle sınırlı olması (-ekonomik taleplerle mücadelenin de siyasi unsurlar barındırmasında oluşan "siyasiliği" kastetmiyoruz, burda.), önümüzdeki grevlerin politikleştirilmesi görevini daha ağırlıklı olarak ortaya koymaktadır. Grevlerin politikleştirilmesi demek, her somut grevin, grev taleplerinin incelenmesine dayanmadan, grevdeki işçilerin ideolojik, siyasi, örgütsel seviyesini gözönünde bulundurmadan, birçok ve çok ileri siyasi taleplerle doldurulmaya çalışılması demek değildir. Grevin politikleştirilmesi demek; grevdeki işçilerin bilincini gerçekten geliştirecek, işçilerin ekonomik talepleriyle yakından ilgili, işçinin anlayıp sahip çıkabileceği siyasal talepleri ile

ri sürmek, genel devrim talepleriyle bağlamak, işçilere bu talepler uğruna da mücadelede girmelerine yardımcı olmak demektir. Her siyasal talep, işçileri faşist Türk devletinin yıkılışına, yerine işçilerin köylülerin devrimci demokratik diktatörlüğünün kurulmasına, durmaksızın sosyalist devrime geçişine hazırla yapıp hazırlamadığı açısından ele alınmalı, ve formüle edilmelidir.

İşçi hareketinin görece geriliği ve işçilerin yeni bir yenilgi döneminden çıkmaya başlamış olmaları, siyasal talepler ileri sürülmemesinin gerekçeleri olamaz. Şartların değişikliği, ileri sürülecek siyasal taleplerin değişiklik göstermesi gerektiğine işaret eder; siyasal talepler uğruna mücadeleden vazgeçilmesine ya da bunların ertelenmesine değil.

Siyasi özgürlük, siyasal mücadele ile kazanılacaktır. Siyasal mücadelede mola olamaz. Her bilinçli işçinin her zaman esas ve temel görevi, işçilerin ekonomik kurtuluşunun önşartı olarak siyasal devrime hazırlanması için, her olanaktan azami olarak yararlanmaktır.

* Komünistlerin örgütlenme perspektifi:
Fabrikalar kalemiz olmalıdır !

İşçi sınıfının çok çeşitli ve zengin mücadelelerine biz Komünistler önderlik etmek istiyoruz, işçi sınıfının kopmaz bir parçası olmak istiyoruz. Ama istemek başka bir şey, isteği gerçek haline getirmek, bir başka şeydir. Amacımıza mücadeleyle, bilinçli ve sistemli hazırlık çalışmasıyla ulaşabiliriz.

Biz hayalperest değil, gerçekçiyiz. Bugünkü gücümüzün sınırlılığını, eksiklik ve zayıflıklarımızın nerede yattığını, bir mücadele ve hazırlık döneminden geçmeden, geniş işçi yığınlarına önderlik etmemizin mümkün olmadığını biliyoruz ve bu nedenle hazırlanıyoruz.

Örgütsel alanda "mücadeleye hazırlanmanın ilk ve en önemli koşulu, örgütlerimizin işletmeler temelinde inşası, işçilerin dolaysız çalıştıkları yerde üs noktalarının yaratılmasıdır." (Losovsky, age, sf.63)

Bu, öyle bir koşuldur ki, bu koşul olmadan, ne işçi sınıfının kopmaz bir parçası olunabilir, ne de işçi sınıfının büyük ve tayin edici mücadelelerine önderlik edilebilir; ne de büyük ve tayin edici savaflara hazırlanmanın önkoşulu olan küçük ve günlük çarpışmalarda, işçiler, komünistlerin önderlik etmesinin gerekliliğine inandırılabilir.

Her işletme, bizim kalemiz olmalıdır. Bu, mücadelede zafer kazanmak için, "ol-

mazsa olmaz" örgütsel önkoşuldur. Ama bugün kalemiz haline getirilmesi gereken işletme, herhangi bir işletme değil, en büyük sanayi merkezlerindeki en fazla işçinin istihdam edildiği kapitalist sanayinin kilit dallarındaki işletmeler olmalıdır. Güçlerimizi dağıtamayız, dağıtmamalıyız. Giderek daha fazla ve birincilere göre daha az öneme sahip işletmelerde de örgütlenebilmek için, gücümüzü az, ama en önemli işletmelerde yoğunlaştırmalıyız.

Tabii ki işyeri çalışması, körükörüne yapılacak bir çalışma değildir. Bu çalışma, teorik çalışmayla pekiştirilmeli; pratiğin yolu, teori feneriyle aydınlatılmalıdır. İşçi sınıfı hareketi üzerine yapılacak teorik çalışma konusunda YAZI KURULU'nun önceden hazırladığı ve tamamıyla doğru önerileri içeren bir tasarısı vardır. Teorik alanda da görev, bu tasarının daha hızlı ve verimli bir şekilde sonuçlandırılması için çalışma yürütmektir.

Şubat 1989

BUGÜN İŞÇİ HAREKETİ NEREDE ve NASIL BİRLEŞMELİDİR?

Bu sorun, en genel anlamıyla işçi sınıfının ekonomik sorunlarını da kapsayacağından, hiç kuşkusuz ekseninde sendikal mücadele olacaktır. Bu yüzden biz de esas olarak "sendikal örgütlenme nasıl olmalıdır?" sorusuna yanıt arayacağız.

İşçi sınıfı hareketinin, siyasal sistem karşı devrimci bir sınıf hareketi olmasında sendikal mücadelenin özel bir önemi vardır. Sendikal mücadele işçi sınıfının siyasal partisiyle birlikte ele alındığında, kuşkusuz partiye göre daha i kincil bir öneme sahiptir. Sendikal mücadele siyasal mücadeleye tabidir ve sonuçta siyasal mücadeleye hizmet eder. Ama esas anlamıyla işçi sınıfının ekonomik mücadelesini örgütleyen ve yürüten, mesleki, demokratik kitle örgütlenmesidir. Ama bu sendikal mücadelenin siyasal mücadeledeki yerini ve önemini azaltmaz. Sendikalar, örgütlediği kitleyle, mesleki temelde önlerine koydukları programlarıyla, örgütlenme ve yönetilme biçimleriyle birer demokratik kitle örgütleridirler ama, sınıfın ezici çoğunluğunun doğrudan üretim sürecinde örgütlendiği bir kitle örgütü. Bu özelliklerinden ötürü de, diğer demokratik ve mesleki kitle örgütlerinden çok daha ayrı, çok daha önemli konumda durmaktadırlar. Bolşevik bir partinin sınıf içindeki kolları, bacakları olabilecek önemdedirler. Ve adeta partinin damarlarına kan taşırlar. İşçi sınıfı kendi yaşamını, üretim sürecindeki yerini, üretimin belirleyici unsuru olduğunu, üretim araçlarıyla olan ilişkilerini burjuvaziyle arasındaki çelişkinin niteliğini ve boyutlarını, ancak üretim sürecinde sorgulayarak öğrenebilir. Ama ancak bolşevik bir bilinçle, sınıf sendikacılığı ilkelerine uygun bir örgütlenme gerçekleştirilirse; ancak o zaman sendikalar sınıf mücadelesine hizmet eder, önderlik konumundaki partinin damarlarına kan taşırlar. Ancak o zaman sendikalar birer mücadele okulu olabilirler. Çünkü ancak o zaman her ekonomik grev, her protesto, her boykot, kısacası üretim sürecinde burjuvaziye karşı yürütülen her eylem -çıkışında yalnız özgül sorunlar olsa bile- genel siyasal mücadeleye bağlanabilir.

Eğer sendikal mücadele burjuvazinin kontrolünde olursa, ya da sendikal örgütlenme sınıf uzlaşmacılarının etkisi altındaysa, o zaman;

Birincisi; burjuvazi sendikal örgütlenmeyi kendi sınıf çıkarları içine hapseder. Kendi çizdiği çerçevede örgütlediği gerici ve sarı sendikal ilkelerle sömürsünü daha kolay ve kalıcı kılar. Sendikalar işçi sınıfı örgütü olma konumundan çıkarak, kapitalist sistemin birer yan kuruluşu haline gelirler. Bu tür sendikaların göreceği işlev; kapitalizme güvenilir birer yedek olmaktır. İkinci Dünya Savaşı ve izleyen dönemde, İngiliz, Alman sendikaları, Amerika'nın AEF'si, anarko sendikalizmin etkisinde bulunan Fransız sendikalarının önemli bir bölümü, emperyalist talan sisteminin yanında yer alarak oynadıkları gerici rollerle bu tür sendikaların en tipik örneklerini vermişlerdir. Bugün Türkiye ve Kuzey Kürdistan proletaryasının sendikalı kitlesinin ezici çoğunluğunu çatısı altında birleştiren Türk-İş bu tür burjuva sendikacılığının en canlı, en tipik örneğidir. Bu tür sendikalarda örgütlü olan geniş işçi yığınlarının öznel istemleri ne olursa olsun, nesnel olarak kendi sınıf davasının, sosyalizmin önünde önemli bir engel olmaktadır.

İkincisi; sendikalar reformcu anlayışların etkisi altında bulundukça, reformizm sınıfın bilincini sürekli bulandıracak, sınıf kendi ideolojisinden uzak kalacaktır.

Üçüncüsü; Bolşevik bir önderlik olmadıkça, sınıfa siyasal bilinç taşınmadıkça ve sınıfın kendiliğinden hareketi siyasal mücadeleye hizmet edecek biçimde örgütlenmedikçe, kendiliğindenci hareketin sınıf sa vasımında önemli bir etkisi olmaz. Sınıf, kendi çabasıyla en olumlu koşullarda bile ancak sendikacılık bilincini geliştirebilir. Onu siyasal mücadelenin bir aracı, bir yedeği durumuna getiremez. Lenin, bu konuda şunu söylemektedir:

"Bütün ülkelerin tarihi göstermektedir ki, işçi sınıfı kendi çabasıyla sadece sendikal bilinci, yani sendikalar içerisinde birleşmenin, işverenlere karşı mücadele etmenin ve hükümeti, gerekli işyasalarını çıkarmaya zorlamanın vb. gerekli

olduğu inancını geliştirebilir."

(Ne Yapmalı?, sf. 45)

Bugün sendikal alanda gerek burjuvazi - nin yedek gücü olan Türk-İş'in, gerekse modern revizyonist reformist sınıf uzlaşmacılığının etkisini kırmanın biricik yolu; önümüze, sınıf sendikacılığı ilkeleri ne uygun bir sendikal mücadele perspektifi koymak, belirli bir zaman dilimi içinde devrimci birleşik sınıf sendikaları örgütlemektir. Bunun yolu da, sınıfa siyasi bilinç ışığında sendikal bilinç taşımaktan ve sınıfın güçlerini merkezi bir eksen etrafında birleştirmekten geçer. Böyle bir mücadele Türkiye ve Kuzey Kürdistan işçi sınıfının mücadelesi için yaşamsal önemdedir.

Sendikal mücadelenin önemine işaret eden Dimitrov, altını çizerek şunu söylemektedir:

"Sosyal-demokrasi bayrağı altında işçi sınıfının bütünleşmiş bloku, örgütlenmiş işçilerin hareketine karşı olan yönetici ve muhalif burjuvazinin bloku karşısına çıkmalıdır. Bunun için zorunlu bir ön koşul, sendika gruplarının ve bütün ülkeye dağılmış işçilerin sendikalarda birleşmesidir. Sendikalar daha geniş bir işçi kitlesine sızacak, onlar üzerindeki etkilerini genişletip derinleştirecek, onların mücadelelerinin daha bilinçli, başarılı olmasına yardım edecek ve sosyal demokrasi bayrağı altında bütünleşmelerini sağlayacaktır."

(İşçi Sınıfı Hareketi Üzerine, sf. 19)

Gene Dimitrov; değişik ülkelerdeki dağılık federatif örgütlenmelerin işçi sınıfının gücünü son derece zayıflattığını zengin örneklerle açıkladıktan sonra, altını çizerek şunu söylemektedir:

"Bu koşullarda işçi hareketi korunacak, kararlılık kazanıp başarıyla yükümlülüklere yerine getirecek ve son hedefine ulaşacaksa, merkezileştirme zorunlu koşuldur Sendika hareketinin gelişiminde belirleyici ana eğilim; sendika örgütlenmesinin her yerde, sınıf bilinçli bir hareket haline geldiği ve sosyalist özlemlerinden kaynaştığı ölçüde, merkezi çizgilerde ilerlemesidir. Diğer ülkelerdeki sendikal hareketin tarihsel deneyi gösteriyor ki, merkezi sendika örgütlenmesinde işçilerin mücadelesi çok güçlüdür, Çünkü birleştirilmiştir." (age. sf. 21)

Bugün Türkiye ve K.Kürdistan'da işçi sınıfının karşısında burjuvazinin her alanda merkezileşmiş karşı-devrimci bloku var. Mevcut sendikaların gördüğü gerici işlev dolayısıyla bu blok daha da güçlendirilmiştir. Sendikal mücadelenin geçmiş pratiği göstermiştir ki, işçi sınıfının dağı-

nıklığı, onun gücünü azaltmış, kısa vadeli ekonomik taleplerin çözümünde bile, burjuvaziye karşı etkili bir eylem bütünlüğü sağlanamamıştır.

Bütün bu olumsuz deneylerden çıkaracağımız sonuçlar önümüze, Marksist -Leninist perspektif ışığında devrimci sendikal birlik mücadelesini koymamız son derece önemlidir. Böyle bir devrimci sendikal birlik, işçi sınıfının dağılık güçleri -nin aynı ilkeler, aynı amaç çevresinde birleşmesini sağlayacak, sınıfı bugünkü uyuşukluktan kurtaracaktır. Böyle bir birlik işçi sınıfının gücünü on kat, yüz kat daha arttıracaktır.

Türkiye ve K.Kürdistan işçi sınıfının önünde duran bu sorun, bugün çeşitli siyasi örgütlenmelerin tartışmalarının ek seninde bulunmaktadır. Devrimci sendikal birlik mücadelesi canlı bir tartışma sürecinde, yanlış anlayışlara karşı yürütülecek ideolojik mücadele ile başarıya ulaşabilir. Bu yüzden bugünün tartışma gündeminde olan, değişik anlayışları ortaya koymak gerekmektedir.

Bu akımlardan biri; "işçi sınıfının gücünü bölmeyelim, Türk-İş içinde örgütlenerek onu içten değişime uğratalım" diyen sözde birlikçi akımdır. Kuşkusuz işçi sınıfının birliği etkili bir mücadele nin önkoşuludur. Ve bu birliği savunmak devrimci sorumluluğun bir gereğidir. Ama bundan yola çıkarak, Türk-İş içinde birliği savunmak, gerçekliği tersten yorumlamaktır. Çünkü;

Birincisi; bugün işçi sınıfının gerçek anlamda birliğinden söz etmek mümkün değildir. Tam tersine bugün bu birliğin olmadığı kabul etmek durumundayız ve sözün gerçek anlamıyla sınıfın güçleri paramparçadır.

İkincisi; bugün sendikalı işçi sayısının tümüne yakın bir bölümünün Türk-İş'e üye olması, Türk-İş içinde birliğin olduğu anlamına gelmez. Bolşeviklerin birlikten anladıkları, işçi sınıfının sınıf çıkarları çevresinde gerçekleştireceği politik-örgütsel birliktir. Türk-İş'te var olan ise, sendika üye kayıt defterlerinde yazılı olan ve sınırları burjuvazinin yasalarıyla çizilen, yapay bir birlik görünümünü altında, gerçek anlamda birliksizliktir. Bu yapay birlikten ötürüdür ki, işçi sınıfı, Türk-İş ilkelerine uygun hareket ettiği sürece, en basit bir ekonomik grevde bile, sınıfın eylem bütünlüğü ilkeli dayanışması sağlanamamaktadır.

"Türk-İş içinde birlik" diyenlerin kayrayamadıkları gerçekte budur. Ama onlar gerçekleri, küçük-burjuva oportünist bir yaklaşımla yorumladıkları için, gerçekte

olmayan bir birliğe, yapay oluşumlardan hareketle "birlik" sıfatı atfetmektedirler.

Üçüncüsü; Türk-İş'in, politikasını belirleyen ilkeleriyle örgütlenmesinin başında bulunan sendikacı patronlarıyla siyasal iktidarın bir yan kuruluşu olduğu dost düşman herkes tarafından bilinmektedir. Türk-İş patronlarının tüm toplu sözleşmelerde işçiler adına masaya oturup patronlar adına parmak kaldırmaları bunun en açık kanıtıdır. Durum bu iken, gerçek olmayan bir birliği Türk-İş içinde kalıcı kılmaya çalışanlar, bugünkü siyasal iktidarın ve Türk-İş patronlarının tüm çalışanları Türk-İş çatısı altında toplayıp dizginleme amaçlarına hizmet etmektedirler. Bu, sözde "birlikçiler", ya işçi sınıfı adına burjuvazinin değirmeni ne su taşıdıklarını göremeyecek kadar siyasal olgunluktan yoksundurlar, ya da o dar siyasal ufuklarıyla, içinden çıkamadıkları bugünkü duruma, küçük burjuva kolaycılığıyla yaklaşarak bir şeyler yapıyorgörünmenin hesabı içindedirler. Bu anlayışta olanlara şunu söylemek isteriz. Tepeden tırnağa ihanetin ve sınıfı patronlara satmanın tipik bir örneği olan Türk-İş'in hiç bir ilkesi yoktur ki, işçi sınıfının çıkarları o çatı altında savunulsun. Türk-İş içinde kalarak ve yasal zeminlerde mücadele yürüterek, onu gerçek sınıf sendikasına dönüştürmek düşüncesinin, kendi mantığı içinde ancak iki sonucu olabilir. Birincisi, işçi sınıfının en geri kesimlerinin kuyruğuna takılarak erimek, ikincisi de, bu şeytan üçgeninde yok olup gitmek.

Diğer bir anlayış da; DİSK'i yeniden örgütlenme anlayışıdır. Daha çok modern revizyonist, reformcu sınıf uzlaşmacılarının savunduğu bu anlayış, aslında Türkiye ve K.Kürdistan işçi sınıfının yabancıdır. Öyle anlaşıyor ki, bunlar, 12 Eylül'le birlikte bir köşeye sıkıştırdıkları reformizmin bayrağını ütüleyerek yeniden dalgalandırmak istemektedirler.

Bunlardan bir kesimi, DİSK'i eski anlayış ve ilkeleri temelinde yeniden örgütlemeyi savunurken, bir başka kesim de, DİSK'in yeni koşullara uygun olarak belli değişikliklerle örgütlenmesini savunmaktadırlar. Bu iki anlayış arasında özde bir fark yoktur. DİSK'in geçmiş dönemde yürüttüğü mücadele gerçek sınıf sendikacılığıyla temelde ilişkisi olmayan bir mücadeleydi. DİSK'in başına çöreklenmiş revizyonist-reformist sendika ağaları, bu mücadeleyi "demokrasi"nin sınırları içinde ve esasta uzlaşmacı bir çizgide sür-

dürmüşlerdir. Sınıfa taşınan reformcu bilinç, gerçek sınıf bilincinin önünde önemli bir engel oluşturmıştır. Bugün de esas olmak yapılmak istenen budur.

Aslında işçi sınıfının bugünkü örgütsüzlüğü, devrimci bir sendikal örgütlenmeyi gerekli kılmaktadır. Bu, bugünkü somut durumun dayattığı bir gerçektir. Ne var ki, gerçekliği tespit etmek başkadır, onu hemen uygulamaya koymak başka! Bugünkü somut durum şunu göstermektedir: Bugün, yeni bir konfederasyon örgütlemek için, koşullar henüz yeterince olgunlaşmış değildir. Bugün işçi sınıfının ezici çoğunluğu Türk-İş'in çatısı altındadır. Türk-İş ise devlet kaynaklı bir güç kullanmaktadır. Yasal zeminde yürütülecek bir mücadele ile, Türk-İş tabanından, yeni bir konfederasyon kuracak kadar işçi koparmak mümkün görünmemektedir.

Bugün, Türk-İş tabanında az sayıda ileri işçi, Türk-İş'e muhalefet etse de, bu, işçi sınıfının ezici çoğunluğu yanında önemli bir güç değildir. 12 Eylül'ün yarattığı tahribatı, sınıf üzerinden henüz atabilmiş değildir. Psikolojik olarak hala 12 Eylül diktatörlüğünün tedirginliği yaşanmaktadır. Yasaların getirdiği zorluklar bir yana, işçinin işten atılma korkusu, sınıfın çoğunluğunun hala çekingen davranmasına neden olmaktadır. Bu nedenle de sınıfın ileri kesimlerinin muhalefeti, dar bir çevre ile sınırlı kalmaktadır.

Sınıf, siyasal bilinçten yoksun olduğu gibi, henüz sendikal bilinçten de yoksundur. Sınıfın bu alanlarda etkin örgütlülüğüne sağlayacak Bolşevik bir önderlik henüz asgari düzeyde de olsa sınıfla kaynaşmış değildir. Yeni bir devrimci işçi konfederasyonu oluşturmak için, işçi sınıfını şu ya da bu oranda etkileyen devrimci örgütlenmeler arasında, sınıfın devrimci birliğine hizmet edecek, ilkeli bir yakınlaşmanın, bir güç birliğinin oluşması gerekmektedir. Bunun yolu da, halk güçleri arasında samimi bir güven ortamının oluşmasından geçer. Bugün örgütsel alanda varlığını sürdüren devrimci örgütlenmeler esasta kendi iç sorunlarını çözme çabasındadırlar. Ve öyle anlaşıyor ki, ilintileri geçmişte olan dar grupçu anlayışlar henüz aşılmış değildir. İşçi sınıfının birliği önündeki tüm bu olumsuzluklar asgari düzeyde de olsa aşılmadıkça, bugünden devrimci sendikal bir birlik ilkeleri ne dayalı bir konfederasyon örgütlemeye kalkmak, pratik bir sonuç vermeyeceği gibi, uzun vadede, örgütlenme olanağı olan devrimci sendikal birliğin önünde de, bir engel oluşturacaktır. Çünkü bu tür girişimler, zaten henüz aşılmamış olan küçük

burjuva dar grupçuluğuna gelişme ortamı hazırlayacaktır.

Yeni bir devrimci sendikal birlik çalışması ne Türk-İş içinde birliği savunmakla, ne de DİSK'in uzlaşmacı çizgisi - nin günün ihtiyaçlarına uydurulmasıyla mümkündür. Yeni bir sendikal birlik mücadelesi, işçi sınıfının bulunduğu her alanda, sınıf sendikacılığı ilkelerine dayalı etkin bir propaganda çalışması sürdürmekle, sınıfa siyasal bilinçle birlikte sendikal bilinç de taşımakla mümkün olacaktır.

Böyle bir sendikal birlik hangi ilkelere etrafında örgütlenebilir?

1) İşçi sınıfının gerçek kurtuluşu, ücretli köleliğin tümünden ortadan kaldırılacağı sosyalist bir devrimle mümkün olacaktır. Bu da, bütün mücadele biçimlerinin odağına siyasal mücadeleyi koymamızı zorunlu kılmaktadır. Bu bilimsel sosyalizmin evrensel yasalarından biridir. Bunun için öncelikle işçi sınıfının ileri kesimleri, bu siyasal bilinçle eğitilmelidir. Çalışmalar onlar üzerinden sınıfa yaygınlaştırılmalıdır. Çalışmaların odağına siyasal mücadele konulmadıkça, mücadele ne denli kararlı sürdürülse sürdürsün, ekonomik amaçlı sendikal mücadelenin sınırları dışına çıkamaz. Bu da, sınıfın uzun vadeli çıkarlarının kısa vadeli çıkarlarına tabi kılmayı, ekonomizmi doğurur.

Ancak bu yapılırken, sınıfın kısa vadeli çıkarları da gözardı edilmemelidir. Eğer sendikal mücadeleye gereken önem verilmez ve sınıfın ekonomik taleplerinin çözümü için mücadele edilmezse, hem siyasal mücadelenin ayakları havada kalır, hem de sınıfın somut talepleri üzerine yaratılacak kitlesel birliği sağlanamaz. Bu nedenledir ki, siyasal mücadeleye bağlı olarak etkin bir sendikal mücadele sürdürülmelidir.

2) İşçi sınıfının, bugünkü sendika yasalarının sınırlarına kapanarak, sınıf sendikacılığı ilkelerine dayalı bir sendikal örgütlenmeyi gerçekleştirmesi olanaksızdır. Bunun için öncelikle yasal çerçevede yürütülecek mücadelenin koşullarının oluşturulmasına çalışılmalıdır. Bunun için sınıf, kendi içindeki dayanışmayı güçlendirmeye, diğer toplumsal kesimleri mücadelesinin haklılığına inandırmaya çalışmalı, bu toplumsal kesimlerin etkin desteğini kazanmalıdır. Ancak, bunu başardığı zamandır ki, bugünkü yasaların dışında, kendine haklı ve meşru bir zemin yaratacaktır. Ancak, çalışmalarda bu esas alınırken, yasal zeminlerde mücadelede sonuna kadar zorlanmalı, sınıfın

nın kararlılığı, yasal mücadele alanında da pekiştirilmelidir.

3) Bugün sendikal alanda Türk-İş'in gerici sultası en büyük engeldir. Yürütülecek sendikal mücadelenin hedefine, Türk-İş'in en geniş anlamda teşhiri konulmalı, sınıf bu alanda bilinçlendirilmelidir. Ancak bu yapılırken, geçmişte sendikal örgütlenmede hatırı sayılır bir ağırlığı olan ve bugün yeniden horlatılmak istenen reformcu, uzlaşmacı anlayışlara karşı da mücadele yürütülmelidir. (*)

4) İşçi sınıfının ezici çoğunluğunun kitlesel birliği ancak sınıf sendikalarında bağlanabilir. Geçmiş pratik gösterdi ki, sendikal mücadeleye dar grupçu bir anlayışla yaklaşmak, sendikalara siyasal bir misyon yüklemek, sınıfın gücünü bölmenin ötesinde bir işe yaramamıştır. Dünya devrim deneyleri göstermiştir ki, devrimci halk güçlerinin siyasal örgütlenmeleri arasında devrimci güç birliği için bir dayanışma zemini bulmak her zaman mümkündür. Bu, bugün, Türkiye ve K. Kürdistan işçi hareketi için çok daha gerekli görünmektedir. Bunun için devrimci sendikal birlik oluşturma mücadelesinin merkezinde, ortak ilkeler çevresinde devrimci güçbirliğinin yaratılması durmaktadır. Bu soruna duyarlı yaklaşmak, devrimci sorumluluğun gereğidir. Çünkü bu yapılmadığı sürece, devrimci sendikal bir birlik yaratmak olanaklı değildir.

5) Geçmişte sosyalist inşa deneylerinin yaşandığı ülkelerde geriye dönüşler, modern-revizyonizmin dünya proletaryası üzerindeki etkinliği; dünya proletaryasının enternasyonal dayanışma ruhunda önemli tahribatlar yarattı. Denilebilir ki, bugün, dünya komünist hareketinin güçsüzlüğüne uygun olarak, enternasyonal dayanışmada en zayıf dönemini yaşamaktadır. Bu yüzden yeni bir sendikal birlik mücadelesi, ilkeleri arasına, diğer ülkelerdeki sınıf kardeşleriyle dayanışmayı koymalıdır. Bu, Türkiye ve K. Kürdistan işçi sınıfının bugünkü geri durumunda, diğer ülkelerin proletaryasının desteğini sağlaması bakımından son derece önemlidir.

Açıktır ki, bu ilkeler bütünlüğü içinde yürütülecek bir mücadele ile işçi sınıfının güçlerini birleştirmek mümkün olacaktır. Ama bu mücadelenin yeni bir devrimci konfederasyon yaratması belli bir zaman alacaktır. Kısmen uzun denebilecek bu süreçte şu adımlar atılmalıdır:

1) Sendikal mücadele konusunda farklı görüşlerin tartışılabileceği bir tartışma zemini oluşturmak için, tartışma sürecindeki farklı yaklaşımlara, devrimci du

yarlılık ve esneklikle yaklaşılmalı, görüş farklılıklarının bu tartışma sürecinin önünü tıkamasına meydan verilmemelidir. Amaç, bu alanda oluşturulabilecek en geniş birliği oluşturmak olmalıdır. Unutmamak gerekir ki, her görüş ayrılığında "olmazsa olmaz" diyerek, devrimci her çalışmayı ilkelere bağmak, istemesekte, pratikte dar grupçuluğu doğurmaktadır. Gene unutulmamalıdır ki, her ilke sınıf savaşına ivme kazandıran, pratik deneyle rin bir ürünüdür. Yoksa uygulanamaz teorik dogma değil. Sendikal örgütlenme bir parti örgütlenmesi olmadığına göre, bu mücadeleye en geniş kitle katılımını sağlamak için farklı anlayışların bu mücadeleye demokratik yollarla yansıtılması gerekir.

2) Tartışma sürecinde ortak bir zemin yaratıldıktan sonra, ortak mücadeleyi örgütlemek için pratik adımlar atılmalıdır. Bunun için öncü işçiler arasından, önderlik yetenekleri olan, deneyimli ve kararlı unsurlardan, bu mücadeleyi zaman içine yayarak sürdürecektir genel bir komite kurulmalıdır. Bu komite devrimci sendikal birliğin iradesini temsil etmelidir. Sendikal birlik mücadelesi, bu komitenin yetki ve sorumluluğunda yürütülmelidir.

3) Mücadele şu ya da bu sendikada değil, işçi sınıfının bulunduğu her yerde sürdürülmeli, her işyeri, her fabrika, her birim çalışma alanı olmalıdır.

4) Bu çalışma alanlarında özellikle ağır sanayi proleteriyasına ağırlık verilmeli, çalışmalar bu alanlarda yoğunlaştırılmalıdır.

5) Tüm sınıf içinde, özellikle de ağır sanayinin bulunduğu alanlarda, öncelikle sınıfın en ileri kesimleri hedeflenmeli, bunlar içinde çalışmaya özel bir önem verilmelidir. Sınıfın kitlesel birliği ile işçilerin çevresinde oluşturulmaya çalışılmalıdır.

6) Farklı iş kollarında, farklı bölgelerde çalışan ileri işçiler arasında sürekliliği sağlanmış bir koordinasyon kurulmalıdır.

7) Çalışmaların belli bir aşamasında, her iş kolunda, her ağır sanayi biriminde, genel komiteye bağlı yerel sendikal mücadele komiteleri oluşturulmalı, bu komiteler çalışmalarında genel komiteye karşı sorumlu olmalıdır.

8) Örgütlenme çalışmaları içinde çıkacak olumsuzlukların, eksikliklerin üzerine sabırla ve kararlılıkla gidilmeli, hatalardan olumlu dersler çıkarılarak, bu dersler ışığında çalışmalar yetkinleştirilmelidir.

9) Her fabrikanın, her işyerinin özgül

durumundan hareketle, en etkili eylem türlerinin neler olabileceği tespit edilmeli, zaman ve koşullar iyi hesaplanarak uygun eylemler konulmalıdır. Bu tür eylemler genel örgütlenme komitesinin yetki ve sorumluluğunda olmalıdır.

10) Özel önemlerinden dolayı grev eylemlerine ağırlık verilmeli, işyerlerinde, genel komiteye bağlı olarak, grev örgütlenme komiteleri oluşturulmalıdır. Grev hazırlıkları, grev öncesi eğitim bu komitelerin sorumluluğunda yürütülmelidir.

11) Grev örgütlenme komitelerine bağlı olarak -greve çıkan işyerlerinde- grev dayanışma komiteleri oluşturulmalıdır. Başta kadın işçiler olmak üzere dinamik işçiler bu komitelerde seferber edilmelidir. Bu komiteler aracılığı ile, diğer işkollarına, toplumun diğer katmanlarına gidilmeli, sağlanabilecek en geniş maddi ve manevi destek sağlanmalıdır. Bu komiteler içinde iyi propagandacıların, iyi ajitatörlerin yer almasına özen gösterilmelidir.

12) Açıktır ki tüm bu çalışmalar, uzun -en azından çalışmaların somut sonuçlarını alabilmeye yetecek kadar uzun- bir dönem kapsayacaktır. Bu süreç boyunca zaman zaman, kültür ve dayanışma kampanyaları, devrimci işçi geceleri, grev ziyaretleri, geziler, vb. gibi etkinliklerle süreç canlı tutulmalıdır.

13) Tüm çalışmalarda, özellikle eylemlerde kararlılık gösteren, tutarlı işçilere insiyatif tanınmalıdır. Böylece her eylemde daha çok işçi öncü saflarına katılacak, sınıfın atılımı ruhu gelişecektir.

14) Halk kesimlerini olumsuz yönde etkileyecek her siyasal olaya karşı, koşullara uygun düşen eylemler örgütlenmelidir. Örneğin bir işkence olayını, bir katliamı, emperyalistlerle yapılan anlaşmaları anti-demokratik bir yasayı -özellikle çalışan kesimlerin yaşamını olumsuz yönde etkileyecek olan- protesto etmek için; mitingler, teşhir kampanyaları gibi eylemler konulmalıdır. Hatta koşulların olgunlaştığı dönemlerde, kısa süreli -bir saatlik, bir günlük gibi- genel nitelikte uyarı grevleri konulabilir.

15) Grev ve benzeri eylemlerde gösterilecek kararsızlıkların üzerine zamanında ve kararlı bir şekilde gidilmelidir. Eylemi olumsuz yönde etkileyecek girişimler anında mankum edilmelidir. Ancak bu yapılırken yıkıcı ve sekte tutumlardan kaçınılmalı, yapıcı olunmalıdır.

16) Bu süreçte legal olanaklar sonuna kadar kullanılmalıdır. Zaman zaman legal broşürler, işçi bültenleri çıkarılmalı,

çalışmalar toplumun geniş kesimlerine ulaşacak biçimde yaygınlaştırılmalıdır.

17) Açıktır ki tüm bu çalışmaları bugün kü yasal zeminlerde sürdürmenin olanağı yoktur. Bunun için bu çalışmaların çoğu -özünde demokratik içerikli mücadeleler olsa bile- yasal zeminlerin dışında yürütülecektir. Öyle olmak zorundadır. Bu nedenle bu çalışmaları kalıcı kılmak için, fabrikalarda, sendikalarda illegal hücreler kurulmalı, yasal zeminlerde sürdürülemeyecek çalışmalar bu hücrelere bağlı olarak sürdürülmelidir. Bu hücreler aynı zamanda, olağanüstü dönemlerde yeraltı sendikacılığını örgütleyip, yürütecek nitelikte olmalıdır.

18) Gerek Türk-İş içinde, gerekse bağımsız sendikalarda gelişecek muhalefet yeterli düzeye ulaştığında, önce sendikaların yönetimlerini ele geçirmek, sonra da tüm muhalefeti birleştirerek ayrı bir konfederasyon örgütlemek için çalışılmalıdır.

Bu çalışmalarda önümüze şu talepleri koymalıyız:

1) Bugünkü çalışma yaşamını düzenleyen başta, 2821 ve 2822 sayılı yasalar olmak üzere tüm kararname ve kanunlar iptal edilmelidir. Başta işçi sınıfı olmak üzere, tüm çalışan kesimlerin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yeni yasalar çıkarılmalıdır.

2) Sendikalar üzerindeki tüm baskılara son verilmeli, sendika kurma hakkı hiçbir yasayla sınırlandırılmamalıdır.

3) Sendika kurmak tüm çalışanlar için yasal hak olmalıdır.

4) Sendikaların üye kitlesi sendika yönetimlerini seçmede ve çalışmaları denetlemede etkin kılınmalıdır.

5) İşçi sınıfı, toplu sözleşme görüşmelerine, ilgili işyerinde seçeceği temsilciler aracılığı ile, işveren ve sendika temsilcilerinin yanında doğrudan taraf olarak katılmalıdır.

6) Toplu sözleşmelerde, işverenin imtiyazlı olmasını sağlayan tüm yasalar iptal edilmelidir.

7) Tek tip toplu sözleşme uygulamasına son verilmelidir.

8) Sendikasız işçi çalıştırılması kanunla yasaklanmalı, çalıştıran işverenler için caydırıcı ağır cezai hükümler getirilmelidir. Bu konuda etkin bir denetim sağlanmalıdır.

9) 18 yaşın altında işçi çalıştırılması yasaklanmalı, bu konuda sendikaların da içinde yer alacağı etkin denetim organları kurulmalıdır.

10) İşçi kendi seçeceği temsilciler ara-

cılığı ile, işyeri yönetimine katılmalı, ilgili işyerinde çalışan işçilerin, sağlık, iş güvenliği, kreş, vb. sorunlarının çözümünde yetkili olmalıdır.

11) En düşük işçi ücreti, eğitim, konut, beslenme, giyim, sağlık ihtiyaçları başta olmak üzere, tüm sosyal gereksinimlerini karşılayacak ve işçinin ailesi ile çağdaş ölçülerde yaşamasını sürdürmesine yetecek düzeyde belirlenmelidir. Toplu sözleşmelerde bunlar esas alınmalıdır. İşçi ücretleri hiç bir koşul altında bu düzeyin altına düşmemelidir.

12) Her işyerinde -çocuklu kadınların çalıştığı- ihtiyacı karşılayacak kadar kreş açılmalıdır.

13) 1 Mayıs, işçi sınıfının "Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü" olarak yasalaştırılmalıdır.

14) Grev, hiç bir kısıtlamaya tabi olmaksızın tüm çalışanların istedikleri zaman başvuracakları yasal bir hak olmalıdır.

15) Lokavt yasaklanmalı, her ne gerekçe ile olursa olsun, işçinin işten atılması engelleyecek yasal düzenlemeler yapılmamalıdır. İşçinin kendisinin işten ayrılması durumunda, birikmiş tüm hakları kesintisiz ödenmelidir.

16) Ücretler vergi dışı tutulmalıdır.

17) İşçi sınıfının ve diğer çalışan kesimlerin siyasal yaşama katılmasını engelleyen tüm yasalar iptal edilmeli, siyasal yaşama katılmak bir hak olarak yasal güvence altına alınmalıdır.

18) YHK, KTSKK gibi kuruluşlar tümden kapatılmalıdır.

19) Sendikalar, siyasal iktidarın baskı ve denetiminden uzak tutulmalıdır. Siyasal iktidara bu hakları veren tüm yasalar iptal edilmelidir.

20) İşçi sınıfının diğer ülkelerin işçi sınıflarıyla dayanışmasını engelleyen tüm yasalar iptal edilmelidir.

21) Toplantı ve gösteri yürüyüşlerini kısıtlayan, kullanılmaz hale getiren tüm yasalar iptal edilmelidir. İşçi sınıfı, demokratik kamuoyunu oluşturmada etkili olan bu hakkını istediği zaman kullanmalıdır.

Aralık 1988

(*):

Devrimci sendikal birlik mücadelesinin öndeki en önemli engellerden biri sınıf uzlaşmacılığıdır. İşçi sınıfının devrimci mücadelesini pasifizmin, kitle kuyrukçuluğunun arkasına takan bu anlayış, sen-

kal mücadelede ekonomizmi temel alır. Siyasal alanda kendisini reformizm olarak ortaya koyan bu tür anlayışlara karşı, her alanda olduğu gibi, sendikal alanda da kararlılıkla karşı çıkılmalı, reformizmin ideolojik temeli sınıfa iyice kayratılmalıdır. Eğer bu yapılmazsa, reformizmin sınıf içinde gelişip yaygınlaşmasının önüne geçmek çok güçtür. Çünkü reformizm, mücadelesinde kısa vadeli ve kısmi çözümleri esas alır. Bu yüzden de özellikle sınıfın geri kesimlerini etkilemesi kolaydır.

Dünya işçi sınıfının tarihi deneyleri, ve devrim mücadeleleri göstermiştir ki, ekonomizmin siyasal ufku reformculukla sınırlıdır. Reformizm için temel sorun, çalışmalarının odağına, "kısa vadeli ekonomik taleplerin çözümü"nü koymak, işçi sınıfının devrimci mücadelesini bu çember içine sıkıştırmaktır. Reformcular ağızlarında ne kadar "parlak" siyasal laflar gevelerlerse gevelerler, bütün savundukları, "ekonomik mücadeleye siyasal bir kimlik" kazandırmak gibi ucube bir teoridir. Bu düşüncenin üstü açıldığında görülecektir ki, reformculuk için "ekonomik mücadele" bir amaçtır. Marksizm-Leninizm reformlar için mücadeleyi reddetmez ama, reformlar için mücadele sınıf mücadelesinde sadece bir araçtır. Dimitrov, bu konuda şunları söylemektedir:

"Sendikalar, ideolojik ve örgütsel bütünleşmeyi gerçekleştirmeleri, yeni militanları saflarına katmaları, emek ve sermaye arasındaki bütün çatışmaların verimli bir biçimde sonuçlandırılması için ilkelere uygun günlük çalışmalar en enerjik şekilde yürütülmelidir. Şu anda bütün görevlilerin, bütün parti ve sendika üyelerinin, bütün çaba ve yeteneklerini, proleter davaya adanmaları gerekmektedir. İyi bilindiği gibi sendikal mücadeleyle çalışma koşullarında yapmaya uğraştığımız iyileştirmeler kendi başlarına bir amaç değildir ama, ücretli köleliğin bütünüyle ortadan kalkması için, genel sınıf kavgasını şiddetlendirmede ve daha başarıyla yürütmede yalnız bir araçtır." (İşçi Sınıfı Hareketi Üzerine,)

Siyasal mücadelenin öncelikli ve temel olması, sendikal mücadelenin sınıf savaşımındaki yerini ve önemini azaltmaz. Bugün Türkiye ve K.Kürdistan işçi sınıfının yaşama koşullarını gözönünde bulundurarak, tutarlı bir sendikal örgütlenmenin yaşamsallığı daha iyi anlaşılır. Böyle bir sendikal örgütlenmeyle işçi sınıfı, burjuvazi ve onun siyasal iktidarı karşısında çok önemli ve caydırıcı bir güç konumuna gelecektir. Bu mücadele, u-

zun erimli mücadeleler önündeki tıkanıklığı açacak, sınıfın dayanışma ruhunu, atılımcılığını arttıracaktır. Toplumun çalışan kesimleri arasındaki güven ortamını pekiştirecektir. Sendikal mücadele aynı zamanda işçi sınıfının önemli ekonomik kazanımlar elde etmesini de sağlayacaktır. Ancak, tüm bu nedenler, hiç bir zaman çalışmaların odağına, sendikal mücadeleyi, bundan yola çıkarak "somut ekonomik taleplerin çözümü"nü koymaya yetecek gerekçeler değildir. "Somut ekonomik taleplerin çözümü"nü bütün çalışmaların odağına koyarak, yığınları siyasal mücadeleye çekmek, siyasal mücadeleyi sınıfın en geri kesimlerinin kuyruğuna takmaktır. Bu, ekonomistlerin "ehven-i şer" yaptıkları "ekonomik kazanımları" her türlü siyasal mücadelenin, daha da önemlisi iktidar mücadelesinin üstüne çıkarmaktır. Ve bu, "pratik sonuçları bakımından çok zararlı ve tehlikelidir." (Lenin) Ekonomistler, "somut ekonomik taleplerin çözümü"nü, yükselen işçi hareketinin odağına koymakla, reformcu ve uzlaşmacı bilinci yoğunlaştırmakta, proletaryanın nihai hedefi olan proletarya iktidarının önünü tıkamakta, proleter bilinci köreltmektedirler.

Bir an için soruna ekonomistlerin gözü ile bakalım ve çalışmalarımızın odağına "somut ekonomik taleplerin çözümü" için mücadeleyi koyalım. Bir, ya da bir çok işyerinde, daha da ileri giderek bir çok işkolunda örgütlenen yaygın "ekonomik grevler" örgütlediğimizi düşünelim. Peki bu tür grevler zincirinin somut talepleri neler olacaktır? Eylemin amacı ekonomik taleplerin çözümü olacağına göre, o zaman böyle bir grevin önüne koyacağı eylem programının sınırları da buna uygun olacaktır. O da şudur:

Mevcut ekonomik koşullara daha uygun bir ücret artışı, çalışma yasalarında iyileştirmeler, iş güvenliğinin ve sağlık sorunlarının çözümü, bir kısım sosyal haklar vs., vs. Peki bu taleplerin çözümü için ne yapacağız? Grevin caydırıcı gücüyle patronları ve siyasal iktidarı, işçi sınıfının biraz lehine bir toplu sözleşme imzalamaları için masaya oturtacağız. Ve diyelim ki, bir çok işkolunda azımsanmayacak kazanımlarla toplu sözleşmeler imzalayacağız. Böylece, reformcuların temel sorunları esasta çözülmüş olacak. Bu ülkeyi ve kapitalizmin karakterini bilen sınıf bilinçli her proleter bunun bile "tatlı bir düş" olduğunu bilir. Ama biz diyelim ki bizim eylemimizin gücü caydırıcı oldu ve burjuvazinin o "babaca cömertliği" ile bu düş gerçekleşti. İşte tam da bura-

da reformcu koro yüksek sesle methiyeler okumaya başlayacak, "Bundan daha iyi ne olabilir ki. Bir de bu eyleme siyasal kimlik kazandırdık mı; işte en kararlı sınıf mücadelesi".

Ama dikkat edelim;

Birincisi, bu kazanımlar bir anlaşma zemininde elde edilen kazanımlardır. Daha insaflı bir sömürü için anlaşma, işgücünü biraz daha pahalıya satmak için burjuvazi ile yapılan bir anlaşma. Ve ücretli köleliğe dayalı kapitalizm var oldukça kalıcılığı olmayan geçici bir anlaşma.

İkincisi; siyasal mücadele üretim araçlarının toplumsal mülkiyete geçirilmesini amaçlayan ve mevcut üretim ilişkilerinden kaynaklanan çelişkileri proletarya lehine çözüme ulaştıracak olan çok boyutlu bir mücadeledir. Kapsamı ekonomik mücadeleyi de kapsayacak biçimde çok daha geniştir. Siyasal mücadelenin esas amacı ücretli köleliğin toptan kaldırılmasını hedef alan sınıf iktidarındır. Ekonomik mücadeleyi siyasal mücadeleyle bütünleştirmek doğru ve ML bir düşüncedir ama siyasal mücadelenin kumandasında bir bütünleştirme.. Ekonomik mücadeleye siyasal kimlik kazandırmak ise ekonomizmin en rezil ifadesidir. Lenin; "Devrimci sosyal demokrasi, bütünün bir parçası olarak reformlar için mücadeleyi, özgürlük uğruna ve sosyalizm uğruna devrimci mücadeleye tabi kılar" derken, bütün mücadelelerin, iktidar mücadelesine tabi olduğunu açıkça belirtmektedir. Gene aynı makalede Lenin, "iktisadi mücadele - nin kendisine siyasal bir nitelik kazandırmak yolundaki gösterişli sözler, korkunç derecede derin ve devrimci görüş altında, sosyal-demokrat siyaseti, sendikal görüş derekesine düşürme geleneksel eğilimini gizlemektedir" demektedir.

Hiç kuşkusuz, kafaları "ekonomik reformlarla" sınırlı olan ve proletaryanın iktidar mücadelesini, sınıf uzlaşmacılığı ile boğmak isteyen reformcu anlayış, hemen bayrak açacaktır ve "alım gücü sıfır noktasına yaklaşan, yeniden üretim için yaşamını sürdüremez duruma gelen işçi sınıfının, daha 'adilane' bir ücret alması için yürütülen mücadeleyi neden böyle küçümsüyorsunuz" diyecektir.

Bizim bu reformculara vereceğimiz cevap açıktır:

Hayır, biz işçi sınıfının ekonomik mücadelesini küçümsemiyoruz. Tam aksine işçi sınıfının kısa ve uzun vadedeki tüm haklarının en kararlı savunucularıyız. Bugünkü çalışma yasalarına, sendika yasalarına karşı kararlı bir mücadeleyi gerekli ve zorunlu görüyoruz. Böyle bir mücadelenin yasal zeminlerde yürütülmesi; grev başta olmak üzere her türlü demokratik mücadeleyi haklı ve gerekli görüyoruz. Bugün gü-lünç olan ücretlerin ve çalışma koşullarının işçi sınıfının lehine düzenlenmesi elbette işçi sınıfına önemli mevziler kazandıracaktır ve biz böyle bir mücadelenin en kararlı savunucularıyız. Ama şu bilinçle:

Birincisi; ekonomik mücadeleye siyasal kimlik atfetmeden, onun hedefini ve sınırlarını bilerek,

İkincisi; mücadelemizin odağına, "siyasal iktidar için sınıf mücadelesi" şiarını koyarak, sendikal mücadele dahil, tüm öteki mücadele biçimlerini iktidar mücadelesine tabi kılarak. Proletaryanın bayrağında, "sınıfsız ve sömürsüz toplum için savaşım, iktidar için savaşım" şiarı yazılıdır. Proletarya bugünkü talan düzeninin yıkıntıları üzerine kendi bayrağını diktiği zaman, ancak o zaman bu talan düzenini tarihe gömecektir.

1 AĞUSTOS GENELGESİNE KARŞI KAMPANYANIN GELİŞİMİ ve SONUÇLARI ÜZERİNE...

Bu sayımızda, bazı TKP/ML(BOLŞEVİK) davası tutuklularının son açlık grevleri ile ilgili olarak gönderdikleri bir değerlendirme yazısını yayınlıyoruz.

Yazıda, SHP hakkında yapılan, "SHP'nin gerici, karşı-devrimci yönetimi ile demokrat kanat" biçimindeki ayrımı, bu demokrat kanat denen kanat içinde, CHP'nin bir dizi yöneticisi, milletvekili vb. sayıldığı sürece ve ölçüde doğru bulmuyoruz.

SHP, sağ-orta-sol tüm kanatları ile karşı-devrimci, gericidir. Tabanın ve onun peşinde gidenlerin önemli bir bölümünün demokrat, yer yer devrimci olması, bu gerçeğin üzerini örtmemeli; SHP -bu bağlamda, onun "demokrat kanadı" diye adlandırılan kanadı- hakkın da hayal yayılmamalıdır.

Onun dışında, "devrimcilerin açlık grevi", vb. değerlendirmeler bağlamında; ne İşçi'nin Sesi'ni, ne de TKP/B'yi devrimci görmediğimizi belirtmek isteriz.

Bunun dışında, bu değerlendirmede özellikle kazanılan kamuoyu desteği bağlamında, işçi sınıfının sınıf olarak, bu açlık grevlerine esasta duyarsız kalmış olduğu olgusuna, dikkat çekilmemesi ni eksiklik olarak görüyoruz. Bu olgunun tespiti, bizce durumun ve görevlerin doğru değerlendirilmesi ve tespiti açısından mutlak gereklidir.

Adalet Bakanlığı'nın 1 Ağustos'tan itibaren uygulamaya sokmayı kararlaştırdığı genelgesi, bilindiği gibi, ülkede, devrimci tutsakların toplandığı merkez durumdaki tüm cezaevlerinde (CE) büyük bir eylem dalgasının başlamasına ve yükselmeye yolaçtı. Aslında bu gelişme kaçınılmazdı ve hemen hemen devrimci tutsakların tümü, bu türden bir gelişmeyi en azından büyük bir olasılık olarak görebiliyorlardı. Egemenler açısından böyle bir gelişme bekleniyor muydu, bunu bilemiyoruz ama, bu eylemlilik dalgasının; bu onurlu ve kararlı mücadelenin hükümeti son derece zor bir duruma soktuğu, herkesin kabul edebileceği objektif bir gerçektir.

Bilindiği gibi, 1 Ağustos genelgesinin uygulanmaya başlanacağı ve başladığı tarihe kadar, 12 Eylül askeri faşist darbenden bu yana geçen yedi yıllık uzunca bir dönem var. Bu yedi yıllık dönemde Türkiye'de ceza ve tutukevlerinde nazi kamplarındaki özelliklerle benzerlik gösteren bir dizi baskı, işkence türleri sistematik olarak uygulanmıştır. Devrim-

ci değerlere ve insan olma onuruna karşı yönelmiş, faşist baskı ve işkenceler devrimci tutsakların kararlı direnişiyle karşılaşmıştır. Bugün artık sanat ve edebiyatın belli başlı temalarından biri olarak işlenen tutsakların sözkonusu direnişinin yeterince tanındığını düşünerek üzerinde fazlaca durmuyoruz. Ama esas olarak tutsakların devrimci direnişlerinin, şehitler pahasına yürütülen onurlu mücadelelerin sonucu ve kuşkusuz kamuoyunun ilerici kesimlerinin desteği ile dış kamuoyunun baskısı vb. etkisiyle CE'deki faşist baskı ve yaptırımlar iyice püskürtülmüş; siyasi tutsaklar pek çok önemli olanak ve avantaj elde etmişlerdir. Bu tüm çıplaklığıyla ortada olan bir olgudur.

Bu gelişmeler karşısında ve bütün süreç boyunca siyasal iktidarın tavrı hep ikili bir tavır olmuş; bir yandan kitle-sel direnişler karşısında geri çekilip, belirli tavizler vermek zorunda kalırken, diğer yandan her fırsatta ya verdiği tavizleri geri almak için binbir türlü hesaplar yapmış, ya da tutsakların kazanım

larını ortadan kaldırmak için özel ve "yasal görünen" yeni saldırı ve baskı yöntemleriyle CE'de faşist bir "disiplin" sağlamaya çalışmıştır. Yani aslında devlet bir yandan, devrimci direniş karşı - sında şu ya da bu ölçüde dize gelmiştir, ama öte yandan da bunu kabullenememiş ve her fırsatta çeşitli yöntemlerle bu duru mu ortadan kaldırmaya çalışmıştır. Şimdi yaptığı da budur. Tabii ki, bu aslında sınıf mücadelesinin doğal bir sonucu ve onun CE'de aldığı bir biçimdir. Şu varki CE'de kazanılmış her hak, uzun, sabırlı ve acılı bir direnişin; yer yer şehitler pahasına verilmiş bir mücadelenin sonucu olmuştur. Dolayısıyla kazanılmış bu haklardan herhangi birinin geri alınması gi rişimi, özellikle de kamuoyu ile iletişimi güçlü olan belli başlı bazı CE'lerinde siyasal iktidar için çok zorlu sonuçlar verebilecek olan bir durum almıştır. Bu anlamda da şimdi yaptığı budur. Kazanılmış hakları 1 Ağustos genelgesiyle geri almayı deneyen siyasal iktidar, bütün siyasi tutsakların sert direnişi ve onu destekleyen küçümsenmeyecek bir potansiyelin şiddetli protestolarıyla karşı karşıya kaldı, şaşkına uğradı.

Bugünkü gelişmelerin, hiç şüphesiz, Türkiye CE'lerinin geçmişiyle, özellikle de yakın geçmişiyle doğrudan bir ilişkisi vardır. Bu yüzden, bugün olanları tam olarak anlamak için en yakın dönem olan 1987 Temmuz-Ağustos-Eylül kampanyası ve 9 Şubat 1988 Diyarbakır direnişinin sonuçlarına bakmak tayin edici bir önem taşımaktadır.

TEMMUZ-AĞUSTOS-EYLÜL 1987 KAMPANYASI VE 9 ŞUBAT 1988 DİYARBAKIR DİRENiŞİNİN, CEZAEVLERİ AÇISINDAN SONUÇLARI NELERDİ ?

1987'ye gelindiğinde, faşizmin CE'lerindeki yaptırımlarının hemen hemen tümü püskürtülmüştü. Aslında bu yaptırımlardan bazıları, bazı CE'lerinde direnişler sonucu hiç uygulanma şansı bulamamıştı. Ama 'tek tip elbise' saldırısı, ülke genelinde bir dizi CE'lerinde hala -yarım ya malak ta olsa- uygulanıyordu. Bu, dayatmaya bağlı olarak bir dizi yasak ve engellenme gündeme getiriliyordu. Yani bir dizi CE'de fiilen tutsaklara giydirilemiyor olsa da, 'tek tip elbise' aslında tüm öteki baskı ve engellemelerin gerekçesi yapılıyordu. Bu yüzden 'tek tip elbise'ye karşı mücadele daha özel bir önem sahipti.

1987 Şubat ayında, Metris'te, bizim de içinde bulunduğumuz devrimci gruplar, DS ve TİKB'nin, 'tek tip elbise'yi kaldırma

talebini odağına koyan genel bir kampanyanın, ülke çapında CE'lerinde örgütlenmesi önerisini tartışmaya başladılar. Konu aslında son derece önemliydi. CE'lerinde, yıllardır süren kararlı direniş ve mücadele, geline nokta en önemli baskı aracı ve yaptırım olarak duran tek tip elbiseyi resmen kaldırmak için, önce kilerden farklı olarak ülke genelinde CE'lerinde ve dışarıdan destekli bir kampanyayı hedefliyordu.

Uzun süren tartışmalar sonucunda, her CE'de o CE'deki devrimci tutsaklar tarafından iradi olarak başlatılan, ancak ülke genelinde iradi bir koordinasyon olmadan başlanan Temmuz-Ağustos kampanyası gerçekleşti. Başta Metris olmak üzere Bursa, Antep, Malatya, Erzincan; vb. CE'lerinde uzun süren açlık grevleri gerçekleşti. Hükümet ve Adalet Bakanlığı, gide rek kamuoyunda yükselen bir destek gören bu kampanya karşısında kaçınılmaz olarak belirli bir zorluğa düşüp bazı tavizler vermek zorunda kaldı. Bazı CE'leri ilk defa basına açıldı, böylece zindan gerçeği en azından görünen yanlarıyla kamuoyuna yansıdı. Açlık grevlerinin yapıldığı ve kampanyanın etkilediği hemen tüm CE'lerinde özgül sorunların bir bölümü çözümlendi. Keyfi yasak ve baskılar kısmen engellendi. Sivil elbise sınırlamasındaki keyfilik önemli ölçüde sınırlandı, tek tip elbise resmen olmasa bile, fiilen uygulamadan kaldırıldı. Bazılarına radyo-walkmen, vb. alındı, günlük yaşamda nispi kolaylaştırmalar sağlandı vb. Tabii, özünde tüm baskı ve yasakları, yaptırımları "yasal" kılan en temel sorun tüzük ve yönetmeliklere yönelik bir adım atılmadı ve tek tip elbise dayatması resmi olarak kaldırılmadı. Bunlar, yeni baskı ve saldırıların "yasal" temelleri olarak kalmaya devam etti. Bununla birlikte, Temmuz-Ağustos kampanyasının Türkiye CE'leri mücadelesinde kolektif olarak örgütlenmiş önemli bir ileri adım olduğunu, siyasi tutsaklara önemli olanak ve avantajlar sağladığını söyleyebiliriz.

Bu arada, Diyarbakır'ın ünlü 9 Şubat direnişini de bu gelişmede önemli bir halka olarak belirtmek gerekiyor. Bu direniş, esas yanıyla Diyarbakır'daki tutsakların özgül sorunlarının çözümü talebi temelinde yükseldiği halde ve öteki CE'lerinde kısa süreli destek açlık grevleri dışında boyutlu bir destek sağlamadığı halde, CE'leri ötesindeki desteği ve yarat tığı yankı sonucunda parlamentoda, devletin en yetkili kademelerin de ciddi tartışmalara yol açtı. Hemen sonrasında M.Emin Yavuz adlı bir devrim-

cinin de şehit olduğu bu direniş CE'leri mücadelesi tarihi bakımından önemli bir başarı kazandı. Hükümet ilk defa tutsakların kendi ana dillerinde ziyaretçileri ile görüşme yapabileceklerini kabul etmek zorunda kaldı. Bunun ötesinde, tek tip elbisenin kaldırılması dahil günlük yaşamın iyileştirilmesini içeren tüm öteki taleplerin çözümleneceğini de kabul etmek zorunda kaldı. Bu çok önemli bir kazanım ve gelişmeydi.

1987 Temmuz-Ağustos kampanyası ve ardından gelen 9 Şubat direnişi elbetteki CE'lerindeki tüm sorunları ortadan kaldırmadı, kaldıramazdı da! Ama Türkiye CE'leri ilk defa bu dönemde tutsakların mücadelesi sonucunda nisbi bir "rahatlık" dönemine girdi. Devrimci tutsaklar önemli bir avantaj ve inisiyatif elde ettiler. Bu CE'lerinde bulunan adli tutuklular da, kazanımlardan yararlandılar ve yer yer devrimci tutsaklara destek oldular.

Bütün bu gelişmeler, siyasal iktidar için tabii ki "hoş" olan şeyler değildi, devletin otoritesinin CE'lerinde zayıflaması "kabul edilebilir" değildi. Siyasal iktidar, tutsakların uzun ve acılı direnişleri karşısında vermek zorunda kaldığı bazı tavizleri, yeri geldiğinde "insan haklarına saygı"sından vb. yaptığını ileri sürmeyi denediyse de, bunun gerçekte böyle olmadığı son derece açıktı ve iktidarın gerçek amacı da, aslında bu hakları kaldırmaktı.

EKİM-KASIM 1988 ÖNCESİNDE CEZAEVLERİNDE DURUM VE SİYASAL İKTİDARIN GERÇEK EĞİLİMİ

1987 Temmuz-Ağustos kampanyasının yarattığı kazanımlar ve 9 Şubat Diyarbakır direnişiyle siyasi tutsakların kazandığı mevziler, hem siyasi iktidar açısından, hem de toplumun gerici kesimleri tarafından önemli bir rahatsızlık unsuru olarak görülüp, burjuva basını tarafından sık sık işlendi. Uzun süreli kararlı direnişlerin sonucunda, tutsakların elde ettiği kazanımlar -devletin taviz vermesinin gerici çevrelerde yarattığı olumsuz koşullanmayla birleşince- geri alınmak isteniyordu. Bu yıl içerisinde gerçekleşen toplu firar eylemleri -ki bunlar da aslında devrimci kararlılık ve azimin yenilmezliğini ortaya koyan başka örneklerdir- gerici basının ve toplumun en gerici kesimlerinin öteden beri yürüttükleri "devlet cezaevlerinde disiplini sağlamalıdır" şeklindeki tahriklerinin gerekçeleri olarak kullanılmaya başlandı. Hepimiz, özel

likle Metris firar eylemi sonrası gerici basının "cezaevlerine disiplinin getirilmesi" -ki bu, kazanılmış hakların ortadan kaldırılması anlamına geliyordu- ısrarla isteyen puntoları anımsayalım. Aydın'da tünel kazılması olayından sonra bu propaganda büsbütün kızıştırdı. Adalet Bakanlığı müsteşarı Arif Yüksel, Bakanlığın yönetimindeki yetkili ağızlarından biri olarak -ki geçmişte MHP'ne yakınlığıyla biliniyor- bütün bu gerici propagandaları sahipleniyor ve savunuyordu. Bu sahiplenme giderek CE'lerinde disiplinin sağlanacağı şeklindeki açıklamalara dönüşüyordu. Böylece, siyasal iktidarın, özellikle politik tutsakların bulunduğu CE'lerinde "disiplini sağlamak" adı altında varolan kazanımları geri almak hazırlık ve hesapları içinde bulunduğu çok açık bir biçimde görülüyordu.

Nitekim, beklenen gelişme gerçekleşti. Adalet Bakanlığı'nda, bakanın değişmesinden sonra "cezaevlerinde farklı uygulamaların önlenmesi ve disiplinin sağlanması" adı altında 1 Ağustos genelgesi yayınlandı. 1 Ağustos genelgesinin uygulamayı içerdigi belli başlı kuralları şunlardı:

* Tek tip elbisenin uygulanması konusunda "azami hassasiyet gösterilecektir."

* Ziyaretçiler veya posta aracılığıyla çiğ veya pişmiş gıda, yiyecek ve içecek maddelerinin sokulması kesinlikle önlenec, koğuşlarda yemek pişirilmesine kesinlikle müsaade edilmeyecektir.

* Koğuşlara; tüp, gazocağı, elektrik ocağı, ısıtıcı vb. verilmeyecektir.

* Saçlar, 15 günde bir kesilecek, sakal bırakılmayacak.

* Mahkumların dışarıyla telefon görüşmesi yapmaları kesinlikle yasaktır.

* Radyo, teyp, walkmen içeri verilmeyecek.

* Daktilo, müzik aletleri vb. koğuşlarda bulundurulmayacak.

Bunun dışında, CE'lerindeki günlük yaşama ilişkin de bir dizi kısıtlayıcı önlem (mesela, başka koğuşlara gitmek, "suç" işleyenleri idareye haber vermemek, koğuş duvarlarına yazı ve resim asmak, idarenin belirlediği miktardan fazla para bulundurmamak vb. gibi) getiriliyor ve bunlara uymayanların "disiplin cezalarına çarptırılacakları" belirtiliyor.

Genelgede ayrıca, günlük basında cezaevi disiplini bozabilecek mahiyette haber varsa, o bölümün kesilerek gazeteden çıkarılması ve gazetenin o şekilde içeriye verilmesi; iyi halli olmayan mahkumların (siyasi mahkumlar) haftada en fazla iki mektup yazabilecekleri, "iyi halli olanların" ise, haftada en fazla dört mek

tup yazabilecekleri gibi (bu arada mektupların okunaklı yazılması da şart koşulmuş!) "tedbirler de" yer almaktadır.

Kuşkusuz burada sıralanan "önlemler", yasaklar vb. siyasi iktidarın, uyduğunu iddia ettiği Birleşmiş Milletler'in ve ilgili Avrupa kuruluşlarının belirlediği temel kaidelere uymadığı gibi, en sıradan günlük insani yaşam koşullarının varlığını bile reddetmektedir. Ama Türkiye'de, politik tutsakların yaşamları pahasına bu "önlem"lerin ve yasakların üstesinden geldikleri ve uygulatmadıkları da bir gerçektir. Yine de bu gerçek, aynı zaman da, siyasal iktidarın, içeriği bütünyle faşist bir disiplin sağlamaya yönelik olan 1 Ağustos genelgesini ortaya çıkarmasına yol açan nedendir de!

Genelgede öngörülen uygulamalarla, siyasal iktidar, politik tutsakların yıllar süren acılı direnişlerle kazandıkları haklarını geri almayı ve "CE'leri arasındaki farklı uygulamaların önlenmesi" adı altında politik tutsakların kaldıkları CE'lerini en sıradan adli tutukluların kaldıkları CE'lerinin düzeyine çekmeye çalışıyordu. İstenen şey, 12 Eylül askeri faşizminin başından beri arzulanan ama bir türlü uygulanamayan "disipline edici" yaptırımları yeniden -umutsuzca da olsa!- gündeme getirmek, devrimci kişiliği ezmek ve devletin "gücünü" göstermekti.

Siyasi iktidar, politik tutsaklara yaptırmak istediği uygulamalara karşı, yani 1 Ağustos genelgesinin ruhunun uygulanmasına karşı direnişi önlemek için önceden hazırladığı "infaz yakma" tehtidini de gündeme getiriyordu. Infaz yakma uygulaması, infaz yasasının en önemli yanlarından biriydi ve politik tutsakların başının üzerinde yıllardır demoklesin kılıcı gibi sallanıyordu. Baskı ve yaptırımlara karşı direnen tutsakların infazları yakılıyor ve normal tahliye tarihleri yıllarca erteleniyordu. Tek başına Çanakkale E tipi cezaevinde geçmişte 100 kişinin infazları yakılmıştı. 1 Ağustos genelgesinin uygulanması konusunda Adalet Bakanlığı'nın, cumhuriyet savcıları ve CE idarelerinin ellerindeki en önemli silah kendilerince infaz yasasıydı, infaz yakma tehtidiydi. Nitekim, genelgenin uygulanmasını istediği "kurallar" siyasi hükümlülere, "infaz yakma" tehtidleriyle birlikte bildirildi.

Kuşkusuz siyasi iktidarın asıl amaçlarının ortaya çıkmasına bağlı olarak CE'lerinde toplu ya da tek tek işkence operasyonlarının gündeme gelebileceği de bekleniyordu. Yani, iktidarın, kendi "o-

toritesini sağlamak" için, insanlık dışı araçlara başvurmaları da ihtimal dışı değildi. Türkiye'de bu her zaman mümkündür çünkü sistemin doğasında vardır. Tutsaklar, bu tür bir olasılığı da düşünüyor ve bekliyorlardı.

1 AĞUSTOS GENELGESİNE KARŞI CEZAEVLERİNİN TEPKİSİ VE ARDINDAN GELEN AÇLIK GREVLİ ZAMANDAŞ EYLEM

Bütün bu gelişmelerle birlikte, politik tutsakların bulunduğu hemen hemen tüm CE'lerinde, siyasi iktidarın bu "yeni" saldırısına karşı alınacak tavır ve onun ayarları da tartışılmaya başlandı. Bu tartışmalar aslında fazla uzun sürmedi ve en azından her CE'deki politik tutsaklar, 1 Ağustos genelgesine karşı kesin olarak direneceklerini gazete ilanları ve öteki açıklamalarla kamuoyuna duyurdu. Ardarda Çanakkale, Diyarbakır, Bursa Aydın, Antep, Eskişehir, Metris CE'lerinin politik tutsakların 1 Ağustos genelgesinin uygulanmasına karşı kesin tutum ve düşünceleri basına yansıdı. Böylece 1 Ağustos genelgesinin muhtemel uygulanmasına karşı eş anlamlı (zamandaş) bir eylemliliğin örgütlenmesi konusunda ortak bir fikir birliği çıktı. Hemen tüm CE'lerindeki politik tutsaklar, bulundukları CE'nde genelge uygulanmazsa bile, öteki CE'lerinin birinde uygulanması halinde, buna karşı zamandaş eylemin başlatılmasını düşünüyor ve savunuyorlardı.

1 Ağustos genelgesine karşı zamandaş bir eylemliliğin örgütlenmesini sağlayacak, koordine edecek bir "merkez" CE'nin belirlenmesi konusunda bir tartışma bu arada yürütülmeye başlandı. Bu, bir bakıma, ülke çapında yürütülecek olan zamandaş bir eylemin örgütleyici ve yönetici komitesini oluşturma tartışmasıydı. (1) Ancak bu tartışma, hem tartışmanın muhtevası ve hem de teknik olarak zorlukları nedeniyle (CE'nden CE'ne; örgütten örgüte tartışma zorluğu) bitirilmeden çeşitli CE'lerinde eylemliliği doğuran bazı gelişmeler yaşanmaya başlandı.

25 Eylül'de Gaziantep özel tip cezaevinde, havalandırma süresinin idare tarafından kısaltılmasına, devrimci tutukluların itiraz etmesi bahane edilerek, E tipi CE'nden getirilmiş gardiyanlarla desteklenmiş kalabalık bir saldırı gücü tarafından özel bir saldırı düzenlendi. Devrimci tutsaklar, kalaslarla ve coplarla acımasızca dövüldüler ve hakları da gaspedildi. Adalet Bakanlığı, bütün bu saldırılar olurken demagojik açıklamalarla kamuoyunu yanıltmaya ve saldırıların üze-

rini örtmeye çalışıyordu. Bu gelişmeler üzerine Antep özel tip cezaevinde açlık grevi başladı.

30 Eylül'de Bursa özel tip cezaevinde, tünel bulunması nedeniyle, sopalarla-coplarla tüm cezaevine özel bir işkence-dayak operasyonu çekildi. Devrimci tutsaklar kıyasıya dövüldüler, giysileri ve diğer eşyaları toplandı, ve kazanımlarının önemli bir bölümü gaspedildi. Bu gelişmeler üzerine Bursa özel tip cezaevinde de süresiz açlık grevi başladı. 8.günün sonunda SHP milletvekilleri, basın ve Bursa barosunun da araya girmesiyle bitirilen açlık grevi, verileceği vaadedilen kazanımların verilmemesi; verilen sözlerin tutulmaması yüzünden iki gün sonra yeniden başladı. Açlık grevi içinde 60 kişi "elebaşı" oldukları gerekçesiyle cezalandırma amacıyla Çanakkale cezaevine sürgün edildiler.

Benzer bir gelişme Ekim ayının ikinci haftasında Eskişehir'de yaşandı. CE gardiyanlarının yanı sıra elektrikli-coplu, çelik yelekli sivil polislerin de katıldığı bir güçle tüm CE'ne bir saldırı yapıldı. Sivil giysiler, kitaplar ve öteki özel eşyalar toplandı. Kazanımlar gaspedildi. Bütün bu gelişmelerle birlikte Eskişehirde de 13 Ekim'de süresiz açlık grevi başladı.

Aydın E tipi CE'nde de bir tünel olayı bahane edilerek, toplu bir işkence operasyonu yaz aylarında yaşanmıştı. Yukarıda işaret ettiğimiz gelişmelerin bir parçası olarak Aydın'da da önce kazanılmış haklar gaspedildi ve ardından tüm CE ani bir operasyonla Nazilli'ye taşınarak, özel eşyalara da el kondu. Bu gelişmeler üzerine Aydın'da da 17 Ekim'de süresiz açlık grevi başladı.

Diyarbakır 1 no'lu özel tip CE'nde de bir tünel olayı bahane edilerek, oradaki tutsaklara da benzer bir saldırı yapıldı. Tüm haklar gaspedildi. Önemli bir bölüm devrimci tutsak başka CE'lerine sürgün edildi. Böylece Diyarbakır 1 no'lu özel tip CE'nde de 23 Ekim'de süresiz açlık grevi başladı.

Yine ani bir operasyonla Metris CE'nden boşaltılarak, Sağmalcılar 2 no'lu CE'ne götürülen politik tutsaklar bir süre sonra eski haklarını elde etmek için süresiz açlık grevine başladılar.

Bütün bu olanlar iki temel olgu çok açık bir biçimde ortaya koyuyordu:

Birincisi; siyasi iktidar 1 Ağustos genelgesiyle birlikte politik tutsaklar üzerinde bir terör estirip, direnme gücünü zayıflatmak ve sindirmek amacındaydı. Politik tutsakların uzun, sabırlı ve acı

lı direnişleri karşısında verdiği tavizlerle prestij kaybeden devlet, bunu telif etmek, edemezse bile bunun için bir şeyler yaptığını göstermek amacındaydı. 1 Ağustos genelgesi bütün bu saldırıların, baskı ve yasaklamaların teorik düzeyde ve kamuoyu nezdinde odaklaştığı temel olmuş, bu özelliği kazanmıştı.

İkincisi; 1 Ağustos genelgesine karşı ya da bunun özü olarak siyasi iktidarın devrimci tutsaklara karşı giriştiği pervasız saldırılara karşı, iradi planda belirlenmiş bir örgütlülüğün sonucu olmasa da objektif olarak zamandaş bir eylem başlamıştı. Yani CE'lerindeki devrimci güçlerin bir süredir tartıştığı zamandaş eylemlilik nesnel olarak gerçekleşmişti. Şimdi sorun bunu geliştirmek ve etkin bir siyasi kampanyaya dönüştürmekti.

"ZAMANDAŞ EYLEM" GİDEREK ETKİN BİR KAMPANYAYA DÖNÜŞÜYOR

Siyasal iktidarın, merkezi bir politikanın ve amaçlarının birer parçaları olarak bir dizi CE'lerinde devrimci tutsaklara karşı giriştiği saldırılar, kaçınılmaz olarak kendi karşıtı bir eylemliliği objektif olarak zamandaş bir eylemliliği doğurunca, bu çatışma hem kamuoyundaki duyarlı kesimleri ve hem de öteki CE'lerindeki devrimcileri harekete geçirdi. Bunda, açlık grevi içinde bulunan devrimci tutsakların olduğu kadar, tutuklu ailelerinin, İHD, TAYAD gibi demokratik kuruluşların da belirli bir rolü oldu.

Tutuklu ailelerinin kimi zaman kendini yakma ve süresiz açlık grevine yatma gibi radikal çıkışları, CE'lerindeki açlık direnişlerinin süresinin iyice uzamasıyla (Özellikle Nazilli, Eskişehir, Diyarbakır) birleşince ve bütün bu olgular özellikle Cumhuriyet gazetesi olmak üzere basında en önemli haberler olarak yayınlanınca, bir anda bütün kamuoyunun gözleri, CE'lerine döndü.

Bugüne kadar CE'leri direnişleriyle ilgili ya hiç sesleri çıkmayan ya da pek az sesi çıkan bir çok demokratik-mesleki kuruluş (Türkiye Barolar Birliği, Halk Eylemleri, Türk Tabipler Birliği, Türk Hukuk Kurumu, vb.) olaya umulmadık düzeyde, hem mesleki açıdan hem de demokratik açıdan sahip çıktılar, siyasi iktidarı, tutukluların taleplerini karşılamaya çağırdılar.

Ardından sendikalar, birçok dernek, basın kuruluşu, öğrenci dernekleri, hatta Türk-İş bile ilan, demeç ya da açıklamalarla tutsakların mücadelesinin haklı olduğunu ve desteklediklerini duyurdular.

SHP, gerici ve karşı-devrimci yüzünü -yönetimi düzeyinde- bu olayda çok net bir biçimde ortaya koydu. Özellikle öğrenci dernekleri bir dizi alanda doğrudan destek eylemleri yaptı. Bunun sonucu öğrenciler tutuklandı ve onlar da ülkenin dört bir yanında günler süren açlık grevleri yaptılar.

Yükselen eylemlilik dalgası, siyasi partileri de tavır takınmak, açıklamalar yapmak zorunda bıraktı. SHP yönetimi karşı-devrimci yüzünü, bu eylemlilik sürecinde çok açık bir biçimde gösterdi. Açlık grevi eylemlerinin "şiddet hareketi" olduğu şeklinde, hiç bir devlet yetkilisinin bile söylemeye cesaret edemediği şeyi söyledi. Parti binalarını -fiilen zora başvurmak ve polise ihbar etmek dahil- eylemliliğin olduğu hemen her yerde tutsak ailelerine ve destekçi güçlerine kapattı. (2)

Buna karşın SHP tabanı ve milletvekilleri içinde gerçekten demokrat olan önemli bir potansiyel eylemlilik sürecine doğru destek oldu, taleplerini savundu ve siyasal iktidarı teşhir etti.

Benzer gelişme, kapsamı çok daha dar olmakla birlikte DYP ve ANAP içinde de görüldü. Bu partiler içinde belirli kesimler, tutukluların taleplerinin haklı olduğunu ve bunların hükümet tarafından kabul edilmesi gerektiğini açıkladılar. Bu durum her iki partinin faşist yöneticileri içinde belirli rahatsızlıklara yol açtı.

"Sosyalist Parti" de bir dizi şubesinde destek eylemleri (açlık grevi) yaptı ve tutsakları desteklediğini ilan etti. TBKP yöneticileri ise bu olayda, aslında devletçi niteliklerini gösterdiler. Kendileri de CE'nde bulunmalarına rağmen, a deta hükümetin üyeleri gibi uzun süre bekleyip sonunda üç gün destek (!) açlık grevi ile yetindiler.

Giderek yükselen ve bir kampanya özelliği kazanan eylemlilik süreci artık ülkenin bir dizi yerinde hemen hemen tüm mesleklerden emekçilerin açıklamaları, ilanları ve yer yer destek eylemleri ile sürdü ve siyasal iktidarı zorlayacak bir noktaya ulaştı. Bu arada İHD İstanbul'da "yaşama hakkına saygı" adı altında bir de miting düzenledi.

Kampanya içinde yer alan bütün bu güçler 1 Ağustos genelgesinin kaldırılmasını, CE'lerinde insanca bir yaşam için koşulların düzeltilmesinin, tek tip elbise nin kaldırılmasını talep ettiler. Yine bu kampanyanın önemli bir bölümünü oluşturan güçler, sözkonusu taleplerden öteye geçerek Adalet Bakanı'nın istifa etmesi,

ayrimsız bir genel af çıkarılması talebinde bulundular.

Aşağı-yukarı iki aylık zaman diliminde gelişen bu etkin kampanya aynı zamanda toplumdaki demokrat kesimler ile gerici-lerin birbirlerinden daha net ayrılması şeklinde bir işlev de gördü. Temel insan haklarına gerçekten saygılı olanlar ile olmayanlar da bu süreçte görülebildi.

ÇANAKKALE CEZAEVİNDE KAMPANYAYA KATILIM SÜRECİ VE TARTIŞMALAR...

Adalet Bakanlığı'nın 1 Ağustos genelgesi ne karşı; bu genelgenin uygulanmasını önlemek, kazanımlarımızı korumak için tüm öteki CE'lerinde olduğu gibi, Çanakkale CE'nde de bir dizi tartışmalar yürütüldü ve adımlar atıldı.

27 Mart-28 Nisan tarihleri arasında yapılan 31 günlük açlık grevi sonrasında Çanakkale CE'nde inisiyatif devrimci tutsakların eline geçmiş, CE'ndeki devrimci güçlerin hemen tümü arasında -ilke ve onura yönelik sorunlar dışında- azınlığın çoğunluğa bağlı, yani kararların siyaset çoğunluğuna göre alındığı bir işleyiş me kanizması, bir platform oluşturulmuştu. Bu doğrultuda kararlar ya oy çokluğuyla, ya da oybirliğiyle alınıyor ama sonuçta hep toplu bir tavır konuyordu. CE'leri mücadelesinde tayin edici bir önem taşıyan toplu tavır, burada bir gerçeklik haline gelmişti ve bu olumluydu.

1 Ağustos genelgesinin uygulanmasının ilk adımı olarak Çanakkale CE idaresi "tek tip elbise giyilmesinin zorunlu olduğu"nu bildirince, buna karşı toplu bir red cevabı verildi. Buna karşılık CE idaresi, tek tip elbise giymeyecek olanlara üç günde bir disiplin cezası verilerek toplam 21 gün içerisinde infazların yakı lacağı, bunun, bakanlığın kesin talimatı olduğu bildirilip yeniden tek tip elbise giyeceklerin ve giymeyeceklerin listesi istendi.

Eylül ayında meydana gelen bu gelişme çok kritik bir noktayı oluşturuyordu. Tahliye olmasına sadece birkaç gün veya ay kalmış olan arkadaşlar vardı. 10-12 yıldır CE'lerinde yatan ve önümüzdeki 1-2 yıl içinde tahliye olacak olan arkadaşlar vardı. İnfaz yakma uygulaması tüm bu olasılıkları kaldırıyordu.

Ama yine de, bu durumda olan tüm arkadaşlar da dahil olmak üzere CE'ndeki tüm siyasetler bu konuda son derece duyarlı ve kararlı bir tavır takındılar. (3) Böylece idarenin tüm tehditleri reddedilerek tek tip elbise kesin olarak giyil-

medi. Bu konuda öylesine bir kararlılık egemendi ki, CE'nde infaz yakma uygulaması başlasıydı çok ciddi olaylar olacaktı. Nitekim CE idaresi de bu durumu anladı ve 1 Ağustos genelgesinin uygulanmaya konma şansı daha o gün için kalmadı. CE idaresi, bu konuda daha attığı ilk adımda geri çekilmek zorunda kaldı.

Ancak 1 Ağustos genelgesi yalnızca Çanakkale'nin sorunu değildi. Tüm öteki CE lerinde bu konuda atılacak adımlar bizi de yakından ilgilendiriyordu. Nitekim biz, bu durumu verdiğimiz gazete ilanıyla kamuoyuna ve diğer CE'lerine bildirdik. Bizdeki anlayış da, zamandaş eylemliliğe hazırlık olmak şeklindeydi.

Bursa ve Aydın (Nazilli) CE'lerindeki açlık grevlerinden sonra, Eskişehir'de de açlık grevi yapılıncaya doğal olarak değerlendirme ve tavır sorunu gündeme geldi. İçerisinde Kurtuluş, DS, DHB ve DK'un da yer aldığı bazı siyasetler, bu açlık grevlerinin sözkonusu CE'lerinin içinde bulundukları özgül sorunlardan dolayı meydana geldiğini, 1 Ağustos genelgesini hedefleme mahiyeti taşımadığını, bu nedenle bizim, onları iki günlük bir destek açlık grevi ile desteklememizin yeterli olduğunu savundular. Buna karşılık Kawa, PKK ve biz, "her ne kadar bu açlık grevleri o CE'lerinin kendi özgül sorunlarından kaynaklanmış olsa da, siyasal iktidarın CE'lerine yönelik merkezi bir saldırı politikası uyguladığını, bu durumun CE'lerindeki eylemlilik dalgasını yükseltip, bizi de kapsayabilecek biçimde yaygınlaşabileceğini, buna hazırlıklı olmamız gerektiğini" savunduk. DY, TKP/ML, TDKP de yaklaşık olarak aynı doğrultuda görüş belirttiler.

Gerçekten o sırada CE'lerinde ardarda sevkler yapılıyor, operasyonlar düzenleniyor, elbiseler ve özel eşyalar toplanıyor, nakiller yapılıyordu. Yani aslında merkezi bir saldırının bir dizi unsuru apaçık görülüyordu.

Nitekim çok geçmeden, önce, Diyarbakır 1 no'lu CE'nde ve sonra Metris'ten sevklerle birlikte Sağmalcılar'da kazanılmış hakları elde etmek için süresiz açlık grevine başlandı. Ki bu iki CE ülke çapında zamandaş eylem için çok önemli bir konum oluşturunlardı. Bursa CE'deki açlık grevi içindeki 60 kişi Çanakkale'ye sevk olduğunda açlık grevleri artık bir dizi yeni CE'de de başlamış ve zamandaş bir eylemlilik aslında objektif olarak oluşmuştu. Biz, kendi adımıza, tam bu sırada, tartışmaların en kısa sürede sonuçlandırılarak bu eylemlilik sürecine katılmamız gerektiğini savunduk. Aynı gün-

lerde TİKB ve PKK ortak yazılı bir öneri yaptılar. Bu öneride özet olarak, hem ülkeye çapındaki eylemlilik sürecine katılmak gerekliliği, hem de Çanakkale CE'nin bir dizi özgül sorununun aslında süresiz bir açlık grevini kaçınılmaz kıldığını ve en kısa sürede başlanması gerektiğini savunuyordu. Bunun yanı sıra, önerinin biçim ve üslubu, bu CE'ndeki devrimci siyasetler arası olumlu havayı belirli bir ölçüde zedeleyen bir mahiyet de taşıyordu.

Biz, BP olarak, bu öneriye (TİKB-PKK önerisine) önerinin hemen sonrasında verdiğimiz yazılı yanıtın bir bölümünde şunları söyledik:

"Her şeyden önce PKK-TİKB önerisi, Çanakkale CE'ne ilişkin belirli değerlendirmeler taşıyor. Bu değerlendirmeler, eylem ilişkisi olarak alınacak bazı kararlarda tüm öteki siyasetleri belirli bir baskı altına alma içeriği taşıyor. Örneğin, Çanakkale CE'nin özgül sorunlarının aslında bir süresiz açlık grevini kaçınılmaz kıldığı, ama bu konuda da suskun kalındığı, ya da yapılacak bir süresiz açlık grevinde, cezası az kalanların muaf tutulmasına gidecek olan siyasetlerin daha şimdiden "grev kırıcısı" olarak ilan edileceklerinin belirtilmesi vb. Bu yaklaşım geçmişe dönük olarak bazı siyasetleri "eylem kırıcı" olarak ima ettiği gibi, geleceğe dönük olarak da böyle davranacak, siyasetleri töhmet altında tutan ve sonuçları bakımından ilişkileri zedeleyen bir yaklaşımdır. Bu konuda şimdi -lik tartışmaya girmek istemiyoruz. Çünkü öncelikle sonuçlandırmamız gereken bir tartışma var. Eylem tartışması.

Bilindiği gibi bir süre önce çeşitli siyasetlerin; Bursa, Aydın, vb. bazı CE'lerindeki açlık grevlerini desteklemek için önerdikleri iki günlük açlık grevine, biz karşı çıkmış, içinde bulunduğu -muz dönemde bir gelişme eğilimi gösteren CE'lerindeki eylemliliğin, özünde anti-genelgeci bir muhteva kazandığını, bu nedenle bizim de bu eylemliliğin içinde yer almamızın kaçınılmaz olacağını belirtmiştik, buna hazırlıklı olmalıyız demiştik.

Bugün durum tam da bu kaçınılmazlık noktasına varmış bulunuyor. Bir dizi CE, halen açlık grevinde bulunmaktadır. Bu açlık grevlerinin bazıları belirli özgül sorunlardan yola çıkmış olsa da, sonuçta 1 Ağustos genelgesine karşı bir muhteva kazanmış bulunmaktadır. Zamandaş bir eylem için çağrı yapan ve örgütlenmesini sağlayan merkezi bir koordinasyonun olma

ması bu gerçeği değiştirmiyor. Ailelerin eylemlerinde ve CE eylemlerinde bu muhte va zaten oluşmuş bulunuyor. Ayrıca objektif davranan herkes bilir ki, bu düzeyde bir eylemlilik ve açlık grevlerinden sonra kısa sürede genelgeye karşı toplu yeni bir eylem örgütlemek çok zor bir iş olacaktır. Bu bakımdan biz, genelgeye karşı, genelgenin kaldırılması, sonuçların iptali için bir açlık grevinin içinde bu lunulan eylemlilik sürecine katılmamızın acil bir görev olduğunu düşünüyoruz. Çanakkale CE kitlesel olarak en kısa zaman da bu eylemliliğe katılmalıdır.

TİKB-PKK önerilerinde yer alan, bu CE'nin özgül sorunları dolayısıyla da, süresiz açlık grevinin kaçınılmaz olduğu değerlendirilmesi bizce abartılıdır. Açıktır ki bir dizi sorun ve bundan kaynaklanan taleplerimiz vardır ama bunlar için bir süresiz açlık grevinin bugün için kaçınılmaz olduğunu düşünmüyoruz.

Dolayısıyla şu ayrımı yapıyoruz:

TİKB-PKK önerisindeki taleplerin birinci kısmı eylemimizin asıl talepleri olması; (biz bu kısımda 4. ve 10. maddelerin çıkarılmasının daha doğru olacağını düşünüyoruz. Çünkü bu iki talep aslında esas talebimiz olan genelgenin kaldırılması talebini ikincil plana düşüren niteliktedirler. Bu niteliklerinden ötürü de kaçınılmaz olarak eylemin muhtevasında değişmeye yol açarlar.) -(Bu maddeler "siyasi tutukluluk statüsünün resmen kabulü" ve "PKK savaşçılarına savaş esiri statüsü -nün tanınması" şeklindeydi./BN)- basın bildirilerimizde ve vereceğimiz ilanlarda bu talepler de işlenmelidir. Eylemimiz bu niteliğinden ötürü kendi içinde sürekli olmalıdır. Bizce ortalama 15 gün uygundur. Gelişmelere göre daha çok ya da daha az olabilir. ..."

(6 Kasım 1988 tarihli TİKB-PKK önerisine BP tarafından verilen yanıtta bir bölüm.) (4)

Ne yazık ki bu önerinin tartışılması süreci içinde, daha çok öneri sahiplerinin genel tutumları, öteki siyasetlerle ilişkileri ve önerinin biçimsel -bunlarla ilgili- yanları önplana çıkarıldı, ve öneri reddedildi. Bunun yerine DY'un önerdiği üç günlük destek açlık grevi önerisi çoğunluk tarafından kabul edildi. Üç günlük açlık grevi önerisi daha önce zamandaş eyleme hazırlığı savunan bazı siyasetler (TKP/ML, TDKP) tarafından da kabul edildi. Bu arkadaşların gerekçeleri, "zamandaş eylemin gerçekleşmediği" şeklindeydi. Biz, üç günlük açlık grevi kararına, bunun baştan savma bir tavır olduğunu belirterek muhalefet ettik ancak

genel çoğunluk ile birlikte davranarak açlık grevine katıldık.

Çoğunlukla, karar haline gelen üç günlük açlık grevi 12 Kasım'da başladı. Eylemin ikinci gününde TİKB; bize ve süresiz açlık greviden yana olan diğer bazı siyasetlere eylemin üçüncü günden sonra da devam ettirilmesi ve bunun üzerinde bir uzlaşma sağlanması için hiç değilse bir hafta daha uzatılmasını önerdi. Biz de, o koşullarda eylemin bırakılmasına kesinlikle karşıydık ve şu yanıtı verdik:

"1) Şimdi geline nokta, iyice yükselen eylemlilik sürecine katılma-katılma konusunda hala tartışılıyor olmasını olumsuzluk olarak değerlendiriyoruz. Sürece, süresiz açlık grevi ile katılmak doğru olanıdır.

2) Bir haftalık uzatma süresi sonra -sında, yeni gelişmeler karşısında devam etme gerekliliği ortaya çıktığında, şimdi benzeri tartışmaların olacağı açıktır. Bu nedenle biz kendi adımıza -geri bir adım olduğunu belirtsek bile- bir hafta süreli açlık grevi önerisinde bulunmayı doğru bulmuyoruz.

3) Genel çoğunluğun bir hafta üzerinde birleşmesi, her halükarda ortak hareket için olumlu bir adım olduğu ve üç günlük sıradan bir desteğe göre daha olumlu bir adım olduğu için, sadece bu nedenlerle destekliyoruz." (BP'nın öneriye yanıt, 14 Kasım 1988)

Bu yanıtta da görüldüğü gibi biz, aslında süresiz açlık greviden yanaydık ama bir haftalık uzatma önerisini öteki siyasetlerle bir uzlaşma zemini olabileceği için, sadece bu nedenlerle kabul ettik.

Ne varki bu uzlaşma noktası bile, içlerinde TDKP, TKP/ML, DS, DHB, vs'nin de bulunduğu öteki siyasetler tarafından kabul edilmedi. Ve eylem üçüncü gününde bitirildi. Bitirme kararı üzerine TİKB, TKİH, Partizan Yolu, TKP/B ve PKK eyleme devam etme kararı aldılar. Bunlardan PKK CE'nde örgütler arası ortak hareket zemini olan platformu zaten tanıımıyordu. TİKB ve TKİH son Bursa sevki ile birlikte gelmişlerdi ve henüz platformla tartışma olanaklarını bile bulamamışlardı.

Biz, farklı düşüncelerimize rağmen CE geneliiyle birlikte, bizim de içinde bulunduğumuz, bağlayıcı noktalara uygun davrandık. Bunun yanı sıra açlık grevine devam edenlerin sayıca çok az olması da (274 kişiden 36 kişi açlık grevine devam ediyordu) genele uygun davranmamızda etkili oldu.

Çanakkale CE'nde bu biçimde açlık gre-

vinin bitirilmesine rağmen, ülke genelinde CE'lerinde ve kamuoyunda birbiriyle ilişkili bir mücadele sürüyordu. Çanakkale'de açlık grevinin bırakıldığı günlerde en az 13-14 CE'nde açlık grevleri sürüyordu. Sonraki günlerde bu sayı daha da arttı ve 18'e yükseldi. Kamuoyundaki dalga da hergün daha yükseliyordu. Bu gelişme üzerine açlık grevini bırakan tüm siyasetler hemen hemen bütünüyle, bizim, başından beri savunduğumuz perspektif temelinde, yani 1 Ağustos genelgesinin kaldırılması talebi temelinde süresiz açlık grevi fikri üzerinde birleştiler. Ve 18 Kasım'da süresiz açlık grevi başladı. Bu, geç de olsa ileriye atılmış çok önemli bir adım oldu.

Ne yazık ki, Çanakkale CE'nin bu kampanyadaki görevini basit bir destek olarak gören bir dizi siyasetin aslında bu anlayışlarını terketmedikleri çok kısa sürede ortaya çıktı. Eylemin 5. günü Eskişehir'de açlık grevinin bittiği haberi gelince -ki daha önce de Nazilli'deki açlık grevi bitmişti- "artık iymenin düştüğü", "öteki CE'lerinde de açlık grevlerinin biteceği" şeklinde değerlendirmeler yapıldı ve siyasetlerin çoğunluk sayısına dayanılarak açlık grevinin bitirilmesi kararı çıkarıldı. Biz, en azından Diyarbakır CE'nin açlık grevini bitirinceye kadar devam etmekte ısrarlı olduk. Çünkü bu çatışmada, özellikle Eskişehir'in de bırakmasından sonra gözler Diyarbakır'a çevrilmişti ve Diyarbakır 40'lı günlere yaklaşıyordu. Bizimle birlikte Kawa, TKP/ML, İşçinin Sesi, TKEP de Diyarbakır'ın bitirmesine kadar devam edilmesini savundular. Ama bu kabul edilmedi. Hatta Kurtuluş'un, bir gün daha uzatma önerisi bile reddedildi. Bu, çok aceleye getirilen olumsuz bir karardı. En azından bazı siyasetlerle tartışma olanağımız bile olmadı. Ve eylem 5. günün bitiminde bırakıldı.

Bu aceleci ve olumsuz karara muhalefet eden diğer siyasetler gibi biz de, genel davranış birliğini bozmamak, bölük pörçük bir eylem görüntüsü vermemek amacıyla kararara uyduk ve açlık grevini bitirdik. Daha önce bağımsız olarak tavır takınan siyasetlerden TKP/B de bu kez çoğunluk kararına uydu ve eyleme bağımsız olarak devam eden 36 kişi, 31 kişiye düştü, bu sayı devam etti.

CE'nde, bir grup devrimcinin açlık grevine devam etmesi ve öteki bölümünün eylemliliğe son vermesi aslında ayrı bir rahatsızlık unsuruydu. Eyleme devam eden sayı, CE'nin bütünü açısından son derece küçüktü ama devam edenlerin siyasi yapı-

lanmışlık, işlerlik ile diğer bazı etmenler bu tavrı gerekli kılmıştı. Bunun böyle olduğu, özellikle PKK davasından tutuklu olan arkadaşlar (ki eyleme devam eden 31 kişiden 22'si bu davadandı) açısından sonraki günlerdeki Diyarbakır ve Ceyhan CE'lerindeki tutsakların gazete ilanlarından daha da somut anlaşıldı. Diyarbakır'daki tutsaklar, 40'lı günlere vardıklarında "ölüm orucu" başlattıklarını açıkladılar. Ceyhan'daki tutsaklar da pratik olarak benzer bir tavır içindeydiler. (Buralardaki tutsakların ezici çoğunluğu PKK davasındandır.) Bize göre kampanya bir dizi noktada işlevini sağlamış ve çok önemli bir adım olmuştu. Bu noktadan sonra kampanyayı "ölüm orucu" ile devam ettirmek doğru değildi. Kuşkusuz temel değerler için ölüme de yatabiliriz, bunun kaçınılmaz bir görev olacağı dönemler de olabilir, ama bu somut durumda biz bunun gerekli olduğuna inanmıyorduk. "Ölüm orucunu" kaçınılmaz gören bir değerlendirme diğer siyasetlerin hiç biri tarafından da doğru bulunmadı. Bunun istisnası Diyarbakır oldu. Ama eylemin 44. günü Diyarbakır'daki kazanımlarda el de edilip eyleme son verilince, Çanakkale'de açlık grevine devam eden arkadaşlar da eylemi bitirdiler. Eylemin, özgül de bir talebi zaten yoktu.

Bu çelişkili ve karmaşık görünümün yanısıra aslında, (böylece) Çanakkale CE, öteki CE'lerinde başlatılan ve giderek kamuoyu desteği yaratıp 1 Ağustos genelgesinin kaldırılması talebi etrafında etkin bir kampanyaya dönüşen bu eylemlilik sürecinin aktif bir unsuru olma işlevini yerine getiremediği gibi, bu kampanyanın desteklenmesi noktasında da sallantılı ve yetersiz bir pozisyonda durdu.

Böylesi bir kampanya sürecinde ve üstelik sayıca en kalabalık CE'lerinden biri olarak, bileşim bakımından olumlu, idamlık ve müebbetlik devrimcileri en çok bulunduran Çanakkale CE'nin bu yetersiz pozisyonu savunulamaz. Bunun sorumluluğu ise öncelikle ve esas olarak, açlık grevleri bitirme kararları doğrultusunda oy veren siyasetlerdedir.

KAMPANYANIN GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ VE SONUÇLARI ÜZERİNE

1 Ağustos genelgesine karşı gerçekleştirilen kampanyanın en belirgin ve olumlu yanı kamuoyunda da kendine paralel bir eylemlilik geliştirmesi; sayıca az olsa bile etkinlik sağlaması bakımından küçüm senmeyecek bir kamuoyu desteği sağlaması

dır. "Duvarların arkasından" yükselen di reniş sesi, ilk defa bu düzeyde bir kamu oyu desteği kazanmış, yalnız kalmamıştır. Bu aslında çok olumlu bir gelişmedir.

Bu mücadele dinamiği, siyasal iktidara uygulamak istediği 1 Ağustos genelgesini uygulatma izni vermemiş; siyasal iktidar resmen kabul etmese bile 1 Ağustos genelgesini fiilen kaldırmıştır. Bunun sonucu olarak politik tutsakların bulunduğu hemen tüm CE'lerinde önceden kazanılmış haklar verilmiş; hak gaspları durdurulmuştur. Bu, kampanyanın pratik kazanımlarındandır.

Açıktır ki siyasal iktidar kendisi açısından uygun gördüğü koşullarda yeni 1 Ağustos genelgeleriyle tutsakların karşısına çıkacak; hak gasplarına yönelecek, faşist disiplin yöntemlerini yeniden uygulamaya çalışacaktır. Bu, sınıf mücadelesinin doğal bir sonucudur. Ama, siyasal iktidar, böylesi adımlar atarsa, ne tür bir hareketlilik ve tepkiyle karşılaşacağını en somut olarak bu kampanya pratiğinde görmüştür. Dolayısıyla tedirginlik duymak durumundadır. Ve bu kampanyanın olumlu yanlarından biridir.

Biz, bu kampanya içinde, hükümetin, resmi olarak "1 Ağustos genelgesini kaldırıyoruz" demesini mutlak olarak beklemiyoruk. Bu olasılık çok azdı. Nitekim bunu yapmadı, fakat, bir yandan pratikte genelgeyi uygulamadan çekerken, öte yandan "yeni bir tüzük hazırlığı son aşamaya geldi" şeklinde açıklamalar yaparak, bir bakıma genelgenin zaten kaldırılacağını da ima etti. Bu aslında, siyasal iktidarın sıkıntısıdır ve kampanyanın başarısıdır.

Kampanyanın en önemli yanlarından birisi de, siyasal iktidarın karşısında CE'lerinde bulunan tüm politik tutsakların -yer yer farklı tavırlar olsa da- tek bir ses biçiminde haykıracaklarını göstermiş olmalarıdır. Bu duyarlılık ve kararlılık gelecekteki mücadeleler açısından tayin edicidir.

Aralık ortası 1988

D İ P N O T L A R :

(1) : Ülke çapında olduğu gibi CE'leri açısından da öteki devrimci siyasetlerle ortak bir eylemliliğin örgütlenmesi, ya da siyasal bir kampanyanın örgütlenmesi, ancak bunu gerçekleştirecek olan siyasetlerle karşılıklı bir anlaşma

ve uzlaşma ile mümkündür. Bu tür ortak mücadeleler için katılacak olan tüm siyasetlerin onayı ile bir tür "yürütme kurulu" da oluşturulabilir. Bu temel perspektife sahip olmak koşuluyla, CE'leri arasında ortak eylemlilikte ya da 1 Ağustos genelgesine karşı olduğu gibi kampanyalarda merkez durumundaki bir CE'ndeki bazı siyasetleri "yürütme kurulu" ya da "organizasyon komitesi" olarak belirlemek bize prensip olarak yanlış görünmüyor. Ancak bu tür bir şey, teknik bakımdan çok güç bir iştir. Her şeyin günü gününe tartışılıp kararlaştırıldığı ve kararların da genellikle basın yoluyla veya kararların uygulanmaya başlamasıyla birlikte öğrenildiği koşullarda yukardaki örnekteki gibi bir "organizasyon komitesi"nin oluşturulduğu CE'nde bulunmayan siyasetlerin iradelerinin, alınacak kararlara yansımaları mümkün olmaz. Zaten bir sürü olgu, bunun böyle olduğunu açıkça gösteriyor.

Dolayısıyla bu türden iradi bir örgütlenme kaçınılmaz olarak bir dizi siyasetin onayını alamaz ve uygulanamaz. Biz, bu cümleden olarak, son eylemde, nesnel olarak zamandaş bir eylemliliğin ortaya çıktığını, bu gerçeği değerlendirip eyleme katılacağımız yerde, bir iradi "organizasyon" oluşturmanın, ya da oluşmasını beklemenin olumsuz yanlarına işaret ettik. Önemli olan illa da bir komite kurmak, herhangi bir CE'ni -ki genellikle Eskişehir düşünülüyordu- "merkez" tayin etmek değil; her siyasetin, başlamış olan eylemliliğe karar verip ortaklaşa başlamasıydı. Bu önemlidir.

(2) : SHP'nin bu kampanya sırasında takındığı tutum birçok bakımdan özel bir öneme sahiptir. SHP'nin gerici, karşıdevrimci yönetimi ile demokrat kanat arasındaki çizgi ilk defa bu kampanya sırasında belirgin bir biçimde bir kez daha görüldü. SHP yönetimi, suratındaki "insan hakları savunucusu" maskesini atmak zorunda kaldı. Direnişçi tutsaklara karşı ya propaganda düzeyinde, ya kendisi saldırarak ya da polise ihbar ederek halk düşmanı yüzünü gösterdi. Diğer yandan SHP içinde küçümsenmeyecek demokrat bir kesimin olduğu bu kampanya sırasında bir kez daha görüldü. Bu ayrım, SHP genel değerlendirmesinde dikkate alınması gereken bir unsurdur.

(3) : Siyasetler düzeyinde bu duyarlı tavrın tek istisnası Partizan Yolu oldu. Bu arkadaşlar, her siyasetin kendi taraftarlarına (tahliye tarihini etkilememek için) tek tip elbise giydiren giydirmemesinin kendi tasarrufunda olduğunu söyle-

yip -ki önceleri bu anlayışa şiddetle karşı çıktığını ilan etmiş ve bu anlayış savunan öteki siyasetleri eleştirmişti- kısa süre içinde tahliye olacak bir elemanına tek tip elbise giydireceğini açıkladı. Bu tavır öteki tüm siyasetler tarafından sert biçimde eleştirildi. Çünkü yakın dönemde tahliye olacak olanların, disiplin cezalarından kurtulmak için tek tip elbise giymeleri halinde, geri kalan tutsaklara çok rahatlıkla disiplin cezası verilebilir ve infaz yakma dahil çok tehlikeli sonuçlar doğabilirdi. Özetli durum vahimdi ve direnme tavrı, yalın tahliyecilerin tek tip elbise giyip giymemelerinde ifadesini buluyordu. Partizan Yolu, bu şartlarda -tüm öteki siyasetlerin itirazına rağmen- kendi elemanına tek tip elbise giydireceğini açıkladı ve giydirdi. Sonuçta tüm öteki siyasetler ve örgütsüzlerin bile büyük çoğunluğu . tek tip elbise giymeyince, direnme tavrı sağlam bir pozisyona dayandı ve idare düşüncüklerini uygulayamadı.

(4) : Geçerken, açlık grevinin temel talepleri içinde yer alan, bazı taleplerle ilgili düşüncemizi de belirtelim. PKK TİKB'nin Çanakkale'de yaptıkları öneri -nin genel talepler bölümünde yeralan; a) Tüm devrimci tutsaklara siyasi tutsaklık hakkı tanınsın ve PKK'lı tutsaklara da "savaş esiri" statüsü tanınsın, b) 12 Eylül yargılamaları tüm sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldırılınsın şeklindeki iki talep, aslında genel olarak propaganda içerikli taleplerdir. Siyasal iktidarın, bugün bunları kabul etmeyeceği de çok açıktır. Bununla birlikte, esas içeriği bu şekilde olan bir kampanyayı örgütleyip yürütmek -zamanı ve zemini iyi değerlendirmek koşuluyla- doğrudur. Biz bunu doğru ve belirli koşullarda mümkün bir görev olarak görüyoruz.

Ama temel hedefi, 1 Ağustos genelgesinin kaldırılması, hak gasplarının son bulması olan bir eylemlilik durumunun birincil talepleri içine -bunlar genel taleplerdir desek bile- bunları koymak, siyasal iktidarın eline demagoji malzemesi verdiği gibi, kamuoyundaki destekçi güçlerimizin sallantılı pozisyona kaymasına yol açar. Biz bu yüzden, bu eylem bağınında, sözkonusu taleplerin, talepler listesinden çıkarılmasını savunduk. Ama yapacağımız basın açıklamalarıyla bu talepleri işleyebileceğimizi ve işlememiz gerektiğini savunduk. Bizim savunduğumuz ötekinden biçimsel olarak farklıydı; talepler arasında değil de basın açıklamasında işleyecektik. Bu, propaganda için

yeterliydi. Öteki türlü belirttiğimiz kaygılarımız vardı.

Nitekim kaygılarımızın haklı olduğu ortaya çıktı. Adalet Bakanlığı yaptığı basın toplantısında, bu talepleri, talepler listesinin daha en başına yazan Ankara merkez kapalı CE ve Diyarbakır 1 no'lu özel tip CE tutsaklarının "isteklerinin karşılanmasının imkansız olduğunu" açıkladı. Siyasal iktidar ve hatta bazı köşe yazarları, bu bahane ile gerici faşist karakterlerini kustular. Bu bahaneden yararlanarak, bizlerin, kamuoyunda destek gören haklı taleplerimizi gözlerden gizlemeye çalıştılar. Özellikle 1 Ağustos genelgesi ve sonuçlarını unutturmaya çalıştılar.

Sonuçta Diyarbakır'daki tutsaklar da, bu olumsuz durumun devam etmemesi için, bir basın açıklaması yayınlamaya, aslında sözkonusu taleplerin "genel talepler olduğunu ve bunların bir-iki açlık grevi ile gerçekleştirilemeyecek kadar önemli ve boyutlu olduğunu bildiklerini, asıl taleplerinin tüm öteki talepler olduğunu" açıklamak ihtiyacını duydular. Yani, bizim bu konudaki kaygılı yaklaşımımızın somut verilere dayandığı ve haklı olduğu ortaya çıktı.

**BOLŞEVİZM
YENECEKTİR!!**

OCAK 1919
OCAK 1989

SPARTAKÜS AYAKLANMASI
70 YAŞINDA!...

HERŞEYE RAĞMEN!

ZAFER
BOLŞEVİZMİN ÖNDERLİĞİNDE
PROLETARYANIN OLACAKTIR!

Bu sayımızda, 1918-1919 Alman Devrimi ile ilgili bazı belgeleri yayınlıyoruz.

Ocak 1919'da; bundan yetmiş yıl önce, Berlin'de kadın ve erkek işçiler, Rosa Lüksemburg ve Karl Liebknecht önderliğinde, henüz yeni kurulmuş olan (Aralık sonu 1918) Almanya Komünist Partisi (KPD)'nin önderliğinde, 1918'de başlamış olan burjuva demokratik devrimi ilerletmek, sosyalist devrime geçmek için silahlara sarıldılar. Tarihe adını Spartakus ayaklanması olarak yazdı

ran yiğit ayaklanma
4 Ocak'ta karşı
devrimin, devrimci mevzilere saldırısı ile, yeterli hazırlık olmadan başladı.

Karl Liebknecht

Leo Jogiches

Rosa Lüksemburg

Mücadele, eşitsiz bir mücadele idi; çıktığı anda proletarya açısından henüz yeterli hazırlık olmayan bir mücadele idi. Ama yine de alternatifi, savaşırsız yenilgi, teslimiyet idi. İşçiler böyle onursuz bir alternatif yerine göğü fethetme ruhuyla silahlara sarıldılar.

Alman Sosyal-Demokrasisi, bu mücadelede emperyalist burjuvazinin has bir partisi olarak, 1914'de kesinlikle resmen iltihak ettiği karşı-devrimci cephede, işçi sınıfının kasaplığı ve cellatlığı rolünü üstlendi.

İşçi sınıfı, resmi sosyal-demokrasinin ihaneti yanında, "Bağımsız" Sosyal-Demokrat Parti'nin yöneticilerinin kararsız, korkak, uzlaşmacı tavırları sonucu da bölünmüş, zayıf durumda idi.

En önemlisi, Alman proletaryasının önderleri olan Karl Liebknecht, Rosa Lüksemburg gibi enternasyonalist Komünistler, ideolojik-siyasi olarak Rusya Bolşevikleri'nin seviyesinde olmamaları sonucu, sağlam bir bolşevik parti inşası sorununun önemini yeterince ve zamanında kavramamıştı. Bunun da sonucu olarak, Alman proletaryası, devrim için objektif şartların olgunlaşmış olduğu 1918 Kasım 1919 Ocak aylarını sağlam bir bolşevik örgütlenme olmaksızın, bu anlamda hazırlıksız olarak yaşadı.

Biz bu sayımızda, Karl Liebknecht'in, devrimin yenilgiye uğradığı gün yazdığı, ve kendisinin hunharca katledildiği gün Rote Fahne'de yayınlanan "Her Şeye Rağmen" başlıklı makalesini yayınlıyoruz. (Bu makale, Türkçe'de bütün olarak ilk defa burada yayınlanmaktadır.)

Belge, yenilgi ertesi, komünistlerin takındığı tavır, devrime bilimsel bağlılığı ve inancı, devrimci iyimserliği her satırında haykıran, öğrenilmesi gereken bir belgedir.

Bu belgenin ardından, yine aynı döneme ait, bir gün önce Rote Fahne'de yayınlanmış olan, Rosa Lüksemburg'un "Berlin'de Düzen Hüküm Sürüyor" başlıklı yazısını yayınlıyoruz. Aynı devrimci ruh, aynı devrimci iyimserlik; yenilgiden yılmama, on da zaferin tohumlarını görme; bu yazıda da görülmekte; Rosa Lüksemburg ve Karl Liebknecht gibi iki proleter savaşçının "kartallık"ları hakkında bilgi vermektedir.

Rosa Lüksemburg ve Karl Liebknecht, yayınladığımız makalelerinde, yenilgi karşısında ah-ü vah etme; "devrimin" olmazlığı konusunda boş laflar etme (-ki biz bunu "yorgun demokratlar"ın şahsında çok görüp, yaşadık...) yerine; yenilgide za-

fer tohumlarını bulup çıkarma, ondan gelecek zaferler için öğrenme yolunu seçiyor; komünist tavrın ne olması gerektiğini gösteriyorlar.

Onlar, silahlı bir ayaklanmanın kanla bastırılmasının ertesinde, silahlı devrimin, kurtuluşun tek yolu olduğunun propagandasını yapıyorlar.

Onlar, burjuvaziye karşı uzlaşmaz proleter tavrı, yazıları ve pratiklerinde sergiliyorlar.

Sözle, eylemin uyumluluğu; silahlı karşı-devrimin, silahlı devrimle alt edilmesi zorunluluğu; işçi sınıfının içinde işçi sınıfı adına burjuvazinin ajanlığını yapan partiler etkisizleştirmeden devrimin yenilgiye mahkum olduğu; yenilgiden yılmamak gerektiği; "onurlu bir yenilgi"nin, onursuz teslimiyetten çok daha iyi olduğu ... vb. Bütün bunlar, bundan 70 yıl önce, Ocak günlerinde savaşan Berlin proletaryasının kahramanca mücadelesinin bugün de güncel dersleridir.

Bu dersler, yenilgi ertesinde haykırılan, "Her Şeye Rağmen" şiarı; bugün komünizm adına konuşan modern-revizyonistlerin resmen, kapitalizm ile sosyalizmin uzlaşmasını, iç içe girmesini, vb. savunukları bir ortamda, ne kadar vurgulansa azdır.

Bunun yanında, emperyalist ülkelerde proleter kitlelerin bir kere ayaklandığını nelere kadir olduklarını göstermek açısından da, Ocak Devrimi'nin dersleri, bu gün sınıf mücadelesi alanında "sükunet" in hüküm sürdüğü ülkeler açısından çok önemlidir.

Bütün bunların yanında, ama Ocak 1919'un öğrettiği çok önemli bir ders daha vardır, -ki ne yazık ki, Karl Liebknecht ve Rosa Lüksemburg son yazılarında da, da ha sonra bu dönemi değerlendiren Dünya Komünist Hareketi'nin ve Almanya Komünist Partisi'nin çıkardığı bu en önemli ders, berrak bir biçimde ortaya koymamaktadırlar. O ders şudur:

Bolşevik tipte bir parti olmanızın; objektif şartlar devrime uygun olsa da, proletaryanın zafer kazanması, ya da bu zaferi elde tutması, ilerletmesi mümkün değildir.

Bugün kuşkusuz subjektif unsurun bütün ülkelerde olağanüstü güçsüz olduğu bir ortamda, bu dersin vurgulanması, her zamankinden daha da önemlidir.

Thaelmann'ın Ocak 1919'un 10. yıldönümünde yazdığı bir yazıdan, bu dönemi değerlendiren ve bu ders çıkararak bir yazıyı da yayınlıyoruz.

Karl Liebknecht'ten çeviri:

HER ŞEYE RAĞMEN!

Spartakus'a karşı genel saldırı! "Kahrol sun Spartakistler" ulumaları yankılanıyor sokaklarda. "Tutun onları; kamçıyla, bıçaklayın, kurşuna dizin; hançerleyin, ayaklar altında ezin, parça parça edin!" Alman askerlerinin Belçika'da yaptıkları melazime, rahmet okutacak mezalim uygulanıyor.

"Post"tan "Vorwaerts"e kadar sevinç çığlıkları kaplıyor etrafı; "Spartakus alt edildi". (1)

"Spartakus alt edildi" ve yeniden kurulan eski cermen polislerinin kılıç, tabanca ve tüfekleri ve devrimci işçilerin silahsızlandırılması, onun yenilgisini perçinleyecektir. "Spartakus alt edildi!" Al - bay Reinhardt'ın süngüleri ve General Lüttwitz'in makineli tüfek ve toplarının gölgesinde Milli Meclis (2) seçimleri yani Napolyon-Ebert için referandum yapılacaktır.

"Spartakus alt edildi."

Evet ! Berlin'in devrimci işçileri yenildiler! Evet! Onların en iyilerinin yüze yakını kılıçtan geçirildi! Evet! Dava ya en sadıklarından yüzlercesi zindanlara tıkıldı!

Evet! Yenildiler. Çünkü onlar yardımlarını kesinlikle umdukları deniz erleri, askerler, güvenlik güçleri, halk milisleri tarafından yalnız bırakıldılar. Ve onların gücü, önderliklerinin kararsızlığı ve zayıflığı ile felç edildi. Mülk sahibi sınıfların ve geri kalmış halk yığınlarının korkunç karşı-devrimci çamur der yası içinde boğuldular.

Evet, yenildiler. Ve onların yenilgisi tarihsel bir zorunluluktan, Çünkü henüz daha zaman olgunlaşmamıştı. Ama buna rağmen, mücadele kaçınılmazdı. Çünkü polis merkezini, devrimin bukalesini Eugen Ernst ve Hirsch'e (3) mücadelesiz teslim etmek, onursuz bir yenilgi olurdu. Mücadele, Ebert çetesi tarafından proletarya ya dayatıldı. Ve o, Berlinli kitlelerin içinden karşı konulmaz bir biçimde -tüm kuşku ve tereddütleri ezip geçerek- patladı.

Evet! Berlin'in devrimci işçileri yenildiler!

Ve Ebert-Scheidemann-Noske'ler yendiler. Onlar yendiler, çünkü junkerler, papazlar, generaller, bürokrasi, para babaları ve ufukları sınırlı, gerici, dar ka-

falı kim varsa onların yanında idi. Ve onlar, onlar için gaz bombaları, mayın atıcıları, el bombaları ile zafer kazandılar.

Ama zafer olan yenilgiler vardır; ve yenilgiden kötü zaferler vardır!

Kanlı Ocak ayının mağlupleri, büyük onur kazandılar. Onlar büyük bir dava için, acı çeken insanlığın en soylu hedefi için, ezilen-sömürülen kitlelerin madı ve manevi kurtuluşu için savaştılar; kanlarını bunun için akıttılar; onların kanları kutsandı. Ve bugünün zafer kazanmışlarını yiyecek canavar tohumları olan bu kanın her damlasından, şehitlerin hesabını soracak intikamcılar doğacaktır. Parçalanmış her liftten gök kubbe gibi sonsuz, yüce davanın yeni savaşçıları çıkacaktır.

Bugünün mağlupleri, yarının zafer kazanmışları olacaktır. Çünkü yenilgi, onların öğretmenidir. Alman proletaryası henüz devrimci deneyim ve geçmiş derslerinden yoksundur. Ve o, gelecekteki başa rısının garantisi olacak pratik eğitimi el yordamı ile yapılan denemeler; gençlik hataları, acı veren yenilgi ve başarısızlıklar dışında bir yolla elde edemez.

Durdurulamaz gelişmeleri, toplumsal gelişmenin doğal yasası olan toplumsal devrimin yaşayan güçleri için yenilgi kamçılanmaktadır. Yol yenilgiler üzerinden geçerek zafere götürür.

Ama ya bugünün galipleri?

Onlar şerefsiz bir dava için, şerefsiz kan dökücü görevlerini yaptılar. Geçmişin güçlerinin, proletaryanın can düşmanlarının işini yaptılar.

Ve onlar daha bugünden yenilmiştir. Çünkü, onlar daha bugünden, onları kendi aletleri olarak kullanmayı düşünen ve kullananların tutsağı durumundadır.

Firmaya ismini henüz kendileri vermektedir. Ama önlerinde yalnızca darağacına çıkarılmış idam mahkumunun önündeki zaman kadar zaman vardır.

Onlar, daha şimdiden tarihin teşhir di reğine bağlanmıştır. Dünya, yalnızca kendilerine en kutsal olan şeye ihanet etmekle yetinmeyip, aynı zamanda onu çarmıha geren çivileri kendi elleri ile çakan böyle Judas'ları (4) görmemiştir daha. Alman Sosyal-Demokrasisi 1914'te nasılkı diğerlerinden daha fazla yerin dibine girdi ise; şimdi de sosyal devrimin şafağında en fazla iğrenilecek bir görünüm sergiliyor.

Fransız burjuvazisi 1848 Haziran kasaplarını ve 1871 Mayıs kasaplarını kendi

safları içinden çıkarmak zorunda kalmıştı. Alman burjuvazisinin bu iş için zahmet etmesine gerek yoktur. Bu iğrenç-pis işi; bu haince-kanlı işi "Sosyal-Demokrat"lar yapmaktadır. Onların Cavaignac'ının, onların Gallifet'inin ismi, "Alman işçisi" Noske'dir. (5)

Kilise çanları, kasaplığa çağrı yapıyordu. Şimdi "bolşevik korku"dan kurtulmuş kapitalistlerin zafer kutlamaları; müzik ve bayrak sallamalarla kurtarıcı paralı askerleri kutluyor. Henüz barut kokusu geçmedi. Henüz işçi katli yangının dumanları tütüyor. Henüz proleterlerin ölüleri yollarda yatıyor. Henüz yaralı proleterlerin inlemeleri dinmedi. Ama Ebert, Scheidemann, Noske'ler muzaffer kumandan pozlarında katliam ordularını resmi geçitlerle kutluyor.

Canavar tohumları!

Dünya proletaryası daha şimdiden, Alman işçilerinin kanına bulanmış ellerini Enternasyonal'e uzatma cüretini gösterenle

re tiksinererek sırtını dönüyor! Onlar hat ta dünya savaşı sırasında bizzat kendileri sosyalizmin yükümlülüklerini unutmuş olanlar tarafından, tiksinti ve aşağılanma ile geri çevriliyor. Namuslu insanlığın saflarından, suratlarına tükürülerek atılmış; Enternasyonal'den kovalanmış; her devrimci proleter tarafından nefretle ve lanetle anılır olmuş: İşte, onların dünyadaki durumu budur.

Bütün Almanya, bunlar tarafından korkunç bir utanç içine itilmiştir. Kardeş hainleri, kardeş katilleri! Alman halkına hükümet edenler bunlardır! "Verin kara tahtayı. Bunu yazmalıyım".

Ama onların hükmü uzun sürmeyecektir. Darağacındaki idam mahkumunun zamanı gelecek, onların ipi çekilecektir.

Nefretin ateş topları; ateş topları milyonlarca kalbe tezlerini dağılıyor.

Kan içinde boğmayı düşündükleri proletaryanın devrimi, bir dev gibi ayağa kalkacak, onların üzerine yürüyecektir. Onun

GÜN-GÜN OCAK 1919 AYAKLANMASININ ZAMAN ÇİZELGESİ:

Devrimin başlangıcı: 3 Kasım 1918'de Kiel'de bahriyeliler ayaklanıyor.

4 Kasım 1918: İlk işçi ve asker sovyetlerinin kuruluşu; ve bunun bir kaç gün içinde diğer büyük şehirlere sıçraması.

9 Kasım 1918: Spartakus grubunun ve devrimci işçi temsilcilerinin Berlin'de genel grev çağrısı; aynı gün, İmparator (II Wilhelm)'un imparatorluktan çekildiğini açıklaması; imparatorluk başbakanının istifası. Başbakanlık görevinin, Sosyal-Demokrat Friedrich Ebert'e devri; hapishanelere işçilerin silahlı saldırısı, siyasi tutukluların serbest bırakılması. ("Af'ın devrimcisi, -işte böyle olur!")

10 Kasım 1918: Ebert önderliğindeki "devrimci hükümet", karşı-devrimin merkezi olan ordu-üst-yönetimi ile anlaşıyor.

11 Kasım 1918: Almanya, savaştan çıktığını ilan ediyor. Ateşkes anlaşması.

23 Kasım 1918: Bu tarihte, sosyal-demokratların önderliğindeki hükümetten bağımsız olarak hareket eden İşçi ve Asker Sovyetleri yönetim kademesi, hükümete yürütme konusunda tam yetki tanıdığını açıklıyor. (Özellikle "Bağımsız"ların yalpalaması, bunda belirleyici rol oynuyor.)

Kasım-Aralık: Büyük bir grev dalgası ülkeyi kaplıyor. Spartakus grubu, İşçi Köylü Sovyetleri'nde çoğunluğu kazanma için faaliyet gösteriyor. Aralık'ta karşı-devrim yoğun saldırısını başlatıyor.

6 Aralık 1918: Kızıl Bayrak redaksiyon binası, beyaz-ordu askerlerince işgal ediliyor. Binada bulunan Liebknecht tutuklanmak isteniyor. Devrimci işçiler binayı sarıyor. İşgalci askerler, devrimci işçilerin yaptığı çalışma - lar sonucu, saf değiştiriyorlar.

12 Aralık 1918: Berlin Reinickendorf semtinde 6000 işçi, "Bütün İktidar Sovyetlere" şiarı ile gösteri yapıyor.

14 Aralık 1918: "Spartakus Birliği Ne İstiyor?" başlıklı programatik yazı, Rote Fahne'de yayınlanıyor.

16-21 Aralık 1918: Berlin'de İşçi ve Asker Sovyetleri Delegeleri I. Genel Kongresi yapılıyor. Delegelerin çoğu SPD yanlısı. Bağımsız SPD (USPD)'nin içindeki sağ kanat da uzlaşmaya hazır. Kongre'de esas tartışma konusu: Bü-

ilk sözü şu olacaktır: Kahrolsun işçi ka-
tilleri Ebert-Scheidemann-Noske!

Bugünün mağlupleri öğrendiler. Onlar, kurtuluşu, ne yapacağını bilemez manga yı-
ğınlarının yardımından bekleme çılgınlı-
ğından kurtuldular. Onlar, zayıf ve yete-
neksiz önderlere güvenme çılgınlığından
kurtuldular. Onlar, kendilerini alçakça
yalnız bırakan "bağımsız" sosyal-demokra-
siye inanma çılgınlığından kurtuldular.
Bundan sonraki meydan savaşlarına yalnız-
ca kendi güçlerine güvenerek girecekler.
Ve gelecek zaferleri böyle kazanacaklar.
"İşçi sınıfının kurtuluşunun, yalnızca
kendi eseri olabileceği" sözleri, onlar
için bu haftanın acı dersleri ile, yeni,
daha derin bir anlam kazandı.

Ve kandırılmış askerler de yakında, ken-
dileri ile hangi oyunun oynandığını -ye-

niden kurulan militarizmin çizmesini ye-
niden üzerlerinde hissettiklerinde- göre-
ceklerdir. Onlar da şu anda kendilerini
sarmış çöşkudan uyanacaklardır.

"Spartakus alt edildi."

Sıkı durun! Biz kaçmadık, biz yenilme-
dik. Ve onlar bizi prangaya bile vursa
-biz burdayız ve burda kalacağız! Ve za-
fer bizim olacaktır.

Çünkü Spartakus, proletaryanın devrimi-
nin ateş ve akli demektir; o, proletarya-
nın devriminin yüreği ve ruhu; irade ve
eylemi demektir. Ve Spartakus, sınıf bi-
linçli proletaryanın tüm kararlılığı ve
mutluluk özlemi demektir. Çünkü Sparta-
kus, sosyalizm ve dünya devrimi demektir.

Alman proletaryasının zulüm yolu henüz
bitmedi, ama kurtuluş günü yaklaşıyor. E-
bert-Scheidemann-Noske ve bugün onların
ardına gizlenen kapitalist iktidar sahip-
leri için son hesap günü yaklaşıyor. Olay-
ların dalgaları göğe kadar yükseliyor ve
biz zirvelerden derinliklere atılmaya a-

tün iktidar sovyetlere mi? (Sovyet tipi -sosyalist demokrasi için- dev-
rimin sürdürülmesi mi?) yoksa, "Milli Meclis" için (parlamentar burju-
va demokrasisi) için seçimler mi? Kongre, çoğunlukla ikinci alternatif
yönünde karar alıyor,

29 Aralık 1918: Bu tarihe kadar Spartakus grubu, USPD içindedir. Bu tarihte, USPD i-
çindeki Spartakus grubunun temsilcileri genel toplantısı başlar. Top-
lantı, KPD'nin kuruluş kongresine dönüşür.

30-31 Aralık 1918: KPD'nin kuruluş kongresi.

Aralık-Ocak: Karşı-devrim, saldırı için tüm güçlerini toplamaktadır. Terhis edilen as-
kerlerden oluşturulan "gönüllü birlikler" oluşturulur. Başına Sosyal-
Demokrat Noske getirilir.

4 Ocak 1919: Berlin polis şefi (USPD sol kanadından) Emil Eichhorn görevden alınır.

5 Ocak 1919: Berlin'de yüzbinlerce işçi "Eichhorn'un azli geri alınmalıdır", "Karşı
devrim silahsızlandırılmalıdır", "Devrim silahlandırılmalıdır" "Ebert-
Scheidemann kahrolsun" şiarları altında gösteriler yapıyor. Burjuva ya-
yın organlarının, bu arada Vorwaerts'in (SPD yayın organı) matbaaları
işgal altına alınıyor. Çıkışları engelleniyor.

6 Ocak 1919: USPD'li ve KPD'li devrimci işçi temsilcileri bir değerlendirme toplan-
tısı yapıyor; ve "Ebert-Scheidemann hükümetinin devrilmesi, devrimci
proletaryanın iktidarı ele geçirmesi için ayaklanma çağrısı" yapma ka-
rarı alıyor. Ayaklanmanın yönetimi için, 33 kişilik bir "devrim komite-
si" seçiliyor. Genel grev -Berlin'de-, başlıyor.

6-13 Ocak 1919: Berlin'de devrim/ karşı-devrim silahlı olarak çatışıyor. Diğer bölge-
lerden umulan yardım; askerlerden beklenen iltihaklar olmuyor.

12 Ocak 1919: Noske'nin silahlı güçleri tüm Berlin'i işgal ve kontrol altına alıyor.

15 Ocak 1919: Karl Liebknecht ve Rosa Lüksemburg, karşı-devrimin paralı askerlerince
tutuklanarak, hunharca katlediliyor.

"Her şeye rağmen"...

Devrim sürüyor. Karl Liebknecht, Rosa Lüksemburg, Leo Jogiches... Ocak Ayaklanması'
nın binlerce isimsiz savaşçısı, Bolşevizm'in mücadelesinde bugün de yaşıyor. Yarın
da yaşayacak!

lışığız. Ama gemimiz kesin rotasında sağlam bir şekilde ilerliyor ve gururla hedefe varana dek rotasını izleyecektir.

Ve biz o hedefe varıldığında yaşasak da, yaşamasak da; bizim programımız yaşayacaktır; ve o, kurtulmuş insanlığın dün yasına egemen olacaktır. Her şeye rağmen!

Büyük gürültülerle gelen ekonomik yıkımın fırtınası içinde, proletaryanın hehüz uyuyan yığınları da, israfıl boruları ile uyandırılmış gibi uyanacak, katle dilmiş savaşçıların ölümleri dirilecek ve lanetlilerden hesap soracaktır. Volkan bugün henüz yer altında için için kaynıyor -yarın o patlayacak ve (lanetlilerin /ÇN) hepsini lava yığınları ve ateş için de gömecektir.

Kızıl Bayrak, 15 Ocak 1919
(Sayı 15, Berlin)

Karl Liebknecht, Toplu Eserler,
Almanca, Cilt 9, sayfa 709-713

*

N o t l a r :

(1) : Post ve Vorwaerts, Berlin'de günlük çıkan iki gazetenin ismidir. Vorwärts Almanya Sosyal Demokrat Partisi'nin yayın organıdır. (Çevirenin notu.)

(2) : 10 Kasım 1918'de kurulmuş olan ve halk temsilcileri konseyi adını taşıyan geçici hükümet, devrimci kitlelerin sosyalist eğilimlerini burjuva parlamenter bir yola saptırmak ve emperyalizmin ve militarizmin yıkılmasını engellemek işlevini taşıyan bir burjuva demokrat reform

programı ilan etti.

İşçi ve Köylü Sovyetlerinin etkisi, adım adım sınırlandırıldı. Friedrich Ebert generallere hükümetin yakında Milli Meclis seçimleri yapmayı planladığını, kendini buna yükümlü gördüğünü açıkladı.

16-21 Aralık 1918'de Berlin'de toplanan İşçi ve Asker Sovyetleri Birinci Genel Kongresi, büyük çoğunlukla 19 Ocak 1919'da Milli Meclis seçimlerinin yapılması kararı aldı. Kongre bu kararı ile devrimin temel sorununda -Sovyet iktidarı mı, yoksa burjuva milli meclis mi- burjuva devleti lehinde karar aldı. Kongre, Spartakus Birliği ve Bağımsız Sosyal Demokrat Parti'nin sol kanadından delegelerin verdiği, bütün iktidarın İşçi ve Asker Sovyetlerine devredilmesi yönündeki karar tasarılarını çoğunlukla red etti.

Sözü edilen "Milli Meclis seçimleri" budur.

(3) : Eugen Ernst, (1864-1954); 1917-1919 arasında Almanya SPD Parti Başkanlığı üyesi; 1918-1919'da Prusya İçişleri Bakanı, 1919-1920'de Berlin polis şefi.

Paul Hirsch, (1868-1938) Sosyal-demokrat. 1918-1920 arasında Prusya Başbakanı 1919'a dek aynı zamanda İçişleri Bakanı.

4 Şubat 1919'da Bağımsız Sosyal Demokrat Parti'li (USPD) olan, Berlin polis şefi Emil Eichhorn, Prusya İçişleri Bakanlığı tarafından görevinden alındı. Karşı-devrim böylece polis merkezini bütünüyle eline geçirmek istiyordu. Bu, aynı zamanda henüz isyan için yeterli hazırlığa sahip olmayan Berlin'in devrimci işçilerine karşı girişilmiş bir provokasyondu. Milli Meclis seçimleri öncesinde karşı-devrim, devrim ile hesaplaşmak istiyordu.

Liebknecht'in sözünü ettiği olay budur.

(4) : İsa'yı para karşılığı gammazlayarak yakalanıp, çarmıha gerilmesini sağlayan, İsa'nın 12 havarisinden biri. Judas lafı, "ihbarcı", "hain" anlamında kullanılır. (Çevirenin notu.)

(5) : Louis Eugene Cavaignac (1802-1857) 1848'de Fransa Savaş Bakanı; 1848 Paris proletaryasının Haziran ayaklanmasının kanla bastırılmasında baş rolü oynamıştır.

Gaston -Alexandre- Augusta Marquis de Galiffet (1830-1909) Fransız generali. 1871 Paris Komünü'nün kanla bastırılmasında baş roldekilerden biri.

* * *

Rosa Lüksemburg'tan çeviri:

BERLİN'DE DÜZEN HÜKÜM SÜRÜYOR...

"Varşova'da düzen hüküm sürüyor". 1831'de bakan Sebastiani, Suvorov'un paralı askerleri Praga mahallesine karşı girişi - len korkunç saldırı ertesinde, Polonya başkentine girdiğinde ve isyancılara karşı cellatlık işini üstlendiğinde, Paris meclisinde bu bilgiyi veriyordu.

"Berlin'de düzen hüküm sürüyor" diye zafer kazanmış bir edayla bildiriyor, şimdi burjuva basını, Ebert ve Noske; "muzaffer" birliklerin subayları. Ve bu "muzaffer" birliklere şimdi Berlin sokaklarında küçük-burjuva ayak-takımı mendil sallayıp, "yaşa" "varol" çekiyor. Alman silahlarının onur ve şanı, dünya tarihi önünde böylece kurtulmuş oluyor. Flandern ve Argon'ların rezil mağlupleri, "Vorwaerts" deki 300 "Spartakist"e karşı kazandıkları parlak zaferle saygınlıklarını yeniden kazandılar. (1)

Alman birliklerinin Belçika'ya o şanlı ilk girişinin günleri; Liege'i fetheden General von Emmnich'in dönemi, Reinhardt ve yoldaşlarının Berlin sokaklarındaki evlemleri karşısında ne kadar da soluk kalıyor. "Vorwaerts" in teslim edilmesi konusunda arabuluculuk etmek isterken, katledilen Parlamenterler; bunlar hükümetin toplama askerleri tarafından tüfek dipçikleri ile tanınmaz hale gelene kadar dövülerek öldürüldüler, cesetlerinin kimliğini teşhis etmek bile mümkün değildi; duvara dizilerek, kafatasları ve beyinleri parçalanacak biçimde kurşunlanan tutuklular: Böyle şanlı, zafer dolu evlemler karşısında; Fransızlar, İngilizler, Amerikalılar karşısında uğranılan utanç verici yenilgileri kim düşünür? Düşmanın adı, "Spartakus" tur. Ve subaylarımızın zafer kazanmayı öğrendikleri yerin adı, Berlin; Luddendorf'un başarısız kaldığı yerde, zaferler örgütlemeyi bilen generalin ismi ise, "işçi" Noske'dir.

"Düzen" köpeklerinin (1871'deki/ÇN) Paris'teki zafer sarhoşluğunu; Komün savaşçılarının cesetleri üzerinde burjuvazinin tertiplediği Baküs şenliğini kim hatırlamaz? O burjuvazi ki, daha kısa bir süre önce Prusya önünde acınası bir bi-

çimde diz çökmüş ve salt en sona kalan bir korkak gibi sıvışabilmek için, dış düşmana rüşvet olarak ülkenin başkentini teslim etmişti! Ama kötü silahlanmış ve açlıktan kırılan Parisli proleterlere karşı, onların savunmasız karıları ve çocuklarına karşı bu burjuva muhallebi çocuklarının, bu "altın gençliğin", bu subayların erkekçe cesareti nasıl da alevlenivermişti! Dış düşman karşısında dizleri çözülen Mars (savaş tanrısı/ÇN) oğullarının cesareti, savunusuz insanlar, tutuklular ve şehitler karşısında gösterdikleri şeytani vahşette nasıl da kendini göstermişti.

"Varşova'da düzen hüküm sürüyor", "Paris'te düzen hüküm sürüyor", "Berlin'de düzen hüküm sürüyor". Yarım yüzyılda bir dünya tarihsel mücadelesinin değişik merkezlerinden "düzen" bekçileri, bu haberleri veriyor. Keyiften dört köşe olan bu "galipler", ancak periyodik (belli aralıklarla sürekli yinelenen/ÇN) kanlı katliamlarla ayakta tutulabilen bir "düzenin" engellenemez bir şekilde tarihi kaderine, çöküşe doğru ilerlediğinin farkında değiller. Berlin'deki son "Spartakus haftası" neydi? O, ne getirdi ve bize neler öğretti? Daha mücadelenin içinde, karşı-devrimin zafer ulumaları arasında devrimci proleterler olayların bir muhasebesini yapmak; olayları ve sonuçlarını büyük tarihsel ölçeğe göre ölçmek zorundadırlar. Devrimin kaybedecek zamanı yoktur; o -hala açık duran mezarların üzerinden, "zafer" ve "yenilgiler" üzerinden- kendi büyük hedeflerine doğru ilerlemektedir. Enternasyonal sosyalizm savaşçıları için onun yönergelerini ve yollarını bilinçle izlemek ilk görevdir.

Bu çatışmada devrimci proletaryanın nihai zaferi, Ebert-Scheidemann'ın yıkılması ve sosyalist bir diktatörlüğün kurul-

ması beklenebilir miydi? Eğer bu sorunda belirleyici olan tüm etkenler dikkatle göz önünde tutulursa; (bu sorunun cevabı /ÇN) kesinlikle hayır(dır/ÇN). Devrimci davanın şu andaki zayıf noktası, hala ken di subayları tarafından halk düşmanı, kar şı-devrimci amaçlar için kullanılmaları- na izin veren asker yığınlarının siyasi hamlığı bile, tek başına bu çatışmada devrimci kalıcı bir zafer kazanmasının o lanaksızlığını gösteren bir kanıttır. Di ğer yandan, askerlerin bu hamlığı (olgun laşmamışlığı/ÇN) Alman Devrimi'nin genel hamlığının belirtilerinden yalnızca biri idi.

Asker kitlelerinin büyük bir yüzdesi - nin geldiği kırlık bölgeler, bugün hala devrim açısından hemen hemen el değmemiş alanlardır. Berlin, bugüne dek imparator luğun (diğer alanlarından/ÇN) hemen he - men tecrit olmuş durumdadır. Elbette, taş rada devrimci merkezler -Ren bölgesinde, kıyı eyaletinde Braunschweig'ta, Sakson- ya'da, Württemberg'te- tüm varlıkları i- le Berlin proletaryasının yanındalar. Ama yine de henüz saldırıda adımların uygun- luğu yok; eylemlerin dolaysız ortaklığı yok; -ki bunlar Berlin işçilerinin saldı rısını ve mücadele azmini korkunç derece de etkin kılacak etkenlerdir. Bunun dı - şında, devrimci sınıf mücadelesini süre k li besleyen volkanik kaynak olan iktisa- di mücadeleler de henüz başlangıç aşama- sındadır -ki bu, devrimin siyasal açıdan olgun olmayışının daha derindeki nedenle rinden biridir.

Bütün bunlardan çıkan sonuç, içinde bu lunulan anda nihai, kalıcı bir zaferin henüz beklenemeyeceğidir. Geçen haftanın mücadelesi bu durumda bir "hata" mıydı ? Eğer sözkonusu olan planlı, bilinçli bir "saldırı", bir "darbe" olmuş olsa idi, e vet! Ama gerçekte geçen mücadele haftası nın çıkışı, başlangıç noktası ne idi ? Şimdiye kadar ki bütün durumlarda olduğu gibi, 6 Aralık'ta (2) 24 Aralık'ta(3) olduğu gibi, hükümetin vahşice bir provo kasyonu! Tıpkı daha önce Chauseestr.' de savunmasız yürüyüşçülere karşı gerçekleş tirilen kan banyosu gibi; deniz erleri - nin kılıştan geçirilmesi gibi. Bu kez Berlin polis müdüriyetine karşı girişi - len saldırı (4), daha sonraki tüm olay ların nedeni oldu. Devrim, kendi istimi y le, açık bir savaş alanında, "strateji uzmanları" tarafından çizilen akıllıca bir plana göre yürümez. Devrim düşmanla- rı da inisiyatif sahibidir; ve evet onlar bu inisiyatifi kural olarak devrimden faz la kullanırlar.

Ebert-Scheidemann'ların utanmazca pro-

vokasyonları karşısında devrimci işçiler, silahlara sarılmak zorunda kalmıştır. E- vet, saldırıyı bütün enerji ile geri püs kürtmek, eğer karşı-devrim ilerlemeye teşvik edilmek istenmiyorsa; devrimci proletaryanın safları sarsılmak istenmi- yor; Alman Devrimi'nin Enternasyonal'de- ki saygınlığı sarsılmak istenmiyorsa, dev rim için bir onur sorunu idi. Berlin'li kitlelerin kendiliğinden direnişi öyle güçlü bir enerji ile patladı ki, daha ilk atılımda moral açıdan zafer "sokağın" ol du.

Hiç bir zaman kazanılmış olanla yetin- memek, eylemsiz kalmamak, pasiflik için- de takılıp kalmamak, devrimin yaşaması - nın bir iç yasası olmuştur. En iyi göste ri, güçlü bir darbe vurmaktır! Her türlü mücadelenin bu temel kuralı, devrimin at tığı her adımda büsbütün egemendir. Ber- lin proletaryasının, Eichhorn'un görevi- ne yeniden iade edilmesi ile yetinmemesi kendiliğinden karşı-devrimin diğer ikti- dar odaklarını işgale yönelmesi; burjuva basını ve yarı-resmi haber büroları ve "Vorwaerts" in işgali -gayet anlaşılırdır, ve bunun sağlıklı sağduyusunun ve diri gücünün işaretidir.

Bütün bu önlemler, karşı-devrimin uğra dığı bu yenilgiyi sineye çekmeyeceğini, tersine genel bir güç denemesine girişe- ceğini içgüdüsel bir biçimde kavrayan yığınların, bu kavrayışlarının sonucu i- di.

Burda da, her çatışmada geri çekilmek için bahaneler arayan USP (bağımsız sos- yal demokrat parti/ÇN) tipli küçük "dev- rimcilerin" çok bilmişliklerinin ve saf- satalarının çarpıp parçalandığı devrimin büyük bir tarihsel yasası ile karşılaş- yoruz. Devrimin temel sorunu bir kez ber rak olarak ortaya kondu mu -ki bu, bu dev rimde sosyalizmin zaferi önündeki ilk en gel olan Ebert-Scheidemann hükümetinin devrilmesidir- bu sorun hep bütün güncel liği ile kendini yeniden dayatır. Ve mü- cadelenin her anı, devrim bu sorunun çö- zümü için ne kadar hazırlıksız olursa ol sun, durum ne kadar olgunlaşmamış olursa olsun, bir doğa yasasının kaçınılmazlığı ile, sorunu tüm kapsamı ile ortaya atar. "Kahrolsun Ebert-Scheidemann". Bu şiar, her devrimci krizde tüm kısmi çatışmala- rı kapsayan biricik şiar olarak ortaya çıkar, ve böylece kendiliğinden -ister istensin, ister istenmesin- kendi iç ob- jektif mantığı sonucu her mücadele anını doruk noktasına kadar iter.

Görevin doruk noktasına kadar gelişmiş biçimde kendini dayatması ile, devrimci gelişmenin başlangıç aşamasındaki (göre-

vin çözümü için gerekli/ÇN) önşartların eksikliği arasındaki çelişmeden, devri - min tek tek mücadelelerinin biçimsel ola rak yenilgi ile sonuçlanması çıkar. Ama devrim -ki bu da onun yaşam yasalarından biridir- nihai zaferi bir dizi "yenilgi- ler"le hazırlanan biricik "savaş" biçimi dir.

Modern devrimlerin ve sosyalizmin tüm ta rihi bize neyi gösteriyor? Avrupa'da sınıf mücadelesinin ilk parlaması, Lyon'daki i pek dokumacılarının 1831'deki ayaklanma- sı ağır bir yenilgiyle sonuçlandı; İngil tere'deki çartist hareket de bir yenilgi ile sonuçlandı. Paris işçilerinin 1848 Haziran günlerindeki ayaklanması ezici bir yenilgiyle son buldu. Paris Komünü, korkunç bir yenilgiyle sonuçlandı. Bütün sosyalizmin yolu -eğer devrimci mücadele leri dikkate alırsak- bir sürü yenilgi i le doludur.

Ama yine aynı tarih, bizi kaçınılmaz o larak adım adım zafere götürmektedir. Bu "yenilgiler", kendilerinden tarihi dene- yimi, bilgiyi, gücü, idealizmi kazandığı mız, bu yenilgiler olmasa idi bugün nere de olurduk? Bugün proleter sınıf mücade- lesinin dolaysız olarak en son kavgası - nın eşiğinde bulunduğumuz şu anda, tam da bu yenilgilere dayanıyoruz. Her biri bi- zim gücümüzün ve amaç berraklığımızın bi rer parçası olan, bu "yenilgilerin" hiç birini bile yitirmek istemeyiz.

Bu bağlamda devrim mücadeleleri, parla menter mücadelelerin tam karşıtıdır. Biz Almanya'da dört on yıl içinde bir sürü "parlamentar" "zafer" kazandık; nerde i- se zaferden zafere koştuk diyebiliriz. A ma sonuç, 4 Ağustos 1914'teki büyük ta - rihsel provada yıkıcı bir siyasi ve ahla ki yenilgi, duyulmamış bir yıkım, eşi ol mayan bir iflas oldu. Devrimler bize şim diye dek yalnızca yenilgiler getirdi; ama bu kaçınılmaz yenilgilerle gelecek- teki nihai zaferimizin, garantisini üzerine garantiler birikiyor.

Ama bir koşulla! Söz konusu olan yenil- ginin hangi durumlarda ortaya çıktığı sorgulanmalı: Bu yenilgi ileri atılan kitlelerin devrimci enerjisinin tarihi önşartların yeterince olgunlaşmamış olma sının engeline çarpması sonucu mu; yoksa devrimci eylemin kendisinin kararsızlığı güdüklüğü, yani kendi iç zaafı sonucu felce uğramasından dolayı mı ortaya çık- mıştır?

Her iki durum için klasik örnekler; bi rincisi için Fransız Şubat Devrimi, ikin cisi için Alman Mart Devrimi'dir. 1848 yılında Paris proletaryasının kahramanca eylemi bütün enternasyonal proletarya i-

çin sınıf enerjisinin canlı kaynağı ol - muştur. Alman Mart Devrimi'nin sefillik- leri ise, modern Alman gelişmesinin aya- ğına vurulmuş bir pranga olmuştur. Bun - lar, resmi Alman sosyal-demokrasisinin özgül tarihinde, Alman Devrimi'nin en son olaylarına dek, henüz yaşamış olduğu muz dramatik bunalıma dek, etkisini sür- düregelmıştır.

Yukardaki tarihi sorunun ışığında, "Spartakus haftası" adı verilen yenilgi nasıl görülmektedir? Bu ileri atılan dev rimci enerji ile, durumun yetersiz olgun luğu (arasındaki çelişme/ÇN) sonucu mu, yoksa eylemin zaafı ve tutarsızlıkları sonucu mu (olan bir yenilgidir/ÇN) ?

İkisi de. Krizin ikili karakteri; yani Berlin'li kitlelerin güçlü, kararlı, sal- dırgan tavırları ile, Berlinli önderli - ğin kararsızlığı, korkaklığı, tutarsızlı ğı, henüz yaşanmış olayın temel özelliği dir.

Önderlik üzerine düşeni yapamadı. Ama önderlik kitleler tarafından ve kitleler içinden yeniden yaratılabilir. Kitleler- dir belirleyici olan. Onlar, üzerinde dev rimin nihai zaferinin kurulacağı kaya gi bidir. Kitleler üzerlerine düşeni yaptılar. Onlar bu son "yenilgiyi" enternasyo nal sosyalizmin güç ve onuru olan tarihi yenilgiler zincirinin bir halkası haline getirdiler. Bu yüzden, bu "yenilgiden" ge leceğin zaferi çiçek verecektir.

"Berlin'de düzen hüküm sürüyor". Siz budala zaptiyeler! Sizin "düzeniniz" kum üzerine kuruludur. Devrim, daha yarın "zin cir şakırtıları içinde" ayağa kalkacak, ve boru sesleri ile, size dehşet salacak şu mesajı verecektir:

"Vardım, varım, var olacağım !"

Kızıl Bayrak, Sayı 14
14 Ocak 1919

*

N o t l a r :

(1): 11 Ocak 1919'da, 5 Ocak'ta Vor- waerts binasını işgal eden işçiler, yiğit çe bir direnişten sonra, sayıca ve silah ça kendilerinden çok üstün olan düşman karşısında teslim olmak zorunda kaldılar. İşgalcilerin, karşı-devrimcilerle pazar- lık için gönderdiği parlamenterler, korkunç bir şekilde tinc edilerek öldürüldüler. Teslim olmak zorunda kalan 300 devrimci, kırbaçla, tüfek kabzası ile dövüldü. Bir bölümü kurşuna dizildi.

(2): Berlin'deki şehir kumandanı olan, sosyal-demokrat Otto Wels önderliğindeki gerici subaylar, 6 Aralık 1918'de bir darbe girişiminde bulundular. Berlin İşçi-Asker Sovyetleri Yürütme Kurulu'nu tu tukladılar ve Rote Fahne redaksiyon bina sını işgal ettiler. Friedrich Ebert'i cumhurbaşkanı ilan edip, Chausseestr.'de darbeye karşı gösteri yapan silahsız yürüyüşçülerin üzerine ateş açtılar. 14 yürüyüşçü öldü. 30 yürüyüşçü yaralandı.

(3): 24 Aralık 1918'de karşı-devrimci ordu birlikleri Berlin'de "halk denizcileri" menkeğine saldırdı. 11 bahriyeli bu saldırıda öldü. Berlinli işçiler silahlı olarak bahriyelilere yardıma geldi.

(4): Emil Eichhorn, 4 Ocak 1919'da görevinden alındı. Bu Ocak ayaklanmasının başlangıcı oldu.

* * *

Ernst Thaelmann'dan çeviri:

9 KASIM 1918

ALMAN DEVRİMİNİN DOĞUM SAATİ...

Dörtbuçuk yıllık emperyalist kitle katliamı, Avrupa'yı bir cehenneme çevirmişti. Milyonlarca ölünün, milyonlarca yaralının kan deryası, toprağı örtüyordu. Savaşın yönetim merkezlerinde göbekler tıka basa doldurulur; savaş zenginleri, yönetici sanayiciler, silah fabrikatörleri hep daha yağlı karlara konarken, emekçi halk yığınları arasında 4,5 yıl korkunç bir yoksulluk, salgın hastalıklar, açlık kol geziyordu.

Kitlelerin utanmazca sosyal-yurtsever propaganda aracılığı ile, emperyalist generaller için top güllesi olarak kullanıldığı 4,5 yıl. Karl Liebknecht, Rosa Lüksemburg, Leo Jegiches ve Franz Mehring'in önderliğinde küçücük bir topluluğun, Almanya'daki biricik güç olarak sosyalizm bayrağını, devrimci sınıf mücadelesi bayrağını yükseklerde tuttuğu ve kitleler arasında yorulmaksızın, proleter devrim için, emperyalist savaşın devrimci (tarzda/ÇN) bitirilmesi için mücadele ettiği dörtbuçuk savaş yılı...

SPD'nin 4 Ağustos 1914'te Wilhelmci emperyalizmin kampına utanç verici iltihaktan sonra, Alman işçisi içinde devrimci sınıf mücadelesinin kıvılcımının çok seyrek parladığı dörtbuçuk yıl: 1 Mayıs 1916'da; Karl Liebknecht Berlin'de hükümete ve savaşa karşı gösteri yapıp, bunun için yıllarca zindana gittiğinde; Ocak 1918'de Büyük Rus Devrimi'nin etkisinde Almanya ve Avusturya'da cephe işçilerinin grevleri patladığında; Berlin'de Wedding ve Maobit'te kitle gösterileri olduğunda, proleterlerle polislerin ilk çatışmaları çıktığında, tranvaylar devrilip, devrimin ateşi ancak Ebert ve ortaklarının utanç verici, ihanetleri sonucu

güçlkle söndürülebildiğinde.

Ama sonra, Kasım 1918'de, 4,5 yıl boyunca aldatılmış eziyete uğratılmış kitleler artık daha fazla bağlı tutulamadılar. Kasım'ın ilk günlerindeki bahriyelilerin isyanı başlangıç idi. Henüz tümüyle berrak olmaksızın, bilinçli bir hedeften yoksun, karmakarışık düşüncelerle, bahriyeliler, iktidarı ellerine aldı ve kırmızı bayrağı dikti. Her şeyden önce Hamburg'ta hareket, ilk gününden başlayarak açık proleter bir nitelik taşıyordu. Tersane işçileri yığınları, askerler ve bahriyelilerle kardeşlik kurarak, proleter isyanın yönetici gücü olarak, Hamburg İşçi ve Asker Sovyetlerini oluşturdular. Ne yazık ki bu yalnızca bir kaç gün dayandı.

Bunu 9 Kasım'da Berlin'in kendisi izledi. Bundan tam 10 yıl önce Karl Liebknecht'in önderliğinde, Spartakus Birliği'nin önderliğinde işçiler kışlalara yürüdü, askerleri silahsızlandırdı ve onlarla kardeşlik kurdu. Sarayın üzerinde, meclisin üzerinde, Berlin'in üzerinde kırmızı bayraklar dalgalanmaya başladı. İmparatorluk başbakanlık binasında, daha henüz kısa sıra önce II. Wilhelm'in savaş bakanı Prens Max von Baden'in kendi imparatorluk sekreterleri Scheidemann ve Gustav Bauer'le birlikte hüküm sürdüğü bu binada; ama Ebert-Scheidemann-Landsberg'ler ortaya çıktılar. Onlar ki, daha 9 Kasım'ın sabahında "Vorwaerts"de işçileri "sükunet"e davet etmişler; fabrikalardan çıkmamayı önermişlerdi. Onlar ki, dört gün öncesinde, dostları Noske'yi ordaki bahriyelilerin hareketini bastırmak için Kiel'e göndermişlerdi. Onlar ki, hergün, savaşa devam, "dayanma", "yeni savaş kredilerinin imzalanması" çağrıları yapmak-

tan yorulmuyorlardı. Onlar ki, daha bir hafta önce, II. Wilhelm'i; 9 Kasım'da da Hohenzollern hanedanlığını tahtta tutmak için, her şeyi denemişlerdi. İşte proleter devriminin bu can düşmanları idi, birleşmiş bir şekilde ortaya çıkanlar. Ve bunlar Bağımsız Sosyal-Demokrat (Partisi USPD/ÇN) yönetiminin sallanan kesimi ile "devrimci hükümet"lerini kurdular.

Durum nasıldı? Objektif durum, dünya proletaryasının önderi Lenin'in, proleter iktidarın kurulması için önşartlar olarak adlandırdığı, proleter devrimin zaferi için (gerekli/ÇN) tüm koşullara sahipti. Hakim sınıf ve onun devlet aygıtı, dünya savaşının askeri yenilgileri sonucu iyice yıpranmıştı; iktidar araçları artık kullanılamaz hale gelmişti; askeriye ve polis, devrime karşı direnecek güce değildi. Eğer sorun, generallerin ve subay takımının iradesi doğrultusunda çözülebilir durumda olsa idi, 9 Kasım sabahı Berlin'de proleter yığınları sokaklardan sürmek için makinalı tüfekler takırdardı. Daha günlerce öncesinde resmi dairelere, bunların taban katlarına ve koridorlara makinalılar yerleştirilmişti. Ama bu silahları proleter devrime karşı kullanmaya hazır asker yoktu ellerinde.

Diğer yandandörtbuçuk yıllık savaşın korkunç krizi, proleter devrimin zaferi için bir başka önşart olan, hakim sınıfların her şeyden önce, orta tabakaların içinde bir parçalanmayı beraberinde getirmişti. Küçük-burjuva kitleler, tarımsal nüfus, zanaatkarlar ve küçük tüccarlar; Monarşi ve junkerleri bırakalım, artık burjuva-kapitalist devletin bile sadık müttefikleri olmaktan çıkmışlardı. Onlar işçilerin mücadelesine karşı, aktif direniş yanlısı değildiler. Tersine, bu mücadeleyi desteklemeye daha yakındılar.

Ya işçi sınıfının kendisi? Asker elbisesi giydirilmiş proleterler, cephan üreten fabrikaların torna tezgahlarındaki ve kimyasal savaş fabrikalarının zehir cehennemlerinde çalışan kadın işçiler ve proleterler ezici çoğunlukları ile proleter devrimin saflarına katılmıştı. Yalnızca bu savaşa son verilmesi değil; hayır tüm kapitalist sistemin yerle bir edilmesi ve müflis burjuva toplumun yıkıntıları üzerinde sosyalizmin kurulması... Bu, -henüz bu amaca giden yol hakkında Alman işçilerinin çoğunluğu içinde karışıklık, kararsızlık hüküm sürmesine rağmen- en geniş yığınların düşlediği hedefti.

Böylelikle, objektif sınıf durumuna vurulduğunda, objektif güç dengesine göre ölçüldüğünde, durum Alman Devrimi'nin zaferi için olgundu. 9 Kasım'da işçiler militarizmin zırhlı otomobillerine el koyduklarında, onlar, içlerinde eylemleri ile, devrimci mücadele azimleri ile, devrimci cesaretleri ile, bu devrimin zaferini kesinkes damgaladıkları yönündeki onurlu duyguyu taşıyorlardı.

Ama buna rağmen, bir kez daha Alman proletaryasının kitlelerinin elinden 9 Kasım'ın meyvelerini geri alma becerisini gösterdiler. Yenilmiş burjuvazi, güçlerini yeniden toparladı, paralı askeri Noske ve Alman proletaryasının diğer sosyal-demokrat cellatlarının kanlı kılıçları aracılığı ile Alman işçi sınıfının özgürlük isteği ve özgürlük mücadelesini en değerli proleterlerin kan deryası içinde boğdu. Karl Liebknecht ve Rosa Lüksemburg şehit düştüler. Onlarla birlikte Leo Jogiches, Levine; onlarla birlikte Sylt ve proleter devrimin yüzlerle, binlerle, evet binlerle kahramanı -hepsi Karl ve Rosa gibi, kendi görev alanlarında yapabileceklerinin en iyisini yaparak verebileceklerinin en fazlasını vererek, kendi sınıflarının, yüce davası için ölmü kucakladılar. Onların tümüne, biz Alman proletaryası, dünya proletaryası sarılmaz sadakatimizi koruyacağız!

Nasıl oldu da, devrimin objektif sınıf ilişkilerinde proleter (yanın/ÇN) zafer (i/ÇN) için tüm ön şartlar var olmasına rağmen, burjuvazi bir kez daha kendi çürümüş sınıf iktidarını yenileyebildi, sağlamlaştıracı ve proletaryayı yenebildi? 1918 Alman Devrimi'nin trajedisi, 1919 Ocak mücadelelerinde, 1920 Kapp-darbesinden sonraki mücadelelerde; 1921 Mart mücadelelerinde; bu ilk dönemin güncel devrimci durumun var olduğu son kabarmasında -Ekim 1923'te- (Alman Devrimi'nin trajedisi/ÇN) bir yanda objektif açıdan olgunlaşmış devrimci durumların varlığı ile; diğer yanda amaç berraklığına sahip bolşevik bir partinin yokluğundan oluşan Alman proletaryasının subjektif zayıflığı arasındaki zıtlıkta yatmaktadır.

1918-1919 yıl dönüşümünde, kitleler mücadeleye hazırldılar, ama bu mücadeleyi örgütleyecek; kanlı köpek Noske'yi ve onun suç ortakları Ebert ve Scheidemann'ı onların generalleri ve beyaz muhafızları ile birlikte; planlı bir şekilde örgütleyip, uyguladığı silahlı ayaklanma yolu ile yerle bir edecek ve köklerini kazıyacak amaç berraklığına sahip bir önder yoktu.

(Elimize geçen bir TKP/ML(BOLŞEVİK) Merkez Komitesi çağrısını aynen yayınlıyoruz.)

Yerel seçimlerde tercihimiz şu veya bu parti, şu veya bu aday değil...

*Hakim sınıfların
seçim sahtekarlığına hayır!*

BİZ DEVRİMİ SEÇİYORUZ!

Türk faşist hakim sınıfları milyonlarca işçiyi-köylüyü-emekçiyi 26 Mart'ta yine sandık başına çağırıyor. Bu kez sandık "Yerel Seçim" sandığı... Seçmenlerden önümüzdeki 5 yıl için kendilerinin sömürülmesine ve ezilmesine yardımcı olacak "yerel yönetimlerin" kimin elinde olması konusunda tercih yapması isteniyor.

12 Eylül Askeri Faşist Cuntası'nın sivil hükümeti görünümündeki bugünkü hükümet partisi ANAP; elindeki tüm imkanları kullanarak, bu seçimlerden birinci parti olarak çıkmaya çalışıyor. Onun tüm hesapları, yerel yönetimlerin çoğunu ele geçirmek, elde tutmak; Türkiye genelinde il genel meclisleri için verilecek oylarda da oy oranını genel seçimlerde aldığı % 38 düzeyinde tutmaktır. Yüzde 36 civarındaki her oy oranı, ANAP açısından yine bu yıl yapılacak cumhurbaşkanlığı seçimi için yeterli destek olduğu biçiminde yorumlanacaktır. Sonuç ne olursa olsun, ANAP siyasi iktidarın nimetlerinden 4 yıl daha yararlanmak istemektedir.

Buna karşı DSP dışındaki tüm resmi muhalefet partileri, ve tabii onların güya "sol"cu, "sosyalist" vb. artçıları da, bu yerel seçimleri de Özal Hükümeti için bir güven oylaması durumuna sokmaya çalışmaktadır. Onlar ANAP'ın oylarını % 36'ların çok altına çekerek, hem cumhurbaşkanlığı seçiminde daha fazla söz sahibi olma durumuna gelmek istemekte; hem de ANAP hükümetini erken seçime zorlama planları yapmaktadır. Onların siyaseti "Özal gider, dert biter" tekerlemesi üzerine kuruludur. DSP yerel seçimlerin güven oylamasına dönüştürülmesinin muhalefet için kötü kumar olduğunu; çünkü yerel seçimlerde yerel faktörlerin de önemli rol oynayacağını savunmaktadır.

Kısacası; şimdiye kadar hakim sınıfların tezgahladığı tüm seçimler gibi bu seçim de, hakim sınıfların siyasi temsilcilerinin kendi aralarındaki iktidardan pay kapma dalaşı için önemlidir.

Peki ama, bu seçimlerin işçi sınıfı, köylülük, ezilen-sömürülen yığınlar açısından önemi ve anlamı nedir? Şu ya da bu partiye veya adaya verilecek oylar ne anlama gelecektir?

Bu seçimler, yüzüne kaba bir parlamenter demokrasi maskesi geçirmiş faşist bir diktatörlüğün hüküm sürdüğü şartlarda; işçi sınıfının, emekçi yığınların gerçek komünist temsilcilerinin kendi program ve propagandaları temelinde seçimlere katılmasının mümkün olmadığı şartlarda; işçi sınıfının öncü örgütü TKP/ML-BOLŞEVİK'in henüz çok güçsüz olduğu şartlarda yapılan; yani işçi sınıfının ve emekçi yığınlarının gerçek çıkarlarının temsilcilerinin seçim tercihi olarak gündemde olmadığı şartlarda yapılan seçimlerdir.

İşçi sınıfının, ezilen emekçi yığınların bu seçimlerde destekleyeceği, oyunu vereceği bir program ve parti, ve adaylar yoktur.

Bu haliyle bu seçimler; işçi sınıfına, köylülüğe, ezilen Kürt ulusu ve ezilen milliyetlerin önüne sunulmuş; esas işlevi onları esas dertlerinden ve devrimci mücadeleden uzaklaştırma, ve hakim sınıflar arasındaki dalaşa güya hakemlik rolü oynama konumuna sokma olan bir sahtekarlıktır.

Bu seçimlerde; işçi sınıfı ve ezilenler açısından verilecek her geçerli oy, kime verilmiş olursa olsun, birbirinden berbattır. Bunlar, kime verilirse verilsin sonuçta, hakim sınıfların bize biçtiği rolü oynama; onların seçim sahtekarlığına katılma; demokrasi sahtekarlığına ortak olma anlamına gelecektir.

İstanbul'da Dalan yerel yönetimde olsa ne olur; Sözen olsa ne olur? Türkiye genelinde-

ANAP'ın oyu şu kadar, SHP'nin oyu bu kadar olsa ne olur? Tersisi olsa ne olur? İşçi sınıfı ve ezilen yığınların hangi temel derdi çözülür?

Bu yerel seçimlerden sonra cumhurbaşkanlığı seçimi için ANAP'ın yolu tıkanca; cumhurbaşkanlığı için referandum, bu arada erken seçim gündeme gelse; ardından Özal gidip, DYP veya SHP veya bir koalisyon hükümeti kurulsa; ya da şimdilerde yeniden yüksek sesle ifade edilen bir "darbe" ile zinde kuvvetler(!) "sivil siyasetçiler vatani uçuruma sürükledikleri" vb. gerekçelerle "idareye elkoysa" ne olur? İşçi sınıfının hangi temel derdi çözülür? Köylülerin, ezilen Kürt ulusunun, ezilen kadınların hangi temel sorununda bu saydıklarımız bugünkü hükümetin siyasetinin gerçek alternatifidir? Hangi sınıf partisi veya kliği Kıbrıs'ta işgali kaldıracaktır? Hangisi işkenceye son verecektir? Hiç biri! Yoktur birbirlerinden farkları... Hepsinin uygulayacağı zamdır, zulümdür, işkencedir, Büyük-Türk şövenizmidir, emperyalizme uşaklıktır, askeri saldırganlık, yayılmacılıktır; faşizmdir!

ÇÖZÜM, hakim sınıfların faşist düzeni içinde değildir... Çözüm, gerçek ve biricik çözüm, hakim sınıfların faşist devletini işçi sınıfı önderliğinde demokratik devrimle yerle bir etmektedir.

ÇÖZÜM, insanın insan tarafından sömürülmesine son verecek olan sosyalizme giden yolu açmak için, sosyalist proleter devrimin yolunu temizlemek için işçilerin-köylülerin devrimci-demokratik diktatörlüğündedir!

GÖREV; bütün işçiler, köylüler, emekçiler, ezilenler açısından kurtuluşun tek yolu olan **DEVİRİM** için hazırlanmak, örgütlenmek, mücadele etmektir!

İŞÇİLER, KÖYLÜLER, TÜM EZİLENLER!

Devrimcilik adına, solculuk adına, "sosyalistlik", "komünistlik" adına bugün sizleri seçimlere katılmaya; "olmayan" demokrasiden yararlanma adına, objektif olarak hakim sınıfların şu veya bu kanadının kuyruğuna takılmaya çağırınlar, en büyük sahtekarlar; emperyalizmin uşağı hakim sınıfların içindeki ajanlarıdır!

26 Mart Yerel Seçimleri'nde biricik devrimci tavır, hakim sınıfların sizleri zorladığı seçimi kökten reddetmek; hakim sınıfların tüm siyasi temsilcilerinin ve onların artçılarının suratına:

Sizin seçim sahtekarlığınıza hayır! Hepinize topunuza hayır! Kurtuluş DEVİRİM ile, hepinizi yıkmakla olacaktır! Biz tercihimizi yaptık: DEVİRİMİ SEÇTİK! şeklinde haykırmaktır.

26 Mart'taki Yerel Seçim sahtekarlığına katılma! Seçim kampanyası boyunca tüm araçları kullanarak, hakim sınıfların sahtekarlığını teşhir et. Çözümün devrimde olduğunu haykır!

Devrime giden yol, hakim sınıfların bir kanadını diğerine tercihten değil, devrimci çalışmadan geçer. Faşizmin türleri, tonları arasındaki tercihi reddet! Seçimlerde devrim bayrağını yükseklere kaldır!

Sınıf bilinçli işçiler; yoldaşlar!...

İşçi sınıfı önderliğinde devrimin yol göstericisi olan bolşevik tipte bir partinin yaratılması ve inşası bugün Marksist-Leninistlerin, sınıf bilinçli işçilerin önündeki temel görevdir!

Hakim sınıfların yığınları ister istemez siyaset içine çektiği seçim ortamı, komünizmin en geniş propagandası için de bir dizi fırsat yaratmak zorundadır. Bu fırsatları sonuna kadar kullanmak; bolşevik partiyi yaratma ve inşa yolunda ilerleyen TKP/ML(BOLŞEVİK)'i desteklemek, onun içinde örgütlenmek, onun görüşlerini yaymak görevinizdir.

Bu göreve dört elle sarılın! Emperyalizme, sosyal-emperyalizme, faşizme, her türlü gericiliğe karşı devrim bayrağını; revizyonizme, reformizme karşı Marksizm-Leninizmin kırmızı bayrağını yükseklere kaldırın!

TKP/ML(BOLŞEVİK)
Merkez Komitesi

İBRETİLİK HABERLER

Kısa Haber • Yorum

20 Ocak 1989

Bu ibretlik resme, Ta Nea'nın kullandığı "Katil Ecevit Cinayet Yeri" alt başlığı aslında uymaktadır. Ama başka alternatifler de bulunabilir:

Atila'nın torunları: "Barış güvercinli" Fa-tih Ecevit ile, Kıbrıs Eyaleti satrapı Denk-taş birarada! vs. gibi...

Bundan bir yıl önce, "aktif politikadan çekildiğini" açıklayan, ama DSP'yi yöneten Ecevit, kendisinin "milli çıkarlar" -yani faşist türk hakim sınıflarının ortak çıkarları- söz konusu olduğunda, nasıl Şahin (leş kargası!) olduğunu ispatlamak istercesine; DSP'ye yeniden başkan seçildiğinin ertesinde, ilk "resmi" ziyaretini "yavru-vatan" Kuzey Kıbrıs'a yap-

Rumları kızdırdı

K KTC'de cumhurbaşkanı gibi karşılanan DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit ile eşi Rahşan Ecevit'in ziyareti Rumları kızdırdı. Ecevit'leri Ercan Havalanı'nda Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş ve Türkiye'nin Lefkoşa Büyükelçisi Ertuğrul Kumsuoglu'nun karşılaması Rum tarafında "tahrik" diye nitelendirildi. Rum gazeteleri, Bülent Ecevit'in ziyaretine geniş yer verirken, sosyalist EDEK yanlısı Ta Nea gazetesi, "Katil Ecevit, cinayet yerinde" başlığını kullandı. Alithia gazetesi de, Rauf Denktaş'ın Ecevit'i davet etmesinin Rum tarafına toplumlararası görüşmelerin ruhuna tamamen ters düşen bir mesaj olduğunu ve toplumlararası görüşmelerdeki gelişmelere olumsuz etki yapacağını yazdı. Bu arada Ecevit'ler, KTC'de onurlarına düzenlenen çeşitli yemek ve toplantılara katılıyorlar...

"Rumlar KKTC'de federasyon formülünü sulandırmaya çalışıyor"

Ecevit: "Türkiye işgalci değil"

Kuzey Kıbrıs'ta Ecevit'in Lefkoşa'da binlerce kişiyle karşılanması, 2 saat daha uzatılmakla birlikte, 2 gün sonra Ecevit'in Kuzey Kıbrıs'tan ayrıldığını bildirildi. Çünkü, karşı tarafta bu...

HABERİ 9. SAYFADA

yerini, "en şahin"lerden (daha doğrusu leş kargası) birine terketmektedir !..

tı. Bu "sol" maskeli sosyal-şöveni, Türkiye İşçi Sınıfı ve halkları iyi tanınmalıdır.

İşte (yanda) "barış güvercinli" Ecevit'in "demokrat solculuğu"nun yeni bir delili...

Sorun, türk hakim sınıflarının ortak çıkarları ve türk-şövenizminin pratikte sergilenmesi olduğunda; "güvercin"

24 OCAK 1989

Gorbaçov, Afganistan'a müdahalenin ekonomik boyutunu açıkladı

'Zor günler yaşıyoruz'

Mihail Gorbaçov

DIŞ HABERLER SERVİSİ

S OVYETLER Birliği'nde bütçe açığı dev boyutlara ulaşırken, Devlet Başkanı Mihail Gorbaçov, Afganistan'a müdahale etmelerinin "günah" olduğunu, bunun ülkede ekonomik sorunlara yol açtığını söyledi.

İşte bir emperyalist şefin ağzından Afganistan işgali karşısındaki tavrın özü: "Günah..." Çünkü ülkede ekonomik sorunlara yol açıyor! Yani ekonomik yönden "kârlı" olsa; işgale devam!

Anlaşılan Gorbaçov'un öncülleri, hesabı "çarşıya" göre yapmamış.

Afganistan halklarının yiğit direnişi, bir "pazar gezintisi" olarak planlanan işgali; Rus Sosyal Emperyalizmi'nin kâbusu haline getirdi!

Ekonomik, politik, stratejik çıkar hesapları, direniş karşısında fos çıktı!

Rus Sosyal Emperyalistleri'nin Afganistan'dan askerlerini çekmesinin esas nedeni de budur...

Moskova-Pekin dostluğu Çin Seddi'nde

30 yıl sonra

SOVYETLER Birliği Dışişleri Bakanı Eduard Şevardnadze ile Çinli meslektaşı Qian Qichen, 30 yıllık bir aradan sonra yapılacak SSCB-Çin zirve toplantısının hazırlıklarını Pekin'de sürdürüyorlar. Dün, birlikte Çin Seddi'ni gözen iki bakan, ülkeleri arasında atılan olumlu adımlardan memnuniyet duyduklarını söylediler. Siyasi gözlemciler, Moskova'nın, Pekin'le ilişkilerine, ABD ile olduğu kadar önem verdiğini kaydediyorlar.

TENCERE YUVARLANIP-KAPAĞINI BULUYOR

Son yapılan açıklamalara göre, Teng-Gorbaçov zirvesi -araya başka şeyler girmezse- 15 Mayıs'ta başlayacak !

Bu karşı-devrimci modern-revizyonistler, doğrusu, karşı-devrimciliklerini sembolik olarak göstermek için, bundan uygun bir tarihi zor bulurlardı.

16 Mayıs; Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin başlangıç tarihinin yıldönümüdür...

Şimdi, modern-revizyonizme karşı büyük bir başkaldırıların simgesi olan Proleter Kültür Devrimi'nin yıldönümünde, bu devrimin uluslararası alandaki baş ideolojik hedefi, Rus Sosyal Emperyalizmi'nin bugünkü şefi ile, Çin Halk Cumhuriyeti'nde bu devrimin "ikinci kapitalist yolcu" olarak adlandırıp, domuz ahırlarına çalışmaya gönderdiği Teng Hsiao Ping yanyana gelerek, Kültür Devrimi'ne karşı birlikteliklerine kadeh kaldıracaklar.

Ama modern-revizyonistlerin zaferi geçicidir. Burjuva yolcuların, domuz ahırlarına çalışmaya gönderilecekleri günler, ergeç yine gelecektir...

1961 doğumlu. Giv...
Meslek Lisesi son sınıftan...
TKP-ML davasında yargılanmış...
2.5 yıl hapis yatmış

İKİBİNE DOĞRU • 5 ŞUBAT 1989 • 17 Arkma as

İKİBİNE DOĞRU • 5 ŞUBAT 1989 • 17 Arkma as

"TÖVBekar" AJANLAR TARİHİN ÇOPLUGÜNE !

1 Şubat 1989, Milliyet
İKİBİNE DOĞRU dergisindeki basın toplantısının
da, 1985 başından bu yana MİT ajanlığı yaptı-
ğını açıklayan Mustafa Curnaz adlı bir kişi,
açıklamasının sonunda şöyle diyor:

"Halktan özür diliyorum. Hatamın bilincinde
yim. Herhangi bir mazeret arkasına sığınmıyo-
rum. Bundan sonra gerçek bir devrimci olarak
hayatımı sürdüreceğim."

Buna söyleyeceğimiz şudur: Ajanlık, sabunlu
suyla yıkandığında temizlenecek bir kir; özür
ile affedilecek bir hata; özeleştirisi ile aşıl-
acak bir yanlışlık vb. değildir. O; zayıf, sa-
tilmeye hazır kişiliklerin, çeşitli nedenler-
le yaptığı bilinçli bir tercihtir. Devrime,

devrimciliğe en ağır zararı, ajanlar vermektedir. Devrimci safların, bir zamanlar ajanlık
yapmış, tövbekar saflara ihtiyacı yoktur. Bu
gibilerine devrimci olarak yaşamak istiyorum" de-
mek hakkı da tanınmamalıdır. Bu gibilerinin ye-
ri; halkın, devrimci çevrelerin safları değil
"yedikleri insan eti, içtikleri kan" olan kar-
şı-devrimin çanak yalayıcılarına ayrılan çöp-
luktur...

Amacım, devrimci mü-
leyle tertiplerle engel
ştürmeye çalışan
T'in gerçek yüzünü aç-
ı çıkartmaktır. Devrimci
gütleri de bünyelerinde
alan provokasyon ya-
nsurlara karşı uy ar-

Amacım, devrimci mü-
leyle tertiplerle engel
ştürmeye çalışan
T'in gerçek yüzünü aç-
ı çıkartmaktır. Devrimci
gütleri de bünyelerinde
alan provokasyon ya-
nsurlara karşı uy ar-

Amacım, devrimci mü-
leyle tertiplerle engel
ştürmeye çalışan
T'in gerçek yüzünü aç-
ı çıkartmaktır. Devrimci
gütleri de bünyelerinde
alan provokasyon ya-
nsurlara karşı uy ar-

Amacım, devrimci mü-
leyle tertiplerle engel
ştürmeye çalışan
T'in gerçek yüzünü aç-
ı çıkartmaktır. Devrimci
gütleri de bünyelerinde
alan provokasyon ya-
nsurlara karşı uy ar-

25.10.1988 günü Mustafa
Bankası Sirkeli Şubesi'ne
Aynı gün, aynı bankada bir
hesap daha açıldı. Yalnız
için

25.10.1988 günü Mustafa
Bankası Sirkeli Şubesi'ne
Aynı gün, aynı bankada bir
hesap daha açıldı. Yalnız
için

25.10.1988 günü Mustafa
Bankası Sirkeli Şubesi'ne
Aynı gün, aynı bankada bir
hesap daha açıldı. Yalnız
için

25.10.1988 günü Mustafa
Bankası Sirkeli Şubesi'ne
Aynı gün, aynı bankada bir
hesap daha açıldı. Yalnız
için

25.10.1988 günü Mustafa
Bankası Sirkeli Şubesi'ne
Aynı gün, aynı bankada bir
hesap daha açıldı. Yalnız
için

25.10.1988 günü Mustafa
Bankası Sirkeli Şubesi'ne
Aynı gün, aynı bankada bir
hesap daha açıldı. Yalnız
için

25.10.1988 günü Mustafa
Bankası Sirkeli Şubesi'ne
Aynı gün, aynı bankada bir
hesap daha açıldı. Yalnız
için

25.10.1988 günü Mustafa
Bankası Sirkeli Şubesi'ne
Aynı gün, aynı bankada bir
hesap daha açıldı. Yalnız
için

25.10.1988 günü Mustafa
Bankası Sirkeli Şubesi'ne
Aynı gün, aynı bankada bir
hesap daha açıldı. Yalnız
için

25.10.1988 günü Mustafa
Bankası Sirkeli Şubesi'ne
Aynı gün, aynı bankada bir
hesap daha açıldı. Yalnız
için

MÜCADELE BAYRAĞI'NI DALGALANDIRAN OPORTÜNİZMİN RÜZGARIDIR!..

Mücadele Bayrağı'nın Kasım-Aralık 1988 tarihli 4. sayısında "Türkiye Kuzey Kürdistan Birleşik Komünist Partisi İçin MB. I. Konferansı Başarıyla Yapıldı" başlığı altında, bu çevrenin I. Konferansının belgeleri yayınlandı.

Bu belgelerin gösterdiği şudur: Bu çevre, I. Konferansı ile, gelişme yönünün oportünizm olduğunu belgelemiştir. Parti inşası konusundaki oportünist çizgi, bu Konferans tarafından onaylanmıştır. Marksizm-Leninizm'in kıstasları konusundaki oportünist çizgi onaylanmıştır.

Geçmişte ortak temelimiz olan bir dizi diğer noktada (* 1972 çizgisinin değerlendirilmesi; * 1978 ayrışmasının değerlendirilmesi; * Stalin değerlendirilmesi; * Mao Zedung'un değerlendirilmesi; * AEP'nin değerlendirilmesi; * 20. PK'nin değerlendirilmesi...) ise, Konferans çok açık bir biçimde, Marksizm-Leninizm'den uzaklaşan, oportünizme yönelen bir rota çizen kararlar almıştır.

Bu noktalarda, "askıcılık", "belirsizlik"; -Marksizm-Leninizm adına- bu çevrenin temel siyaseti haline gelmiştir.

Bu çevre, Konferansında bir de, "I. Konferansın BP ile ilişkilerimiz Üzerine Özel Kararı" (Bkz. MB, S.4, sf.36) başlıklı bir karar almış, bunu devrimci kamuoyuna yayınlamıştır.

Biz aşağıda, elimize geçen, TKP/ML(BOLŞEVİK) MERKEZ KOMİTESİ imzalı ve sözkonusu kararlar ilgili tavır belirleyen bir açıklamayı devrimci kamuoyuna sunuyoruz.

İleriki dönemde, Mücadele Bayrağı adlı çevrenin, Konferans kararları ve gelişmesi üzerine; onun önemine uygun kapsamda tavır takınacağız...

Mücadele Bayrağı'nın "I. Konferansın Bolşevik Partizan İle İlişkilerimiz Üzerine Özel Kararı" hakkında...

Elimize Kasım 1988'de geçen sözkonusu karar hakkında, tek tek noktalarda tavrı -mız kısaca şöyledir:

1. "Bildirge'de özel olarak BP ile ilişkiler konusunda getirilen çeşitli öneri ve istekler" konusunda, "yeterince, sorumlu ciddi bir tavır bile takınılma -mış" olduğu tespiti yanlış bir olgu tespitidir.

OPK'da -Mücadele Bayrağı'nın bu kararı aldığı konferansın bir yıl öncesinde- Bildirge'deki somut istek ve öneriler hakkında görüşülmüş, ve partinin en yüksek organında bunlar hakkında karar alınmış, ve bu karar devrimci kamu oyuna da sunulmuştur. (Bkz. OPK Raporu, sayfa 198-201)

Bu tavrı "yeterince ciddi, sorumlu bir tavır bile" bulmayanların, bu tavra somut eleştirisinin ne olduğu bizim merakımı -

zın konusudur.

2. Bizim Mücadele Bayrağı hakkında "oportünist" "teslimiyet bayrakçısı" gibi bir genel değerlendirmemiz yoktur. Ama tek tek noktalarda, somut olarak eleştirdiğimiz, sebeplendirdiğimiz belgeli olarak ortaya koyduğumuz gibi "Teslimiyet Bayrağı" bunlara o somut bağıntısında, "Mücadele Bayrağı"ndan daha uygun bir isimdir. Bunda geri çekecek tek sözümüz yoktur.

Bu tavrımızın, OPK kararı ile "çelişme içinde" olduğu da, "iftira" olduğu da Mücadele Bayrağı'nın hüsnü kuruntusudur.

3. Bizim genelde Mücadele Bayrağı ile eylem birliği yapmama tutumu içinde olduğumuz yanlış bir olgu iddiasıdır.

Yalnızca bir somut örnekte, kadınlar toplantısının yalnızca Mücadele Bayrağı'nın geldiği şartlarda, onunla birlikte

hazırlanması yapılması red edilmiştir. Tavrı özü itibarı ile doğrudur. Bunun en baştan açıkça ortaya konmamış olmasındadır yanlışlık.

".. .. konusundaki yardım isemi" bağintısında, red edilen somutta reddetme doğrudur. Biz olağanüstü sınırlı olan imkanların gereksiz yere çarçur edilmesinden yana değiliz.

Marksizmin felsefi temeli üzerine konferans bağintısında:

Tavrımız sorumsuz değil, sorumlu bir tavidir. Neden katılmadığımız, nasıl katılacağımız vb. yazılı olarak bildirilmiştir.

Mart 23'te verilen bir mektuba, ancak Kasım ayında cevap verenlerin, "devrimci sorumluluktan" vb. söz etmeleri, ciddi yetsizliğin üst derecesidir.

Konferansa temsilci gönderme konusunda da durum aynıdır.

Bir teşkilat düşünün ki, hem bizimle ilişkilere değer verdiği iddiasında; ve ama 23 Mart'ta kesin tavrı takınmalarını istediğimiz bir konuda ısrarlı olarak suyor! sonra da, bizim konferansına gelmediğimiz üzerine ahkam kesiyor. Mücadele Bayrağı bizim gerçekten konferanslarına katılmamızı vb. istese, o zaman cevap verme zahmetine katlanırdı. Yani davetler -bizim uymayacağımızın, bunu şarta bağladığımızın bilincinde olunduğu şartlarda- yalnızca gösteridir.

4. "BP önderi yoldaşlarca anlaşılmaya yeterince uyulmadığı" suçlaması adı bir yalandır. Tarafımızdan "el koyma" olayı olmamıştır. (... ..) Ama Mücadele Bayrağı açısından, daha ayrılık öncesinde -en azından bir bölgede- "malların güvence altına alınması" üç kağıtlarının başlatıldığı olgudur. Mücadele Bayrağı'nın bu konudaki tavrı "yavuz hırsız" tavidir.

5. Bu noktada da Mücadele Bayrağı'nın yüzüzlüğüdür sırtan.

Bir sürü genel laf altında gizlenen gerçek şudur:

Mücadele Bayrağı önderleri, henüz kendi deyimleri ile "pay edilme"nin tamamlanmadığı şartlarda -üzerinde en iyi halde % 24 hak iddia etme hakları olabilecek bir konuda- belirli tercümelerin nasıl kullanılacağı konusunda, karar almış uygulamaya koymuşlardır.

Birlikte çalıştığımız dönemde tümü Bolşevik Partizan saflarında olan yoldaşlarca çevrilmiş olan çevirilerin bir bölümünü basmak için belirli kişilere vermişlerdir. Ve bu konuda ısrarlı sorularımıza, tam sekiz ay ısrarlı bir biçimde cevap vermemişlerdir.

Üzeri yine "yavuz hırsız" misali örtülmeyle çalışılan gerçek budur. Biz bu tavrın,

"yabancı tüy"ler takınıp gezinme; başkalarının düşünsel ürününü kendi ürünü gibi gösterme tavrı olduğunu söylüyor ve mahkum ediyoruz.

8 ay suskunluğu ise, oportünistlere ya kışan, devrimcilikle ilgisi olmayan bir tavrı olarak değerlendirip, mahkum ediyoruz.

"Danışma" sorununa gelince: Mücadele Bayrağı bu konuda da "danışmayı" göstermelik olarak, dostlar alışverişte görsün misali yapmıştır. Bunun en açık örneği, bu danışmanın yapıldığı dönemde, söz konusu belgelerin söz konusu kişilere -o nay filan beklenmeden- verilmiş olması olgusudur.

Bizim belirli, birlikte olduğumuz dönemdeki tercümeleri bastırdığımız vb. iddialarına gelince: a) birlikte olduğumuz dönemdeki çevirilerin hiç biri o biçimde kullanılmamıştır; b) biz bu konuda en azından % 76 hakka sahibiz. Kullandığımız hak onun altındadır.

c) Mücadele Bayrakçıları'nın aslında hiç mi hiç hakkı yoktur bu değerlerde. Çünkü bizimle birlikte oldukları dönemde bu konudaki tüm görevleri red etmiş; imkanları kullanmamışlardır.

Biz bu konudaki tavrı devrimci olmayan bir tavrı olarak değerlendirdik, ve ilişkilerin düzeyi vb. açısından sizin tavrınızı öğrenmek istedik. Sizin tavrınız bizim yazılı tavrımızdan 8 ay sonra geçti nihayet elimize. Bu bağintidaki tavrınız kendi hatanızı geçerken kabul etme, o hatayı, güya bizim hatamızla dengeleme biçiminde oportünist bir tavidir. Tavrınızın devrimci olmayan bir tavrı olduğunu değerlendirmemizin ise yanından bile geçmiyorsunuz.

Bizim, bu tavırlar içindeki bir örgüt ile ilişkilerimizin düzeyinin diğer devrimci olarak değerlendirdiğimiz örgütlerden daha değişik olması için bir neden yoktur. Bu tavırlar içinde olanların, aynı tavırları yeniden takınmayacağını bir garantisi yoktur.

Biz gösterili birliklerden, birbirini arkadan hançerleyen ama birbirinin yüzüne gülen burjuvaca birliklerden yana -devrimcilik adına- değiliz.

Bu, ilişkiyi koparmak değil, düzeyini belirlemektir.

Biz Mücadele Bayrağı ile ilişkilerimizi, devrimci değerlendirdiğimiz diğer örgütlerle ilişkiler seviyesinde tutacağız.

Daha ileri ilişkiler için ön şart, tutarlı bir özeleştiridir.

Ve pratikte de tavırların düzeltilmesi dir.

Aralık 1988

TKP/ML (BOLŞEVİK)
Merkez Komitesi

BOLŞEVİK PARTİZAN

15ê
Avdarê
1989
400 TL
HEJMAR:
49

**Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz! Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar birleşiniz!
Karkeren hemû welatan yekbîn! Karkeren hemû welatan û gelen bîndest yekbîn!**

(Emdaxûyanîke TKP/ML(B) ya ku kete destê me, weke wê çap dîkin.)

**JÎ BO KARKERÊN BÎ ZANÎSTÎYA ÇÎNÎ,
WEZÎFA BÎNGEHÎN EVE, KU XWE DÎ
ERKA SAZBÛNA PARTİYÊ WERDÎN!**

Berdewamiya Bolşevik Partizan, Hejmar: 47-48

BİLİNDÛNA TÊKOŞÎNA ÇÎNÎ WÊ BERDEWAMBÎKE

Li Pêşîya me, li Tirkîyê sal hene, ku di wan de têkoşîna çînî di her herêmê de hî jî wê pêşve biçe û xurtbibe. Çînên serdest dibe ku bikaribin vê pêşveçûn û xurtbûnê bi ewlekariyên cûre cûre bi alosbarî bi derengiyêxin; lê bi objektîvî bîngehê biguharin -ji bo ev wê dawîya wan be- mîmkûn nine, nikarên pêşîya wê bigrin.

Eşkere ye, ku lez, şikil û şemalên pêşveçûn wê çawa be, xwerûkirina wê ne bi tenê rewşa Tirkîyê ya hundir ve, weke rewşa rîsta emperyalîsta navnetewî, weke akama nakokîya vê rîstê û rewşa têkoşîna çînî, konjuktura navnetewîye jî girêdayî ye. Di vê peywendiyê de bi taybetî pêşveçûnê di rojhilata navîn de, wê rollekî girîn di leza pêşveçûn, şikil û şemala wê de bileyîze.

Wisa yan jî wisa; di nava "baxçê gulan" yê rejîma faşîst ya 12 îlonê de stîriyan, yên ku edî nikaribin bi carekê ve werin kutkirin û avêtin xwe nişandan, û ev bê vena vî yan jî wî mirovî vê yan jî wê komikê akama hebûna şertên aborî û ramaniya ye.

Têkoşîna çînî û pêşveçûna wê kirûyeke objektîv e. Ji bo komunistan û karkerên bi zanîstîya çînî, li bil pêşveçûna têkoşîna çînî ya objektîv pîrsa bîngehî ev e bi dilsozî, bi kîjan navgîn û taktîkan, divê çawa têkoşîn be

dayîn, ku berê vê têkoşîna çînî berbi armanca sosyalîzm-komunîzme here?

TEWRÊN DÎJ PÊŞVEÇÛNA TÊKOŞÎNA ÇÎNÎ

Di vê xalê de, pêşveçûnê têkoşîna çînî yên dawîyê li Tirkîyê û dij vê tewrên cûda yên berpirsiyarên ramanî yên çîna serdest; û yên gelek rêxistinên opurtî - nîst-revîzyonîst, ku bi navê Marksîzm-Lenînîzmê dipeyivin ecêbmayîn e.

Ji bo hemû beşên çîna sardast pîrsa bîngehî, pêşîlêgirtina nefirîn û qehra bîndestan û belengazan ya ku bi taybetî xwe dij bîngehê sazûmanê rastdike ye. Lê li cem vê yekîtiya anmanca bîngehî, bo ku her beş di şerê "ji kulîncê para mezin girtinê"; kardike, ku têkoşîna koma kedkaran, bîndestan têxe dewsoka xwe.

Hukumata ozal -berdewama rejîma 12 îlonê ya rasterast- ya îroyin, ji bo ku pêşîyê li pêşveçûna hişkbûna hêzên çîna karker û komên kedkaran bi taybetî di xala xerabbûna aborî de bigre, ji alîkê xebata paşdeavêtina deynên derve/fayîz yên ku wexta wan hatiye, ji aliyên di payîna "hewa xweş-zadê rind" de ye. Piştî hevdiştina axê sendîqa Türk-İş re; berpirsiyarên patronan re; berpirsiyêrên dewlet û yekdesta emperylî re, bo kedkaran, kirêkaran hinek zêdekirinên kozme - tikên rojanî; û li cem vê nûhkirina qa - nûnên kar gor standartên ÎLO ûwv. ve, wê bixwazin pêşîyê li herî benjdan û bilind

bûna tékoşîna çînî bigrin. Nik vé, çoyé ku di bin ebé de té nîşandin û car caran jî derxistêna wî ya holé, ango rasterastî bi zorê temirandin pékanî jî medodeke din e. Lé tené va medoda, bi derdé xwe yé cardîn bé hilbijatiné ji aliyé hukumata "sivîl" (!) divé neyê payîn.

Partiyên rûbarî yén weke SHP-DYP, ku vé gavé di nava kampa çîna serdestan de di rewşa alternatîfa hukumata ôzal dane, nika ji alîkî bi pirsên xwe yén hundir re mijûldibin; jî aliyên din de jî dixwazin pêşketîna rûbarîya kedkaran bi poçîka xwe ve girêdin. taktîtên wana, ji bo îmkana pénc sal hukumatbûna hukumata ANAPê -bi zor dayîna hilbijartîneke zûtur- je bigrin sazûbûye. Pékhatin û péknahatiha vé taktîké di qeysa girîng de dij daxwaza çîna karker û koma kedkarên din û bi dayîna çî qeysa tawîzé hukumata ANAPê ve girêdayî ye. Vé gavé herçend hemû şematé, li aso hilbijartîne zûtir filan nexuyaye. Ev metodeke rûbarîya bûrjûvazîyê klasîk e, ji bo ku livandîna çîna karker û livandîna koma kedkaran bi poçîka xwe ve girêde metodên "weke nîşandana parastîna menfeeta aborî" û "hatin birîna hewariyê dêmokrasiyê". Wisa ye ku, îro hîmdarê hukumatên M.C. demirelê faşîst jî di gotîné de weke perwerê dêmokrasiyê herî xas dikare derkeve holé.

Di holeke ku hîn li cem komikên fireh alternatîfa komunist xuyanake, bi eşkilê rûbarîya burjuva nehatiye pêşkirin û

cûdakirin de, liva çîna karker û komikên kedkaran ya îroyin, vé gavé di rewşa xwe bi poçîka rûbarîya burjuva girêdané de ye.

Diyare ku di bi délé ve girêdané de, ji bo koman bi poçîka burjûva ve girêdin, pékakîna hebûna îmkânên bi sînûr, rollê opirtînîzm-revîzyonîzme ji girîng e.

Ji bo ku evana bi navê Marksîzm-Lenî-nîzmê dipeyivin û di wê qeysê de, bi taybetî dî nava gel de yén ku herî méla wan li ser komunîzmê ye û lé di navbera gere bi komunîzmê ve, bi navê kominîzmê té parastin opirtînîzm-revîzyonîzmê de cûdatîyê nizanin, ew beşa té raydan, bipêşanî pékanîna wana bi déle çîna serdest ve girêdiné dibînin.

Ji bo van yén ku herî rastin û beşeke girîng ku bi rasterast perçê dijşoreşê, bi cûre mişraqên "sosyalîtên" legal re yén ku dij-şoreşgerin; nokerên xas yén sosyal-emperyalîzma ûris revîsyonîstên TB"K"P bi eşkere banga xwe bi déla rûbarîya burjuva girêdané dikin. Ji bo bi rastî derdekî wana bi sazûmané ve tune, evana legalîzmê diparêzin.

Ji bo va mişraqan taktîka îro çî ye, di çapkirîna nivîsa sernav "Pêşveçûn û îmkânên hézên dêmokratîk" de di héjmara 13. 1 Gulan 1988 "Yeni Yol" (Riya Nû) de bi awakî vekirî dixê holé. Nivîs li cem tiştên din van tespîtan jî dike:

DÛMAHÎK HEYE

S E R X W E û N

Bira zanibe pir xweşe serxwebûn
Bi destê weye hatin û tev hebûn
Tu azad û serbest û pir payedar
Bi destê tene tevde rêjim û dar

Xwedî dewlet û leşker û perleman
Xwedî nav û nîşan û ala û nan
Di nav dewletande dibî serbilind
Li hindir dibin tev xwedî mal û gund

Li her dewletek qunselek dê hebî
Şîyarê welat û mirovên tê bî
Hezaranê dezgeh bi dest tene kar
Xwedîke bi wan leşkerek navîdar

Firokan tu çêke, gelek tang û top
Bi şûnve bihêle gelek rêç û şop
Tu sînar û derbend û bajar û gund
Biparêze hingî dibî serbilind

C Î G E R X W î N